

-The Thorn Birds –

Колин Маккалоу

Поющие в терновнике

Τα πουλιά πεθαίνουν τραγουδώντας

Μετάφραση: Βικτώρια Τράπαλη

Адаптированный текст подготовила Федорова Елена.
Смотрите еще материалы на <http://real-greece.ru/proza/knigi.html>

(14-15 главы)

<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14</p> <p>Η Μέγκυ έφτασε στην Ντρογκέντα με το φορτηγό του ταχυδρομείου, μαζί με το γέρο-Μπλούη Γουίλιαμς και την Τζαστίν σένα καλάθι που το χε ακουμπισμένο πλάϊ της, στο κάθισμα, γιατί δεν ήθελε να ειδοποιήσει κανένα για το γυρισμό της.</p> <p>Ο Μπλούη είχε ενθουσιαστεί που την έβλεπε κι ήθελε να μάθει όλα της τα νέα των τελευταίων τεσσάρων χρόνων, όμως όταν κόντευαν πια στον προορισμό τους απέμεινε σιωπηλός, μαντεύοντας πως θα 'θελε ν'απολαύσει γαλήνια το γυρισμό της στο σπίτι.</p> <p>Πίσω στα καφετιά και τ'ασημένια χρώματα, πίσω στη σκόνη, πίσω σε κείνη την υπέροχη καθαρότητα και την άπλα που τόσο έλειπαν από το Βόρειο Κουήνσλαντ.</p> <p>Δεν υπήρχε εδώ σπατάλη χρωμάτων ή όργιο βλάστησης, δε βιαζόταν κανένας να δει τα φυτά να σαπίζουν για ν'αδειάσει χώρος ν'αναπτυχθούν άλλα.</p> <p>Υπήρχε μονάχα το αναπόφευκτο, που συμπλήρωνε την τροχιά του αργά αργά, σε μια κίνηση κυκλική, όμοιο με τους αστερισμούς που καθορίζουν το πεπρωμένο των ανθρώπων.</p> <p>Και τα καγκουρό, πιο πολλά από ποτέ. Εμού να τρέχουν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν. Κουνέλια να εξαφανίζονται από το δρόμο μ'έναν πήδο και τις άσπρες, αφράτες τους ουρές να τρέμουν από φόβο.</p>	<p>Глава 14</p> <p>Мэгги не хотелось никого предупреждать о своем приезде, и в Дрохеду ее подвез старый почтальон Непоседа Уильяме, рядом с ней на сиденье машины спала в плетеной колыбельке Джастина.</p> <p>Уильяме очень ей обрадовался, все расспрашивал, как она жила эти четыре года, но поближе к дому догадался замолчать и оставить ее в покое.</p> <p>И снова вокруг все светло-коричневое и серебристое, и снова пыль, и во всем чудесная чистота и сдержанность, чего так не хватает Северному Квинсленду.</p> <p>Тут не растет без удержу буйная зелень и не спешит сгнить, уступая место новой поросли;</p> <p>тут в природе свершается неторопливый и неотвратимый круговорот, подобный движению созвездий.</p> <p>Кажется, еще больше развелось кенгуру. Стоят невысокие, ровные, аккуратные деревья вилга, округлые, почтенные и скромные, будто славные хозяйюшки. Взлетают стаи попугаев гала, над головой колышутся розовые облака их подкрылий. Со всех ног удирают долговязые эму. Соскакивают с дороги кролики, вызывающе мелькают белые пушистые хвостики.</p>
--	---

<p>Σκελετοί νεκρών δέντρων να υψώνονται καταμεσής στο χορτάρι. Αντικατοπτρισμοί δασυλλίων στη μακρινή καμπύλη του ορίζοντα, σαν έφτασαν στην πεδιάδα του Ντιμπάν-Ντιμπάν, και μονάχα από τις ασταθείς γαλαζωπές γραμμές γύρω στη βάση των δέντρων να καταλαβαίνεις πως δεν ήταν αληθινά.</p> <p>Ο ήχος που τόσο της είχε λείψει μόλο που δεν το φανταζόταν ποτέ ότι θα της έλειπε, το κρώξιμο των κουρούνων.</p> <p>Ομιχλώδη καφετιά πέπλα σκόνης να ξεσηκώνονται από τον ξερό φθινοπωριάτικο άνεμο σαν βρόμικη βροχή.</p> <p>Και το χορτάρι, το ασημί-μπεζ χορτάρι της Μεγάλης Βορειοδυτικής Περιοχής, ν' απλώνεται ίσαμε κει που συναντιόνταν γη κι ουρανός, όμοιο Με ευλογία θεϊκή.</p> <p>Η Ντρογκέντα, η Ντρογκέντα! Μαστιχόδεντρα και κοιμισμένες γιγάντιες πιπεριές που τις ζωντάνευε το βουητό των μελισσών.</p> <p>Υπόστεγα και κτίρια φτιαγμένα από αμμόπετρες, που θύμιζαν φρέσκο βούτυρο με το αχνοκίτρινο χρώμα τους, η παράταιρη πράσινη χλόη ολόγυρα στο μεγάλο σπίτι, φθινοπωριάτικα λουλούδια στους κήπους, μαντιές και ζίνιες, ντάλιες και κατιφέδες και νεκρολούλουδα, χρυσάνθεμα, τριαντάφυλλα, τριαντάφυλλα.</p> <p>Στο χαλικόστρωτο μονοπάτι της πίσω αυλής να στέκει η κυρία Σμιθ χάσκοντας, μετά να γελάει, να κλαίει, η Μίνι κι η Κατ να τρέχουν, γέρικα λιπόσαρκα χέρια να μοιάζουν με αλυσίδες γύρω από την καρδιά της.</p> <p>Γιατί η Ντρογκέντα ήταν το σπίτι, κι εδώ βρισκόταν η καρδιά της για πάντα.</p> <p>Η Φη βγήκε να δει γιατί γινόταν όλη τούτη η φασαρία.</p> <p>«Γεια σου, μαμά. Γύρισα στο σπίτι».</p> <p>Τα γκρίζα μάτια δεν άλλαξαν, μα μέσα από την καινούρια ωριμότητα της ψυχής της η Μέγκυ κατάλαβε.</p> <p>Ήταν χαρούμενη η μαμά. μονάχα που δεν ήξερε πώς να το δείξει.</p> <p>«Τον Λιουκ τον εγκατέλειψες;» ρώτησε η Φη, παίρνοντας το σαν δεδομένο πως η κυρία Σμιθ κι οι υπηρέτριες είχαν κάθε δικαίωμα να μάθουν τα όσα</p>	<p>Σреди трав встают тусклые скелеты мертвых сухих деревьев. Когда проезжали равнину Диббен-Диббена, далеко на изогнувшемся дугой горизонте замаячили рощи — только по дрожащим голубым линиям в самом низу можно распознать, что это не настоящие деревья, а мираж.</p> <p>Уныло каркают вороны — Мэгги и не подозревала, что соскучилась по этому карканью.</p> <p>Сухой осенний ветер гонит мимо бурую косую завесу пыли, словно какой-то грязный дождь.</p> <p>И травы, серебряные и светло-желтые травы Великого Северо-Запада, точно благословение, раскинулись до самого края небес.</p> <p>Дрохеда, Дрохеда! Призрачные эвкалипты и сонные исполины — перечные деревья так и гудят, полные пчелиным жужжаньем.</p> <p>Вот и скотные дворы, амбары и сараи, сложенные из желтого, как масло, песчаника, чересчур яркая зелень газона вокруг Большого дома, осенние цветы в саду — желтофиоль и цинния, астры и георгины, бархатцы и ноготки, хризантемы и розы, розы...</p> <p>Усыпанный песком задний двор, миссис Смит стоит на крыльце, изумленно раскрыла рот, засмеялась, заплакала, подбегают Минни и Кэт, старые жилистые руки цепями обвиваются вокруг Мэгги, вокруг самого сердца.</p> <p>Да, здесь, в Дрохеде, ее родной дом, и здесь ее сердце — навсегда.</p> <p>Вышла Фиа посмотреть, что за шум.</p> <p>— Здравствуй, мама, я вернулась.</p> <p>Взгляд серых глаз не изменился, но повзрослевшей своей душой Мэгги поняла: мама рада ей, просто не умеет это показать.</p> <p>— Ты ушла от Люка? — спросила Фиа, для нее само собой разумелось, что миссис Смит и Минни с Кэт ничуть не меньше нее вправе это</p>
--	--

<p>θα μάθαινε και κείνη.</p> <p>«Ναι. Δε θα γυρίσω ποτέ ξανά κοντά του. Δεν ήθελε ένα σπίτι δικό μας, ούτε εμένα και τα παιδιά του».</p> <p>«Τα παιδιά του;»</p> <p>«Ναι. Περιμένω κι άλλο παιδί».</p> <p>Τα «ωωω!» και «ααα!» του προσωπικού κι η Φη να εξαγγέλλει την κρίση της, με κείνη τη μετρημένη της φωνή, που δεν κατάφερνε να κρύψει τη χαρά της.</p> <p>«Αφού δε σε θέλει, τότε έκανες καλά που ήρθες σπίτι σου. Μπορούμε να σε φροντίσουμε εμείς εδώ πέρα».</p> <p>Το παλιό της δωμάτιο, με θέα στο Χόουμ Πάντοκ, στους κήπους. Και μια πλαϊνή κάμαρα για την Τζαστίν, για το καινούριο μωρό όταν θα ρχόταν.</p> <p>Αχ, ήταν τόσο όμορφα να είσαι στο σπίτι!</p> <p>Κι ο Μπομπ χάρηκε πολύ σαν την είδε.</p> <p>Όσο περνούσαν τα χρόνια τόσο έμοιαζε του Πάντου. το λιγνό του κορμί είχε αρχίσει να кампouriάζει λιγάκι, το πρόσωπο του ήταν στεγνό και ψημένο από τον ήλιο.</p> <p>Είχε την ίδια καλοσυνάτη δύναμη χαρακτήρα σαν τον πατέρα του, μα ίσως επειδή ο ίδιος δεν είχε δημιουργήσει ποτέ οικογένεια, του έλειπε το πατριαρχικό ύφος του Πάντου.</p> <p>Κι έμοιαζε και με τη Φη. Ήταν ήσυχος, συγκρατημένος και δε συνήθιζε να εκφράζει τα συναισθήματα ή τη γνώμη του.</p> <p>Θα 'πρεπε να κόντευε τα τριάντα πέντε του, συλλογίστηκε η Μέγκυ, κι ακόμα δεν είχε παντρευτεί.</p> <p>Μετά ήρθαν στο σπίτι ο Τζακ κι ο Χιούη, δυο αντίτυπα του Μπομπ δίχως τη δική του εξουσία, που την καλοδέχτηκαν στο σπιτικό με τα ντροπαλά τους χαμόγελα.</p> <p>Αυτός πρέπει να ναι ο λόγος, είπε μέσα της. Είναι τόσο ντροπαλοί που δόθηκαν στη γη ολοκληρωτικά, γιατί η γη δε νοιάζεται για το χάρισμα του λόγου ή την άνεση των τρόπων. έχει ανάγκη μονάχα από αγάπη και αφοσίωση, κι αυτά ήξεραν πώς να της τα δώσουν.</p>	<p>знать.</p> <p>— Ушла. И никогда к нему не вернусь. Ему ничего не нужно: ни дом, ни я, ни дети.</p> <p>— Дети?</p> <p>— Да. У меня будет еще ребенок.</p> <p>Три женщины заохали, заахали, а Фиа тем же ровным голосом, что прикрывал затаенную радость, произнесла свой приговор:</p> <p>— Раз ты ему не нужна, правильно сделала, что вернулась домой. Мы тут сумеем о тебе позаботиться.</p> <p>Вот и ее прежняя комната, из окна видны сад и Главная усадьба. А рядом комната для Джастины и для того, кто еще родится.</p> <p>Как хорошо дома!</p> <p>Боб тоже ей обрадовался.</p> <p>Жилистый, уже немного сутулый, он стал еще больше похож на Пэдди, кажется, солнце досуха прокалило и кожу его и кости.</p> <p>В нем ощутима та же спокойная сила духа, но, быть может, потому, что сам он не обзавелся большим семейством, в лице его нет, как у Пэдди, отеческой снисходительности.</p> <p>Похож он и на мать. Молчаливый, сдержанный, отнюдь не склонный делиться своими чувствами и мыслями.</p> <p>А ведь ему уже сильно за тридцать, вдруг с удивлением подумала Мэгги, и он все еще не женился.</p> <p>Потом пришли Джек и Хьюги, оба — точная копия Боба, только помягче, и застенчиво заулыбались, увидев сестру.</p> <p>«Наверно, в этом все дело, — подумала Мэгги, — земля сделала их застенчивыми, земля ведь не нуждается в красноречии, в светской обходительности. Земле нужно только то, что они ей дают, — молчаливая любовь, безраздельная преданность».</p>
---	---

Εκείνο το βράδυ βρίσκονταν όλοι οι άντρες της οικογένειας στο σπίτι, να ξεφορτώσουν ένα φορτηγό καλαμπόκι που είχαν φέρει ο Τζιμς και ο Πάτσυ από το Τζίλυ.

«Ποτέ άλλοτε δεν είχαμε τέτοια ξεραΐλα, Μέγκυ», είπε ο Μπομπ. «Δυο χρόνια τώρα δεν έχει πέσει μήτε μια σταγόνα βροχή. Και τα κουνέλια είναι πολύ χειρότερη πληγή από τα καγκουρό. τρώνε περισσότερο χορτάρι απ όση τα καγκουρό και τα πρόβατα μαζί.

Θα κοιτάξουμε να τάϊσουμε τα κοπάδια με το χέρι, όμως ξέρεις τώρα τι σόι ζωντανά είναι τα πρόβατα».

Η Μέγκυ ήξερε πράγματι πολύ καλά τι σόι ζωντανά ήταν τα πρόβατα. Πλάσματα ηλίθια, που δεν ήταν σε θέση να καταλάβουν ούτε τα στοιχειώδη για την επιβίωση τους.

Ακόμα και το λίγο μυαλό που θα διέθετε ίσως κάποτε το είδος τους είχε εξαφανιστεί ολότελα από τα κεφάλια αυτών των αριστοκρατών του μαλλιού.

Τα κοπάδια τούτα δεν εννοούσαν να φάνε τίποτε έξω από χορτάρι, ή χαμόδεντρα κομμένα από το φυσικό τους περιβάλλον.

Αλλά δεν έφταναν τα χέρια για να κοπούν τόσα χαμόδεντρα ώστε να χορτάσουν τα πάνω από εκατό χιλιάδες πρόβατα.

«Δηλαδή, μπορώ να φανώ κι εγώ χρήσιμη, απ ό,τι καταλαβαίνω;» ρώτησε τ' αδέρφια της.

«Αν μπορείς, λέει! Αμα αναλάβεις τα κοντινά βοσκοτόπια όπως έκανες άλλοτε, Μέγκυ, θα μπορέσουμε να πάρουμε έναν ακόμα άντρα μαζί μας να κόβει χαμόδεντρα».

Πιστά στα λόγια τους, τα δίδυμα είχαν γυρίσει σπίτι για τα καλά.

Στα δεκατέσσερα τους είχαν παρατήσει οριστικά το Ρίβερβιου, μη βλέποντας την ώρα να επιστρέψουν πίσω στις μαύρες τους πεδιάδες. Από τώρα κιόλας έδειχναν πως θα γίνονταν όμοιοι με τον Μπομπ, τον Τζακ και τον Χιούη, μέσα στην καινούρια φορεσιά των αγροτών της Μεγάλης Βορειοδυτικής Περιοχής, που αντικαθιστούσε σταδιακά το αλλοτινό γκριζό παντελόνι και το ταιριαστό γκριζό φανελένιο πουκάμισο: άσπρο παντελόνι από μπαμπακερό βελούδο, άσπρο πουκάμισο, ένα γκριζό μαλακό, πλατύγυρο καπέλο, και μπότες ιππασίας με στρωτό τακούνι

В этот вечер дома собрались все братья Клири, надо было разгрузить фургон с зерном, которое Джиме и Пэтси купили в Джиленбоуне.

— Знаешь, Мэгги, я сроду не видал такой суши, — сказал Боб. — Два года не было дождя, ни капли. И еще напасть — кролики, они хуже кенг: жрут больше травы, чем овцы и кенги вместе взятые.

Мы пробуем отказаться от подножного корма, но ты же знаешь, что такое овцы.

Да, Мэгги отлично это знала. Безмозглые твари начисто лишены способности прожить без нянек.

Если их предки и обладали хоть каким-то подобием мозгов, то породистые аристократы, выведенные ради наилучшей шерсти, растеряли последний умишко.

Они ничего не станут есть, кроме травы под ногами да веток, срезанных с привычного, растущего вокруг кустарника.

Но в Дрохеде не хватит рук нарезать довольно ветвей, чтобы наполнить кормушки на сто тысяч овец.

— Наверно, я могу вам пригодиться? — спросила Мэгги.

— Еще как! Если ты сможешь, как прежде, объезжать ближние выгоны, у нас освободится человек на резку.

Близнецы, как и обещали когда-то, окончательно вернулись домой.

В четырнадцать лет они распростились с учеьем: им не терпелось поскорей вернуться на черноземные равнины Дрохеды. Уже сейчас они удивительно похожи на старших братьев, так же одеты, на манер всех скотоводов Великого Северо-запада: фланелевая рубаха и грубые серые штаны постепенно отжили свое, их сменили белые молескиновые бриджи, белая рубашка, широкополая серая фетровая шляпа с плоской тульей, невысокие сапожки для верховой езды с резинками на боку и почти без каблучков.

<p>που τους έφταναν ίσαμε το γόνατο.</p> <p>Μονάχα μια φούχτα ντόπιοι Αυστραλοί, που είχαν ξεπέσει κοινωνικά και ζούσαν στις φτωχές γειτονιές του Τζίλο, μέσα σε άθλιες παράγκες, μιμούνταν τους καουμπόηδες της αμερικάνικης Δύσης, φορώντας ψηλοτάκουνες φανταχτερές μπότες και μεγάλα πλατύγυρα καπέλα, τα γνωστά Στέτσον.</p> <p>Για έναν αγρότη των μαύρων πεδιάδων ήταν σκέτη φιγούρα μια τέτοια περιβολή, ένα στοιχείο ξένο προς τις ανάγκες τους.</p> <p>Δεν μπορούσες να τριγυρνάς μέσα στα χαμόκλαδα με ψηλοτάκουνες μπότες, πράγμα που συχνά ήσουν αναγκασμένος να κάνεις.</p> <p>Όσο για τα τεράστια εκείνα Στέτσον, ήταν πολύ ζεστά και βαριά.</p> <p>Είχαν ψοφήσει και τα δυο καθαρόαιμα, και η φοράδα κι ο ντορής. οι στάβλοι ήταν άδειοι.</p> <p>Η Μέγκυ επέμεινε πως θα τα βόλευε μια χαρά μένα κοινό άλογο της δουλειάς, όμως ο Μπομπ πήγε στον Μάρτιν Κινγκ και της αγόρασε δυο από τα μισοκαθαρόαιμα ζωντανά του, μια κρεμ φοράδα με μαύρη μουσούδα και ουρά, κι ένα ευνουχισμένο αρσενικό, κοκκινοκάστανο στο χρώμα, με ψηλά κοκαλιάρικα πόδια.</p> <p>Ο χαμός του γέρικου ντορής χτύπησε τη Μέγκυ πιο σκληρά από τον πραγματικό της χωρισμό με τον Ραλφ, λες κι η καρδιά της αντιδρούσε καθυστερημένα στον πόνο. σαν να γινόταν πιο ξεκάθαρο μέσα από τούτο το συμβάν το γεγονός πως την είχε αφήσει.</p> <p>Αλλά ήταν τόσο όμορφα να βρίσκεται ξανά έξω στα βοσκοτόπια, να πηγαίνει αντάμα με τα σκυλιά, να τρώει τη σκόνη που σήκωνε κάποιο γκρινιάρικο κι όλο βελάσματα κοπάδι, να κοιτάει τα πουλιά, τον ουρανό, τη γη.</p> <p>Η ξηρασία ήταν φοβερή. Πάντα τα κατάφερνε το χορτάρι της Ντρογκέντα να επιβιώνει στις ξηρασίες, απ όσο θυμόταν η Μέγκυ, όμως τούτη τη φορά ήταν αλλιώτικα.</p> <p>Τώρα το έβλεπες γεμάτο μπαλώματα εδώ κι εκεί, κι ανάμεσα τους ξεχώριζε η άνυδρη σκούρα γη, γεμάτη σχισμές και τρύπες που έχασκαν σαν διψασμένα στόματα.</p> <p>Γι αυτές τις τρύπες υπεύθυνα ήταν τα κουνέλια. Μέσα στα τέσσερα χρόνια της απουσίας της είχαν</p>	<p>Лишь горсточка полукровок — жителей джиленбоунских окраин, подражая ковбоям американского «дикого Запада», щеголяет в сапогах на высоченных каблуках и в «стетсоновских» шляпах с тульей размером ведра на полтора.</p> <p>Овцеводу черноземных равнин такая мода только помеха, никчемное подражание чужим обычаям.</p> <p>На высоких каблуках через заросли кустарника не продерешься, а по зарослям ходить надо нередко.</p> <p>И в шляпе с ведерной тульей чересчур тяжело и жарко.</p> <p>Каурой кобылки и вороного мерина давно не стало, их стойла в конюшне опустели.</p> <p>Мэгги уверяла, что с нее вполне довольно и простой рабочей лошади, но Боб съездил к Мартину Кингу и купил для нее двух попородистей — буланую кобылу с темной гривой и хвостом и длинноногого каурого мерина.</p> <p>Почему-то потеря той каурой кобылки потрясла Мэгги чуть ли не сильнее, чем разлука с Ральфом, должно быть, только теперь она по-настоящему ощутила эту разлуку; словно тут-то и стало окончательно ясно — он уехал, его больше с ней нет.</p> <p>Но как хорошо снова ездить по выгонам, когда рядом скачут собаки, и глотать пыль, поднятую блеющей отарой, и смотреть на птиц, на небо, на земной простор.</p> <p>Сушь стояла страшная. Сколько помнила Мэгги, луга Дрохеды всегда умудрялись пережить засуху, но на этот раз вышло по-другому.</p> <p>Между уцелевшими пучками травы виднелась голая земля, она спеклась в темную корку, изрезанную частой сеткой трещин, и они зияли, точно жаждущие пересохшие рты.</p> <p>И все это больше по милости кроликов. За четыре года после отъезда Мэгги они вдрут</p>
---	--

<p>ξαφνικά πολλαπλασιαστεί πέρα από κάθε λογική, αν κι υποψιαζόταν πως θα 'πρεπε να είχαν αυξηθεί επικίνδυνα εδώ και πολλά χρόνια. Μόνο που δεν το είχε πάρει κανένας είδηση, μέχρι που, από τη μια μέρα στην άλλη, θαρρείς, ο αριθμός τους είχε ξεπεράσει κατά πολύ το ανεκτό όριο.</p> <p>Έτσι τώρα βρίσκονταν παντού κατά χιλιάδες και καταβρόχθιζαν αχόρταγα το πολύτιμο χορτάρι.</p> <p>Έμαθε να στήνει κουνελοπαγίδες και, μολονότι δεν της άρεσε καθόλου να βλέπει τα μικρά γλυκούλια πλασματάκια πιασμένα στις ατσαλένιες τους δαγκάνες, ήταν μέσα της πολύ δεμένη με τη γη για να σκεφτεί ν' αποφύγει κάτι που έπρεπε οπωσδήποτε να γίνει.</p> <p>Δεν ήταν σκληρότητα να σκοτώνεις στο όνομα της επιβίωσης.</p> <p>«Ο Θεός να καταριέται το μετανάστη που έφερε εδώ τα πρώτα κουνέλια επειδή τον είχε πιάσει νοσταλγία για την πατρίδα», έλεγε με πίκρα ο Μπομπ.</p> <p>Γιατί η από συναισθηματικούς λόγους εισαγωγή αυτών των ξένων για την Αυστραλία ζώων είχε διαταράξει ολοκληρωτικά την οικολογική ισορροπία του τόπου, πράγμα που δεν είχε συμβεί με τα πρόβατα και τα γελάδια, που άρχισαν να τα εκτρέφουν επιστημονικά αμέσως μόλις τα έφεραν.</p> <p>Ενώ τα κουνέλια αύξαιναν ολοένα, αφού δεν υπήρχε κανένα ντόπιο αρπακτικό που να θέσει υπό έλεγχο την αναπαραγωγή τους, κι οι εισηγμένες από την Αγγλία αλεπούδες δεν κατάφερναν να επιβιώσουν στις καινούριες συνθήκες.</p> <p>Ο άνθρωπος ήταν ένα παρά φύση αρπακτικό, αλλά υπήρχαν πάρα πολύ λίγοι άνθρωποι, και πάρα πολλά κουνέλια.</p> <p>Όταν φούσκωσε η Μέγκυ τόσο που να μην μπορεί να καβαλήσει άλογο, άρχισε να περνάει τις μέρες της στο σπίτι, μαζί με την κυρία Σμιθ, τη Μίνι και την Κατ, πλέκοντας ή ράβοντας ρουχαλάκια για το μικρούλι πλάσμα που μεγάλωνε στην κοιλιά της.</p> <p>Ο γιος της, τον σκεφτόταν πάντα σαν γιο, ήταν ένα κομμάτι του εαυτού της μ' έναν τρόπο πρωτόγνωρο, γιατί ποτέ δεν είχε νιώσει έτσι για την Τζαστίν τούτη τη φορά η εγκυμοσύνη της δεν της προκαλούσε ούτε αδιαθεσίες ούτε ναυτίες ή κατάθλιψη, και πρόσμενε πώς και πώς τη στιγμή του τοκετού.</p>	<p>невероятно расплодилось, хотя, думала она, и в прежние годы от них было немало вреда.</p> <p>А тут, будто в одночасье, совсем житья не стало. Они кишмя кишели на выгонах и пожирали драгоценную траву.</p> <p>Мэгги научилась ставить капканы на кроликов; не очень-то приятно смотреть, как стальные зубья увечат милых пушистых зверьков, но Мэгги с детства работала на земле и не привыкла увиливать: раз надо, значит, надо.</p> <p>Убивать ради того, чтобы выжить, — не жестокость.</p> <p>— Проклятые помми, патриоты слюнявые, дернула их нелегкая притащить к нам кроликов! — ворчал Боб.</p> <p>Прежде кролики в Австралии не водились, англичане завезли их сюда как некое лирическое напоминание о родине, и они совершенно разрушили экологическое равновесие континента; с овцами и коровами этого не произошло, потому что их с самого начала разводили по всем правилам науки.</p> <p>В Австралии не было своих хищников, которые помешали бы кроликам плодиться без удержу, привозные лисицы не прижились.</p> <p>Волей-неволей человек сам взял на себя роль хищника, но людей оказалось слишком мало, а кроликов — слишком много.</p> <p>А потом ей трудно стало ездить верхом, и она все дни проводила дома, с миссис Смит, Минни и Кэт, шила и вязала вещички для того, кто шевелится внутри.</p> <p>Носить этого мальчишку (Мэгги не сомневалась, что у нее родится сын) было гораздо легче, чем Джастину — ни тошноты, ни приступов слабости и уныния, и только хочется, чтоб он поскорей родился.</p>
---	--

Ίσως να 'ταν κι η Τζαστίν υπεύθυνη γι αυτό άθελα της. τώρα που μετασηματιζόταν το παιδί τούτο με τα χλομά μάτια αφήνοντας πίσω τη δίχως νοημοσύνη υπόσταση του βρέφους για να εξελιχτεί σ'ένα πανέξυπνο κοριτσάκι, η Μέγκυ ανακάλυψε πως τη γοήτευε τόσο η διαδικασία όσο κι η παιδούλα.

Είχε περάσει πια από καιρό η εποχή που αντιμετώπιζε την Τζαστίν με απόλυτη αδιαφορία, και λαχταρούσε τώρα να εκδηλώσει στη θυγατέρα της όλη την αγάπη της, να την αγκαλιάσει, να τη φιλήσει, ν'αστειευτεί και να γελάσει μαζί της.

Ήταν πραγματικό σοκ γι αυτή να συναντάει μια ευγενική απόρριψη από το παιδί, κι αυτό ήταν ακριβώς που έκανε η Τζαστίν σαν ερχόταν αντιμετώπιη με την παραμικρή εκδήλωση στοργής και τρυφερότητας.

Όταν ο Τζιμς κι ο Πάτσυ άφησαν το Ρίβερβιου, η κυρία Σμιθ είχε ελπίσει πως θα τους έπαιρνε ξανά κάτω από τις προστατευτικές της φτερούγες, αλλά ύστερα έφτασε η απογοήτευση της διαπίστωσης πως τα δίδυμα εξαφανίζονταν στα βοσκοτόπια τον περισσότερο καιρό.

Έτσι η κυρία Σμιθ στράφηκε στην Τζαστίν κι είδε το παιδί να την αποφεύγει και να κλείνεται στον εαυτό του αφήνοντας την απέξω το ίδιο αποφασιστικά, όπως έκανε και με τη Μέγκυ.

Απλά, απ ό,τι φαινόταν, η Τζαστίν δεν είχε καμιά όρεξη να την αγκαλιάζουν, να τη φιλάνε, ή να την κάνουν να γελάει.

Περπάτησε και μίλησε πολύ γρήγορα, στους εννιά της μήνες.

Μόλις άρχισε να στέκεται στα πόδια της και να μπορεί να χρησιμοποιεί τη γλώσσα της, η οποία αποδείχτηκε γεμάτη ευφράδεια, συνέχισε την πορεία της στη ζωή με βασικό της στόχο να περνάει πάντα το δικό της και να κάνει αυτά ακριβώς που ήθελε να κάνει.

Όχι πως ήταν ποτέ της φωνακλού ή αυθάδης, όμως ήταν φτιαγμένη από πραγματικά πολύ σκληρό υλικό.

Η Μέγκυ δεν είχε ιδέα από γονίδια, μα αν ήξερε κάτι θα καθόταν ίσως να βασανίσει το μυαλό της για το πιθανό αποτέλεσμα μιας ανάμειξης των κληρονομικών χαρακτήρων των Κλήαρι, των Άρμστρονγκ και των Ο'Νηλ.

Пожалуй, отчасти в этом нетерпении повинна Джастина: крохотное существо со странными светлыми глазами не по дням, а по часам преображается из несмышленного младенца в умницу девчурку, и следить за этим волшебным превращением необыкновенно интересно.

Прежде Мэгги была равнодушна к дочке, а тут страстно захотелось излить на нее материнскую нежность, обнимать, целовать, смеяться с ней вместе.

И Мэгги была потрясена, когда убедилась, что Джастина всякий раз вежливо уклоняется от ее ласк.

Когда Джиме и Пэтси, покончив с учеьем, вернулись в Дрохеду, миссис Смит собиралась опять взять их под крылышко, но, к немалому ее разочарованию, они целыми днями стали пропадать на выгонах.

Миссис Смит готова была отдать свое сердце маленькой Джастине, но и ее отвергли столь же решительно, как Мэгги.

Видно, Джастина вовсе не желала, чтобы ее обнимали, целовали и смешили.

И ходить и говорить она начала очень рано, девяти месяцев.

А едва став на ноги и заговорив (да еще как бойко!), эта независимая особа делала теперь только то, что ей вздумается.

Не то чтобы она много шумела или дерзила, просто уж очень твердый и неподатливый оказался у нее нрав.

Имей Мэгги хоть малейшее понятие о генах, она, пожалуй, призадумалась бы о том, что может дать сочетание Клири, Армстронгов и О'Нила.

<p>Δε θα ήταν δυνατό να μη βγει ένα ιδιαίτερα δυναμικό ανθρώπινο πλάσμα από ένα τέτοιο πάντρεμα.</p> <p>Όμως το πιο εκνευριστικό απ' όλα ήταν η γαϊδουρίσια άρνηση της Τζαστίν να χαμογελάσει ή να γελάσει.</p> <p>Ο καθένας στην Ντρογκέντα έβαζε τα δυνατά του, κάνοντας όποια γκριμάτσα κι όποιο караγκιοζιλίκι του πέρναγε από το νου για να της αποσπάσει ένα αχνό χαμόγελο έστω, δίχως όμως καμιά επιτυχία. Ξεπερνούσε ακόμα και τη γιαγιά της σε έμφυτη σοβαρότητα.</p> <p>Την πρώτη του Οκτώβρη, που έκλεινε τους δεκάξι ακριβώς μήνες ζωής η Τζαστίν, γεννήθηκε στην Ντρογκέντα ο γιος της Μέγκυ, κοντά τέσσερις βδομάδες πριν από την ώρα του.</p> <p>Δυο τρεις δυνατές συστολές, τα νερά έσπασαν, και τον ξεγέννησαν η κυρία Σμιθ κι η Φη λίγα λεπτά μετά που τηλεφώνησαν στο γιατρό.</p> <p>Η Μέγκυ ούτε που πρόφτασε να κάνει διαστολή.</p> <p>Ο πόνος ήταν ελάχιστος, η διαδικασία τόσο σύντομη λες και δεν είχε γίνει. μόλο που χρειάστηκε να τη ράψουν, έτσι ορμητικά που είχε εισβάλει ο γιος της στον κόσμο, η Μέγκυ ένιωθε υπέροχα.</p> <p>Ενώ στην Τζαστίν δεν είχε σταγόνα γάλα, τώρα τα στήθια της ξεχειλίζουν. Δεν είχαν ανάγκη τα μπιμπερό και το γάλα σε σκόνη, τούτη τη φορά.</p> <p>Κι ήταν τόσο όμορφος! Ψηλός κι αδύνατος, με μια τούφα ανοιχτόξανθα μαλλιά στην κορφή του τέλειου σε σχήμα μικρού του κεφαλιού, και ζωηρά γαλάζια μάτια που δεν έδειχναν ότι θ' άλλαζαν αργότερα για να πάρουν κάποιο άλλο χρώμα.</p> <p>Και πώς θα μπορούσαν ν' αλλάξουν; Ήταν τα μάτια του Ραλφ, όπως είχε και τα χέρια του Ραλφ, τη μύτη και το στόμα του Ραλφ, ακόμα και τα πόδια του Ραλφ.</p> <p>Η Μέγκυ ήταν αρκετά ανενδοίαστη για να μπορεί να ευχαριστεί το Θεό που είχαν την ίδια κορμοστασιά πάνω κάτω ο Λιουκ με τον Ραλφ, τα ίδια χρώματα και τα ίδια περίπου χαρακτηριστικά.</p> <p>Αλλά τα χέρια, τα αφράτα μωρουδίστικα δάχτυλα, το σχήμα τους, έμοιαζαν πολύ με του Ραλφ,</p>	<p>Довольно взрывчатая смесь, иначе и не могло быть.</p> <p>Οκружающих особенно огорчало, что Джастина упрямо не желала ни смеяться, ни хотя бы улыбнуться.</p> <p>Все и каждый в Дрохеде из кожи вон лезли, пробуя разными фокусами и ужимками ее позабавить, но тщетно.</p> <p>По части врожденной серьезности эта не улыба перещеголяла даже бабушку.</p> <p>Первого октября, в тот самый день, когда Джастине исполнился год и четыре месяца, в Дрохеде родился сын Мэгги.</p> <p>Родился неожиданно, почти на месяц раньше срока: две-три сильнейших схватки, разом отошли воды — и, едва успев позвонить доктору, Фиа с миссис Смит уже приняли новорожденного.</p> <p>Мэгги и оглянуться не успела.</p> <p>Она почти не почувствовала боли — так быстро кончилось это испытание; и хотя из-за поспешности, с какой младенец появился на свет, пришлось ей наложить швы, Мэгги чувствовала себя прекрасно.</p> <p>Для Джастины у нее в свое время не было ни капли молока, теперь его, кажется, хватило бы на двоих. Не понадобились ни бутылочки, ни искусственное питание.</p> <p>А какой чудесный родился малыш! Длинненький, но складный, безупречной формы голова с хохолком золотистых волос и ярко-синие глаза, такой яркой синевы, что ясно — цвет их никогда не изменится.</p> <p>И отчего бы ему меняться? Ведь это глаза Ральфа, и руки у него в точности как у Ральфа, и нос, и рот, и даже ноги.</p> <p>Бессовестная Мэгги в душе возблагодарила бога за сходство Люка и Ральфа: как хорошо, что они одинаково сложены, и оба темноволосые, и даже черты лица похожи.</p> <p>Но вот кисти рук, рисунок бровей, мысок волос на лбу, даже сейчас ясно очерченный</p>
---	---

<p>καθόλου με του Λιουκ.</p> <p>Μακάρι να μη θυμόταν κανένας σε ποιον από τους δυο ανήκε τούτο το χαρακτηριστικό.</p> <p>«Έχεις σκεφτεί πώς θα τον πεις;» ρώτησε η Φη. κοίταζε τον μικρό λες και την είχε μαγέψει.</p> <p>Η Μέγκυ το είδε κι ένιωσε μια τεράστια ανακούφιση μέσα της. Η μαμά θ' αγαπούσε ξανά. ίσως όχι με τον τρόπο που είχε αγαπήσει τον Φρανκ, όμως θα ένιωθε τουλάχιστον κάτι.</p> <p>«Θα τον βγάλω Ντέην».</p> <p>«Τι παράξενο όνομα! Πώς κι έτσι; Μη μου πεις πως το χουν οικογενειακό τους οι Ο'Νηλ; Νόμιζα πως είχες τελειώσει με τον Λιουκ».</p> <p>«Δεν έχει καμιά σχέση με τον Λιουκ. Είναι το δικό του όνομα, του παιδιού, θέλω να πω, και κανενός άλλου.</p> <p>Καθόλου δε μ' αρέσει να παίρνουν τα παιδιά τα ονόματα των προγόνων τους. είναι σαν να τους επιβάλλεις ένα κομμάτι κάποιου άλλου προσώπου. Την Τζαστίν την έβγαλα Τζαστίν απλά επειδή μ' άρεσε το όνομα, και για τον ίδιο λόγο θα πω Ντέην τον Ντέην».</p> <p>«Πάντως, ακούγεται πράγματι όμορφα», παραδέχτηκε η Φη.</p> <p>Η Μέγκυ έκανε ένα μορφασμό. παραήταν βαρυφορτωμένο το στήθος της.</p> <p>«Δώσ' μου τον καλύτερα, μαμά.</p> <p>Αχ, μακάρι να πεινάει! Κι ελπίζω να θυμηθεί ο γέρο-Μπλούη να μου φέρει εκείνο το μαραφέτι να βγάλω από το στήθος μου το γάλα που θα περισσεύει, γιατί αλλιώς θα πρέπει να κατέβεις εσύ στο Τζίλν να μου το πάρεις».</p> <p>Και πεινούσε ο μικρός. το μικρό δίχως δόντια στόμα του τη ρούφαγε με τέτοια δύναμη που την έκανε να πονάει.</p> <p>Κοιτώντας τον, τούτα τα κλειστά μάτια με τις σκούρες και στην άκρη τους χρυσαφίες βλεφαρίδες, τα λεπτεπίλεπτα φρύδια, τα μαγουλάκια του να κουνιούνται όσο βύζαινε,</p>	<p>младенческим золотистым пухом, крохотные пальцы на руках и на ногах — это все от Ральфа, ничего общего с Люком.</p> <p>Одна надежда, что никто этого не заметит.</p> <p>— Ты уже решила, как его назовешь? — спросила Фиа, казалось, малыш сразу ее очаровал.</p> <p>Мэгги смотрела, как она стоит с внуком на руках, и в душе радовалась — наконец-то мама снова сумеет полюбить; наверно, не так, как любила Фрэнка, а все-таки закаменевшее сердце ее смягчится.</p> <p>— Я хочу назвать его Дэн.</p> <p>— Странное имя! Что тебе вздумалось? Или это в О'Нилов? Мне казалось, ты с О'Нилами покончила?</p> <p>— Люк тут ни при чем. Это будет только его имя, больше ничье.</p> <p>Терпеть не могу, когда и дедов, и внуков зовут одинаково. Я Джастину назвала Джастинной просто потому, что мне понравилось имя, вот и Дэна назову Дэном потому, что мне так нравится.</p> <p>— Ну что ж, славное имя, — согласилась Фиа.</p> <p>Мэгги поморщилась — тяжело, слишком много молока.</p> <p>— Дай-ка мне его, мама.</p> <p>Надеюсь, он голодный! И надеюсь, старик Непоседа не забудет привезти отсос, не то тебе придется самой съездить в Джилли.</p> <p>Он был голодный, он сосал так жадно, что от крохотных настойчивых губ ей стало больно.</p> <p>А Мэгги смотрела на его сомкнутые веки в темных, золотящихся по краю ресницах, на пушистые брови, на крохотные деловитодвигающиеся щеки</p>
---	---

η Μέγκυ ένιωσε πως τον αγαπούσε τόσο που η αγάπη της την πονούσε πολύ περισσότερο απ ό,τι θα ήταν δυνατό να την πονέσει το βύζαγμα του.

Μου φτάνει, πρέπει να μου φτάσει, δεν πρόκειται να χω τίποτ' άλλο στη ζωή μου.

Αλλά σου τ'ορκίζομαι στο Θεό, Ραλφ ντε Μπρικασάρ, σ' αυτόν το Θεό που αγαπάς πιο πολύ από μένα, πως δε θα μάθεις ποτέ τι σου έκλεψα, και τι έκλεψα και από το Θεό σου.

Ποτέ δεν πρόκειται να σου πω για τον Ντέην.

Αχ, μωράκι μου!

Είσαι δικό μου, και δε θ' αφήσω ποτέ να σε πάρει κάποιος άλλος. Και πάνω απ όλα, δεν πρόκειται να σε πάρει ποτέ ο πατέρας σου, που είναι κληρικός και δεν μπορεί να σ' αναγνωρίσει.

Δεν είναι υπέροχο αυτό;

Το πλοίο μπήκε στη Γένοβα στις αρχές του Απρίλη. Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ έφτασε σε μια Ιταλία γεμάτη ζωντάνια, πάνω στην κορύφωση της μεσογειακής της άνοιξης, και πήρε το τρένο για τη Ρώμη.

Αν το χε ζητήσει, θα είχαν στείλει ένα αυτοκίνητο του Βατικανού να τον παραλάβει, αλλά τον έπιανε τρόμος στη σκέψη πως θα νιώθε ξανά την Εκκλησία να τον σφίγγει στους κόλπους της και κοίταζε ν' αναβάλλει τη στιγμή όσο μπορούσε.

Η Αιώνια Πόλη. Της ταίριαζε στ' αλήθεια ο χαρακτηρισμός, συλλογίστηκε κοιτώντας από το παράθυρο του ταξί τους τρούλους, τις γιομάτες περιστέρια πλατείες, τις πανέμορφες κρήνες, τις ρωμαϊκές κολόνες που είχαν τις βάσεις τους θαμμένες βαθιά μέσα στους αιώνες...

Πάντως γι αυτόν, όλα τούτα ήταν στολίδια περιττά. Το μόνο που μετρούσε ήταν εκείνο το μέρος της Ρώμης που λεγόταν Βατικανό, οι μεγαλόπρεπες, ελεύθερες για το κοινό αίθουσες του, τα διόλου μεγαλόπρεπα ιδιωτικά του δωμάτια.

Ένας Δομινικανός καλόγερος με μαύρα και κρεμ ράσα τον οδήγησε μέσα από ψηλοτάβανους μαρμαροστρωμένους διαδρόμους, όπου έστεκαν μπρούντζινα και μαρμάρινα αγάλματα άξια ενός μουσείου, ενώ τους τοίχους στόλιζαν πίνακες διάσημων ζωγράφων σαν τον Τζιότο, τον Ραφαήλ, τον Μποτιτσέλι, τον Φρα Αγγελικό.

— и чувствовала, что любит его пронзительной любовью, до боли, которая куда сильнее, чем боль от жадно сосущих губ.

Сын — этого довольно; этого должно быть довольно, больше у меня ничего не будет.

Но клянусь Богом, Ральф де Брикассар, клянусь Богом, который тебе дороже меня, никогда ты не узнаешь, что я украла у тебя и у твоего Бога!

Никогда я не расскажу тебе про Дэна.

Μαλєνικий мой! Μэгги подвинулась на подушках, уложила ребенка на руке поудобней, и лучше стало видно точеное личико. Μαλєνικий мой! Ты — мой, и никогда никому я тебя не отдам. Уж во всяком случае не твоему отцу, ведь он священник и не может тебя признать сыном.

Чудесно, правда?

Παροход вошел в генуэзский порт в начале апреля. Αρχιεπίσκοπος Ραλφ прибыл в Италию в самый разгар пышной южной весны и как раз поспел к поезду на Рим.

Ποжелай он предупредить о приезде, его бы встретили, прислали за ним машину из Βατικана, но он страшился минуты, когда вновь станет узником святой церкви, и, как мог, оттягивал эту минуту.

Вечный город. «Да, поистине вечный, — думал Ραλφ де Брикассар, глядя из окна такси на купола и колокольни, на усеянные стаями голубей площади, на великолепные фонтаны и римские колонны, чьи основания уходили в глубь веков.

— Нет, для него все это лишнее. Ему важно в Риме одно — Ватикан, его роскошные залы, открытые для всех, и отнюдь не роскошные кабинеты, недоступные посторонним».

Μοναχ-δομινικανєц в черно-белом облачении провел его по высоким мраморным коридорам, среди бронзовых и каменных изваяний, которые украсили бы любой музей мира, мимо великолепных картин в стиле Джотто и Рафаэля, Боттичелли и Φρα Αγγελικό.

Βρίσκονταν στα δημόσια διαμερίσματα ενός μεγάλου Καρδινάλιου, και δίχως αμφιβολία θα είχε δώσει πολλά η πλούσια οικογένεια των Κοντίνι-Βερτσέζε για να ομορφύνει τον περίγυρο του σεπτού της βλασταριού.

Σε μια κάμαρα γεμάτη ελεφαντόδοντο και χρυσάφι, πλούσια σε χρώμα μ' όλες τις ταπετσαρίες και τους πίνακες στους τοίχους της, στρωμένη με παλιά γαλλικά χαλιά κι επιπλωμένη με γνήσια γαλλικά κομμάτια, καθόταν ο Βιτόριο Σκαρμπάντσα, Καρδινάλιος Ντι Κοντίνι-Βερτσέζε.

Το μικροφτιαγμένο απαλό χέρι, με το ρουμπινένιο του δαχτυλίδι ν' αστράφτει, ήταν απλωμένο για να τον καλωσορίσει. ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ διέσχισε το δωμάτιο, χαρούμενος που μπορούσε να καρφώσει κάπου χαμηλά τα μάτια του, γονάτισε, πήρε το χέρι να φιλήσει το δαχτυλίδι.

Κι ακούμπησε το μάγουλο του στην ανάστροφη του χεριού, ξέροντας πως δεν μπορούσε να πει ψέματα, μόλο που αυτό ακριβώς σκόπευε να κάνει μέχρι τη στιγμή που άγγιξαν τα χείλια του τούτο το σύμβολο της πνευματικής δύναμης, της επίγειας εξουσίας.

Ο Καρδινάλιος Βιτόριο έβαλε το άλλο του χέρι στο σκυφτό ώμο, γνέφοντας στον καλόγερο πως μπορούσε να πηγαίνει. ύστερα, σαν έκλεισε μαλακά η πόρτα της αίθουσας, το χέρι πήγε από τον ώμο στα μαλλιά, χώθηκε στις μαύρες τους μπούκλες, τα έσιαξε πίσω με τρυφεράδα να μην πέφτουν πια στο μισογυρισμένο από την άλλη μέτωπο.

Η σκυφτή ράχη ίσιωσε, όπως ίσιωσαν κι οι ώμοι, κι ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ κοίταξε τον κύριο του κατάματα.

Α, υπήρχε μια ολόκληρη αλλαγή! Το στόμα ήταν σκαμμένο από τις δυο μεριές, είχε γνωρίσει τον πόνο κι έμοιαζε πιο ευάλωτο. τα μάτια, τόσο όμορφα στο χρώμα και στο σχήμα τους, ήταν ωστόσο πολύ διαφορετικά από τα μάτια που θυμόταν ακόμα έντονα, λες και δεν είχε πάψει να τα βλέπει μπρος του μήτε μια μέρα.

Του Καρδινάλιου Βιτόριο του είχε καρφωθεί η ιδέα πως ήταν γαλάζια τα μάτια του Χριστού, και όμοια σαν του Ραλφ. ήρεμα, απομακρυσμένα από τα όσα αντίκριζαν, κι έτσι ικανά να τα βλέπουν όλα, να τα καταλαβαίνουν όλα.

Он был сейчас в кардинальских парадных залах — и, конечно, богатое семейство Контини-Верчезе постаралось еще прибавить блеска окружению своего столь высоко вознесенного отпрыска.

Стены отделаны слоновой костью с золотом, всюду красочные гобелены, многоцветные полотна, изысканная мебель французской работы, французские ковры на полу, там и тут пламенеют алые мазки, и среди всего этого великолепия сидит Витторио Скарбанца, кардинал ди Контини-Верчезе.

Приветливо протянута навстречу вошедшему маленькая мягкая рука со сверкающим рубиновым перстнем; радуясь, что можно опустить глаза, архиепископ Ральф пересек комнату, преклонил колена и поцеловал перстень.

И приник щекой к руке кардинала — нет, он не сумеет солгать, хотя и намерен был солгать, готов был лгать — до той самой минуты, пока губы не коснулись этого символа духовной власти и мирского могущества.

Кардинал Витторио положил другую руку ему на плечо, кивком отпустил монаха, а когда тот неслышно притворил за собою дверь, снял руку с плеча Ральфа, лица которого все еще не было видно, и погладил густые темные волосы, ласково отвел их со лба. Волосы уже не такие черные, как прежде, проседь быстро меняет их цвет.

Склоненная спина напряглась, плечи расправились, архиепископ Ральф поднял голову и посмотрел прямо в глаза своему духовному наставнику.

Вот где перемена — в лице! Губы скорбно сжаты — верный признак пережитого страдания; и глаза удивительной красоты (эти необыкновенные глаза, и цвет их и разрез, кардинал помнил так ясно, будто их обладатель ни на час с ним не расставался) изменились неузнаваемо.

Кардиналу Витторио всегда чудилось, что такими, как у Ральфа, были глаза Христа: синие, спокойные, отрешенные от всего, что представляло взору, и потому-то взор его смог все объять и все постичь.

<p>Μα ίσως ήταν λάθος η ιδέα του τελικά. Πώς θα μπορούσε κάποιος να νιώθει την ανθρωπότητα και να υποφέρει για τα δεινά της δίχως να φαίνεται ο πόνος στα μάτια του;</p> <p>«Έλα, Ραλφ, κάθισε».</p> <p>«Εξοχότατε, θα ήθελα να εξομολογηθώ».</p> <p>«Αργότερα, αργότερα!</p> <p>Θα μιλήσουμε πρώτα λιγάκι, και θα μιλήσουμε στα αγγλικά. Στις μέρες μας έχουν κι οι τοίχοι αυτιά, αλλά, δόξα να χει ο Ιησούς Χριστός, δεν είναι αγγλόφωνα αυτιά.</p> <p>Κάθισε, Ραλφ, σε παρακαλώ. Α, χαίρομαι τόσο που σε βλέπω!</p> <p>Μου έχουν λείψει οι σοφές σου συμβουλές, ο ορθολογισμός σου, η τέλεια συντροφικότητα που ξέρεις να προσφέρεις.</p> <p>Δε μου χουν δώσει κανέναν που να μ'αρέσει το μισό έστω απ όσο εσύ».</p> <p>Ένωθε το μυαλό του να μπαίνει κιόλας στα καλούπια μιας επισημότητας, τις σκέψεις που του περνούσαν εκείνη τη στιγμή να ζητάνε λέξεις πιο εξεζητημένες για να εκφραστούν σε βαθμό μεγαλύτερο από τους πιο πολλούς ανθρώπους,</p> <p>ο Ραλφ ντε Μπρικασάρ ήξερε πόσο άλλαζαν όλα πάνω σε κάποιον έτσι κι άλλαζε ο περίγυρος του, ακόμα κι ο λόγος του διαφοροποιόταν.</p> <p>Δεν έκανε για τον Καρδινάλιο η γεμάτη χρώμα, η άνετη διάλεκτος των αποίκων.</p> <p>Κάθισε σε μια πολυθρόνα αντίκρυ ακριβώς στον κύριο του να βλέπει καλά τη μικροκαμωμένη τούτη φιγούρα, με το ράσο από κόκκινο μουαρέ ν'αλλάζει ολοένα χρώμα κι ωστόσο να μην αλλάζει, σαν να είχε την ιδιότητα να διαχέεται στο περιβάλλον παρά να προβάλλει έντονα τραβώντας το μάτι.</p> <p>Η γεμάτη απελπισία κούραση που τον βάραινε βδομάδες ολόκληρες αλάφρωσε λιγάκι. αναρωτήθηκε γιατί είχε φοβηθεί τόσο αυτή τη συνάντηση, αφού βαθιά μέσα του θα πρέπει να ήξερε με σιγουριά πως θα τον καταλάβαιναν και θα τον συγχωρούσαν.</p> <p>Αλλά δεν ήταν εκεί το πρόβλημα του, δεν ήταν εκεί. Τον βασάνιζε όχι ο φόβος μιας απόρριψης</p>	<p>Но, пожалуй, представление это было ложным. У того, кто сострадал человечеству и страдал сам, разве не отразится это в глазах?</p> <p>— Встаньте, Ральф.</p> <p>— Ваше высокопреосвященство, я хотел бы исповедаться.</p> <p>— После, после!</p> <p>Сначала побеседуем, и притом на вашем родном языке. Вокруг в последнее время слишком много ушей, но, благодарение богу, ушей, не привычных к английской речи.</p> <p>Пожалуйста, Ральф, садитесь. Как же я рад вас видеть!</p> <p>Мне не хватало ваших мудрых советов, вашей рассудительности, вашего приятного общества.</p> <p>Здесь для меня не нашлось и вполтину столь достойного и приятного помощника.</p> <p>И Ральф де Брикассар ощутил, что мозг его уже настраивается на должный лад и мысли, даже еще не высказанные, облакаются в слова более высокопарные;</p> <p>лучше многих он знал, как меняется человек, смотря по тому, кто его собеседник, поневоле меняешь даже манеру говорить.</p> <p>Нет, беглость обыденной лондонской речи не для этих ушей.</p> <p>И он сел чуть поодаль напротив маленького худощавого человека в алом муаровом одеянии особенного, как бы переливчатого и все же неизменного оттенка, так что оно не противоречило всему окружающему, а словно с ним сливалось.</p> <p>Безмерная усталость, что давила его последние недели, вдруг показалась не столь тяжелой: почему, в сущности, он так страшился этой встречи, ведь знал же в глубине души, что его поймут и простят?</p> <p>Нет, вовсе не это страшит, а совсем иное. Ужасно сознание вины, ибо он пал, не достиг</p>
--	---

<p>αλλά η δικιά του ενοχή, η σκέψη ότι είχε αποτύχει, ότι είχε αποδειχτεί χειρότερος απ ό,τι φιλοδοξούσε να είναι, ότι είχε απογοητέψει έναν άνθρωπο που του χε σταθεί με αληθινό ενδιαφέρον και καλοσύνη, έναν πιστό φίλο.</p> <p>Η ενοχή του που ερχόταν να βρει αυτή την καθάρια παρουσία όταν δεν ήταν πια καθарός ο ίδιος.</p> <p>«Ραλφ, είμαστε ιερωμένοι, όμως είμαστε κάτι άλλο πριν απ όλα. κάτι που ήμαστε προτού γίνουμε ιερωμένοι, και που δεν μπορούμε να του ξεφύγουμε, μ' όλη την ιδιαιτερότητα μας.</p> <p>Είμαστε άνθρωποι, με τις αδυναμίες και τις ατέλειες του ανθρώπου.</p> <p>Δεν υπάρχει τίποτε που να μπορεί να με κάνει ν' αλλάξω γνώμη για σένα έτσι και μου το πεις, γιατί έχω δημιουργήσει τις εντυπώσεις μου μέσα στα χρόνια που ζήσαμε μαζί. τίποτε δεν μπορεί να με κάνει να σ' εκτιμώ ή να σε συμπαθώ λιγότερο.</p> <p>Το ξέρω εδώ και πολλά χρόνια πως απέφευγες μέχρι τώρα να συνειδητοποιήσεις και ν' αποδεχτείς τις εγγενείς μας αδυναμίες, την ανθρώπινη διάσταση μας, μα ήξερα επίσης πως κάποια μέρα θα ερχόσουν αντιμέτωπος μ' αυτές, γιατί όλοι μας αναγκάζομαστε κάποτε ν' αναμετρηθούμε μαζί τους.</p> <p>Ακόμα κι ο Ποντίφικας, που είναι ο πιο ταπεινός κι ανθρώπινος απ όλους μας».</p> <p>«Παραβίασα τους όρκους μου, Εξοχότατε.</p> <p>Κι αυτό δεν είναι κάτι που συγχωρείται εύκολα. Είναι αμαρτία μεγάλη».</p> <p>«Τον όρκο σου να παραμείνεις φτωχός τον παραβίασες χρόνια πριν, όταν αποδέχτηκες τη διαθήκη της Μαίρης Κάρσον.</p> <p>Έτσι, απομένουν ο όρκος της αγαμίας κι ο όρκος της υπακοής, δεν έχω δίκιο;»</p> <p>«Τους έχω παραβιάσει και τους τρεις, Εξοχότατε».</p> <p>«Πολύ θα θελα να με λες Βιτόριο, όπως συνήθιζες άλλοτε!</p> <p>Δε με σοκάρουν τα όσα ακούω, Ραλφ, ούτε νιώθω απογοητευμένος από σένα.</p> <p>Αυτή ήταν η θέληση του Κυρίου μας, και πιστεύω</p>	<p>совершенства, к которому стремился, не оправдал доверия того, кто всегда был ему истинным, заботливым, бесконечно добрым другом.</p> <p>Ужасно сознание вины, ибо стоишь перед тем, кто чист духом, а сам ты утратил чистоту.</p> <p>— Ральф, мы — пастыри, но это не все: мы были еще чем-то до того, как приняли сан, и нам от этого не уйти, несмотря на избранность нашу.</p> <p>Мы — люди и не свободны от прегрешений и слабостей людских.</p> <p>В чем бы вы ни признались, ничто не переменит мнения, какое сложилось у меня о вас за все эти годы, ничто не побудит меня думать о вас хуже и любить вас меньше.</p> <p>Многие годы я знал, что вам еще не пришлось испытать на себе, сколь слаба наша человеческая природа, и знал также, что вам неминуемо придется это испытать, как испытали все мы.</p> <p>Даже сам святейший Папа, смиреннейший и человечнейший из нас.</p> <p>— Я нарушил обет, ваше высокопреосвященство. Этот грех нелегко прощается. Это святотатство.</p> <p>— Обет бедности вы нарушили много лет назад, когда приняли наследство Мэри Карсон.</p> <p>Остаются обеты целомудрия и смирения, не так ли?</p> <p>— Значит, я нарушил все три, ваше высокопреосвященство.</p> <p>— Я предпочел бы, чтобы вы называли меня, как прежде, просто по имени.</p> <p>Нет, я не возмущен, Ральф, и не разочарован.</p> <p>На все воля божия, и, мне кажется, тем самым</p>
--	--

<p>πως πήρες ίσως ένα μεγάλο μάθημα, που δε θα μπορούσες να το πάρεις με τρόπο λιγότερο καταστρεπτικό.</p> <p>Οι βουλές του Κυρίου είναι άγνωστες, τα κίνητρα Του δεν μπορεί να τα συλλάβει το φτωχό μας μυαλό.</p> <p>Κι είμαι σίγουρος πως δεν έκανες ελαφρά τη καρδία αυτό που έκανες, δεν παραπέταξες τους όρκους σου σαν να μην είχαν καμιά αξία για σένα.</p> <p>Σε ξέρω πολύ καλά. Ξέρω πως είσαι περήφανος, ερωτευμένος με την ιδέα πως είσαι ιερωμένος, πως έχεις απόλυτη επίγνωση της ιδιαιτερότητας που σου εξασφαλίζει η θέση σου.</p> <p>Είναι πιθανό να χρειαζόσουν τούτο το μάθημα, για να λιγοστεύσει η περηφάνια σου, για να καταλάβεις πως είσαι άνθρωπος πριν απ' όλα, κι έτσι, όχι ένα πλάσμα τόσο ιδιαίτερο όσο νομίζεις.</p> <p>Δεν έχω δίκιο;»</p> <p>«Ναι. Μου έλειπε η ταπεινοφροσύνη, και πιστεύω πως κατά κάποιον τρόπο εποφθαλμιούσα να γίνω ο ίδιος ο Θεός.</p> <p>Έχω αμαρτήσσει φρικτά κι ασυγχώρητα.</p> <p>Δεν μπορώ να συγχωρήσω τον εαυτό μου, πώς να ελπίζω λοιπόν στην ουράνια άφεση των αμαρτιών μου;»</p> <p>«Αυτή η περηφάνια σου, Ραλφ, αυτή η περηφάνια σου!</p> <p>Δεν είσαι σε θέση να συγχωρείς, ακόμα δεν μπορείς να το καταλάβεις αυτό;</p> <p>Μόνο ο Θεός είναι σε θέση να συγχωρεί. Μόνο ο Θεός!</p> <p>Και θα σε συγχωρήσει, αν έχεις μετανοήσει πραγματικά.</p> <p>Έχει συγχωρήσει πολύ χειρότερα αμαρτήματα, πολύ μεγαλύτερων αγίων, το ξέρεις, και πολύ μεγαλύτερων εγκληματιών.</p> <p>Φαντάζεσαι πως δεν είναι συγχωρεμένος ο Σατανάς;</p> <p>Συγχωρέθηκε την ίδια τη στιγμή της επανάστασης</p>	<p>вы получили важнейший урок и постигли истину, которую нельзя постичь способом менее жестоким.</p> <p>Бог есть тайна, и пути его выше нашего жалкого понимания.</p> <p>Однако, думаю, то, что вы совершили, совершенно не по легкомыслию и не просто отбросили вы священный обет, точно пустые слова.</p> <p>Слишком хорошо я вас знаю. Знаю, что вы горды, и всей душою преданы своему сану, и сознаете свою исключительность.</p> <p>Быть может, вы как раз и нуждались в таком уроке, дабы умерилась ваша гордость и вы поняли, что прежде всего вы — человек, а потому и не столь велика ваша исключительность, как вам казалось прежде.</p> <p>Не так ли?</p> <p>— Так. Мне не хватало смирения, и в каком-то смысле я стремился стать самим Богом.</p> <p>Грех мой — тягчайший и непростимый.</p> <p>Я и сам не могу себе простить, как же мне надеяться на прощение Господне?</p> <p>— Гордыня, Ральф, опять гордыня!</p> <p>Не ваше дело прощать, неужели и сейчас вы еще не поняли?</p> <p>Только Господь дарует прощение! Только один Господь!</p> <p>А он прощает, если искренне раскаяние.</p> <p>Он, как вы знаете, прощал грехи гораздо более тяжкие тем, кто далеко превзошел вас в святости, а также и тем, кто далеко превзошел вас в пороках.</p> <p>Не думаете ли вы, что сам Люцифер, князь тьмы, не получил прощения?</p> <p>Он был прощен в тот же миг, как восстал</p>
---	---

<p>του.</p> <p>Μόνος του διάλεξε να γίνει κύριος της Κόλασης, δεν του τον φόρτωσε ο Θεός αυτόν το ρόλο για τιμωρία.</p> <p>Μήπως δεν είπε "Καλύτερα να διαφεντεύεις την Κόλαση παρά να υπηρετείς τον Παράδεισο";</p> <p>Γιατί δεν μπορούσε να ξεπεράσει την περηφάνια του, δεν άντεχε να υποταχτεί στη θέληση κάποιου άλλου, έστω κι αν ήταν ο ίδιος ο Θεός αυτός ο Άλλος.</p> <p>Δε θέλω να σε δω να κάνεις το ίδιο λάθος, πολυαγαπημένε μου φίλε.</p> <p>Η ταπεινοφροσύνη ήταν το γνώρισμα που σου έλειπε, κι είναι το γνώρισμα που χαρακτηρίζει τους μεγάλους αγίους-ή τους μεγάλους άντρες.</p> <p>Μέχρι που να μπορέσεις ν' αφήσεις στα χέρια του Θεού την υπόθεση της άφεσης, δε θα έχεις αποκτήσει πραγματική ταπεινοφροσύνη».</p> <p>Το δυνατό πρόσωπο συσπάστηκε σένα μορφασμό.</p> <p>«Ναι, το ξέρω πως έχεις δίκιο. Πρέπει ν' αποδεχτώ πως είμαι άνθρωπος δίχως ν' αποσκοπώ σε τίποτε παραπάνω, παρά μονάχα να καλυτερέψω τον εαυτό μου. Και να μην είμαι περήφανος γι αυτό που είμαι.</p> <p>Έχω μετανοήσει, κι έτσι θα εξομολογηθώ και θα περιμένω την άφεση. Έχω μετανοήσει πικρά».</p> <p>Αναστέναξε. τα μάτια του πρόδιναν τη σύγκρουση που δεν μπορούσαν να προδώσουν τα μετρημένα του λόγια, όχι μέσα σε τούτο το δωμάτιο.</p> <p>«Κι ωστόσο, Βιτόριο, θα μπορούσα να πω ότι δεν ήταν δυνατό να κάνω αλλιώς.</p> <p>Είτε θα την κατέστρεφα είτε θα χανόμουν εγώ για το χατίρι της.</p> <p>Και κείνη τη στιγμή δεν είχα περιθώρια επιλογής, γιατί την αγαλώ.</p> <p>Δεν ήταν δικό της λάθος που δεν ήθελα ποτέ να επεκταθεί η αγάπη μου σε επίπεδο σωματικό.</p> <p>Δεν ξέρω αν καταλαβαίνεις τι θέλω να σου πω, το ριζικό της έγινε πιο σημαντικό από το δικό μου.</p>	<p>против Господа.</p> <p>И участь правителя преисподней не Господь ему определил, а избрал он сам.</p> <p>Не он ли сказал: «Лучше править в аду, чем служить в небесах»?</p> <p>Ибо не мог он смирить свою гордыню и покориться чьей-то воле, даже и воле Господа Бога.</p> <p>И я не желаю, чтобы вы совершили ту же ошибку, дорогой мой друг.</p> <p>Смирения — вот чего вам недостает, а ведь именно смирение и создает великих святых — и великих людей тоже.</p> <p>Доколе вы не предоставите прощать Господу, не обрести вам истинного смирения.</p> <p>Суровые черты Ральфа исказило страдание.</p> <p>— Да, я знаю, вы правы. Я должен примириться с тем, каков я есть, и стараться стать лучше, но отбросить гордыню.</p> <p>Я раскаиваюсь и готов исповедаться и ждать прощения. О, как горько я раскаиваюсь!</p> <p>Он вздохнул, и взгляд его выдал внутреннюю борьбу, которую не мог он высказать тщательно взвешенными словами и уж, конечно, не в этих стенах.</p> <p>— И все же, Витторио, я не мог поступить иначе.</p> <p>Мне оставалось либо погубить ее, либо навлечь гибель на себя.</p> <p>И в тот час мне казалось, выбор ясен, ведь я ее люблю.</p> <p>Не ее вина, что я никогда не желал уступить любви плотской.</p> <p>Но, поймите, ее судьба стала для меня важнее моей собственной судьбы.</p>
--	---

<p>Μέχρι τη στιγμή εκείνη έδινα πάντα προτεραιότητα στον εαυτό μου, τον έκρινα πιο σπουδαίο γιατί εγώ ήμουν ιερωμένος κι εκείνη ένα πλάσμα κατώτερο.</p> <p>Όμως είδα πως ήμουν υπεύθυνος για το τι είναι αυτή η γυναίκα σήμερα.</p> <p>Θα 'πρεπε να την είχα αφήσει να φύγει τότε που ήταν παιδί ακόμα, αλλά δεν το κάνα.</p> <p>Την κράτησα στην καρδιά μου, και το 'ξερε.</p> <p>Αν την είχα ξεριζώσει πραγματικά θα το χε καταλάβει και θα γινόταν κάποια που δε θα μπορούσα να επηρεάσω».</p> <p>Χαμογέλασε.</p> <p>«Όπως βλέπεις, έχω να μετανοήσω για πολλά πράγματα. Προσπάθησα ακόμα και να παίξω το ρόλο του Δημιουργού σε κάποιο βαθμό».</p> <p>« Πρόκειται για το Ρόδο;»</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ έγερσε πίσω το κεφάλι του και κοίταξε το περίτεχνο ταβάνι με τα χρυσαφά γύψινα, τον μπαρόκ Μουράνο πολυέλειο.</p> <p>«Ποια άλλη θα μπορούσε να είναι; Δεν έχω αποπειραθεί να παίξω το ρόλο του Δημιουργού πάνω σε άλλο ανθρώπινο πλάσμα».</p> <p>«Και θα ναι καλά τώρα; Το Ρόδο, εννοώ. Μήπως της έκανες περισσότερο κακό μ;αυτό τον τρόπο παρά όσο την αρνιόσουν;»</p> <p>«Δεν ξέρω, Βιτόριο, μακάρι να 'ξερα!</p> <p>Απλά, εκείνη τη στιγμή μου φαινόταν πως δεν υπήρχε εναλλακτική λύση.</p> <p>Δεν έχω το χάρισμα να μπορώ να προβλέπω το μέλλον, κι όταν σε αφορά συναισθηματικά μια κατάσταση είναι δύσκολο να την κρίνεις και να κάνεις εκτιμήσεις.</p> <p>Άλλωστε, έγινε... έτσι, από μόνο του, θα μπορούσες να πεις!</p> <p>Πάντως νομίζω πως πάνω απ όλα μπορεί να χρειαζόταν αυτό που της έδωσα, την αναγνώριση της γυναικειάς της υπόστασης.</p> <p>Δεν εννοώ πως δεν ήξερε εκείνη ότι ήταν γυναίκα, εγώ δεν το 'ξερα.</p>	<p>До той минуты я всегда думал прежде о себе, себя ставил выше, ведь я служитель церкви, а она всего лишь одна из малых сих.</p> <p>А тут мне стало ясно: это я в ответе за то, какую она стала. . .</p> <p>Мне следовало отказаться от нее, пока она была еще ребенком, а я этого не сделал.</p> <p>Она прочно занимала место в моем сердце и понимала это.</p> <p>А выбрось я ее из сердца, она бы и это поняла, и стала бы совсем иной, и тогда бы я не мог быть ей духовным наставником.</p> <p>— Ральф улыбнулся.</p> <p>— Вы видите, мне должно во многом раскаиваться. Я пытался и сам сотворить одну живую душу.</p> <p>— Это и есть та роза?</p> <p>Архиепископ Ральф запрокинул голову, посмотрел на сложные узоры лепного с позолотой потолка, на причудливую люстру.</p> <p>— Кто же еще это мог быть? Она — единственная моя попытка творения.</p> <p>— А с ней не случится беды, с вашей розой? Не причинили вы ей большего зла, чем если бы вы ее отвергли?</p> <p>— Не знаю, Витторио! Если бы знать!</p> <p>Тогда мне казалось, иначе поступить невозможно,</p> <p>Я не наделен Прометеевым провидческим даром, а чувства мешают рассуждать здраво.</p> <p>И потом... это случилось само собой!</p> <p>Но, мне кажется, в том, что я ей дал, она нуждалась больше всего: надо было признать в ней женщину.</p> <p>Нет, сама она, конечно, сознавала себя женщиной. Но этого не знал я.</p>
---	--

Αν ήταν κιόλας γυναίκα τότε που την είχα πρωτοσυναντήσει μπορεί να 'ταν αλλιώς τα πράγματα, όμως τη γνώρισα πριν από πολλά χρόνια, σαν παιδούλα».

«Μιλάς σαν ηθικολόγος, Ραλφ, πράγμα που σημαίνει πως δεν είσαι ακόμα έτοιμος για άφεση.

Πονάει, έτσι δεν είναι; Σε πονάει που στάθηκες τόσο ανθρώπινος ώστε να υποκύψεις στις αδυναμίες των κοινών θνητών.

Κι έγιναν άραγε όλα μέσα σένα τέτοιο ευγενικό πνεύμα αυτοθυσίας από τη μεριά σου;»

Κοίταξε σαστισμένος τα υγρά σκούρα μάτια, είδε τον εαυτό του να καθρεφτίζεται εκεί μέσα σαν δυο μικρούλια ανθρώπακια ασήμαντου μεγέθους.

«Όχι», είπε. «Είμαι άντρας, και σαν άντρας βρήκα μέσα της μια ηδονή που δεν ονειρευόμουν καν πως υπήρχε.

Δεν το 'ξερα πως νιώθεις έτσι με μια γυναίκα, δεν το 'ξερα πως μπορεί να ναι πηγή τόσο απόλυτης χαράς η γυναίκα.

Δεν ήθελα να την αφήσω ποτέ πια, όχι μονάχα για το κορμί της, αλλά γιατί, απλά, μ'άρεσε να 'μαι μαζί της.

Να της κουβεντιάζω, να μην της κουβεντιάζω, να τρώω τα φαγητά που μου μαγειρεύε, να της χαμογελάω, να μοιράζομαι τις σκέψεις της.

Θα την αποζητάω σ'όλη μου τη ζωή, θα μου λείπει μέχρι που να πεθάνω».

Το στεγνό ασκητικό πρόσωπο είχε κάτι που του θύμιζε την έκφραση της Μέγκυ τη στιγμή του αποχωρισμού τους. όπως η Μέγκυ τότε, έτσι κι ο Καρδινάλιος τώρα φαινόταν να σήκωνε στους ώμους του ένα αβάσταχτο ψυχικό βάρος, με την αποφασιστικότητα του δυνατού ανθρώπου που είναι σε θέση να συνεχίσει την πορεία του μ'όλα τα φορτία, τις οδύνες, τις πίκρες.

Τι είχε ζήσει, ο κόκκινος μεταξένιος ιερωμένος, που δεν έδειχνε να έχει άλλη συναισθηματική εξάρτηση εκτός από τη νοχελική αβησσυνιακή του γάτα;

«Δεν μπορώ να μετανοήσω γι αυτό που είχα μαζί της», συνέχισε ο Ραλφ σαν είδε πως εκείνος έμενε σιωπηλός.

«Μετανοώ που παραβίασα τους ιερούς κι

Если бы впервые я встретил ее уже взрослой, наверно, все сложилось бы по-другому, но я многие годы знал ее ребенком.

— Я слышу в ваших словах самодовольство, Ральф, вы еще не готовы для прощения.

Вас это уязвляет, не так ли, — открытие, что вы не сверхчеловек и подвержены обычновенным человеческим слабостям. Подлинно ли в своем поступке вы движимы были столь благородным духом самопожертвования?

Ральф вздрогнул, взглянул в лучистые карие глаза — оттуда на него смотрели два его крохотных отражения, два ничтожных пигмея.

— Нет, — сказал он. — Я всего лишь человек, и она дала мне наслаждение, какого я прежде и вообразить не мог.

Я не знал, что с женщиной можно испытать подобное, что она дарит такую огромную радость.

Я жаждал никогда больше с нею не расставаться, и не только ради ее плоти, но ради счастья просто быть подле нее,

говорить с нею и молчать, есть обед, приготовленный ее руками, улыбаться ей, разделять ее мысли.

Я буду тосковать по ней до последнего вздоха.

В смуглом лице Витторио, лице аскета, ему вдруг почудилось какое-то сходство с лицом Мэгги в минуты их расставания — словно снят с души тяжкий гнет и торжествует воля и решимость идти своим путем, несмотря на все тяготы и скорби и мученья.

Что же он изведаль в жизни, этот кардинал в красном шелку, который, казалось, только и питает нежность к ленивой абиссинской кошке?

Но кардинал молчал, и Ральф снова заговорил: — Я не могу раскаиваться в том, что у меня с нею было.

Раскаиваюсь в ином — что преступил обет,

<p>ακατάλυτους όρκους μου.</p> <p>Ποτέ πια δε θα μπορέσω ν' ασκήσω τα καθήκοντα μου σαν κληρικός με τον ίδιο ζήλο. Γι αυτό μετανοώ βαθύτατα. Αλλά για τη Μέγκυ;»</p> <p>Η έκφραση που πήρε το πρόσωπο του μόλις πρόφερε τ' όνομα της έκανε τον Καρδινάλιο Βιτόριο να στρέψει αλλού το βλέμμα του, να κοιτάξει βαθιά μέσα του για να παλέψει τις δικές του σκέψεις.</p> <p>«Το να μετανιώσω για τη Μέγκυ θα ήταν σαν να τη δολοφονούσα». Πέρασε το χέρι του κουρασμένα πάνω από τα μάτια του.</p> <p>«Δεν ξέρω αν είναι πολύ ξεκάθαρο αυτό, ή αν πλησιάζει έστω να εκφράσει το τι εννοώ.</p> <p>Μου φαίνεται πως σ' όλη μου τη ζωή κι αν προσπαθώ, δε θα τα καταφέρω ν' αποδώσω με λόγια αυτό που νιώθω για τη Μέγκυ».</p> <p>Έγειρε μπρος στην καρέκλα του τη στιγμή που ο Καρδινάλιος σήκωνε πάλι τα μάτια πάνω του, κι είδε τα δίδυμα είδωλα του να μεγαλώνουν λιγάκι.</p> <p>Τα μάτια του Βιτόριο έμοιαζαν με καθρέφτες. σου γύριζαν πίσω τα όσα έβλεπαν και δε σ' άφηναν να διακρίνεις μήτε τόσο απ' ό,τι συνέβαινε πίσω τους.</p> <p>Της Μέγκυ τα μάτια ήταν ακριβώς το αντίθετο. πήγαιναν βαθιά μέσα της, μέχρι που αποκάλυπταν την ίδια της την ψυχή.</p> <p>«Η Μέγκυ είναι μια ευλογία», είπε. «Για μένα είναι κάτι ιερό, ένα Άχραντο Μυστήριο άλλου είδους».</p> <p>«Ναι, καταλαβαίνω», στέναξε ο Καρδινάλιος. «Κι είναι καλό που νιώθεις έτσι. Νομίζω πως αυτό θα μετριάσει το μεγάλο κρίμα σου στα μάτια του Κυρίου. Θα σε συμβούλευα πάντως να εξομολογηθείς στον πατέρα Τζόρτζιο, όχι στον πατέρα Γκιέρμο.</p> <p>Ο πατήρ Τζόρτζιο δε θα δώσει λάθος ερμηνείες στα συναισθήματα και στις σκέψεις σου. Θα δει την αλήθεια. Ο πατήρ Γκιέρμο δεν έχει το χάρισμα να καταλαβαίνει τόσο την ψυχή των άλλων κι ίσως να μην πιστέψει πως έχεις μετανοήσει πραγματικά».</p>	<p>священный и нерушимый, данный на всю жизнь.</p> <p>Никогда уже я не сумею исполнять долг пастыря с прежним, ничем не омраченным усердием. Вот о чем я горько сожалею. Но о Мэгги?..</p> <p>И такое стало у него лицо, когда он произнес ее имя, что кардинал Витторио отвернулся, пытаюсь совладать с собственными мыслями.</p> <p>— Раскаиваться в том, что было с Мэгги, значило бы ее убить. — Ральф устало провел рукой по глазам.</p> <p>— Не знаю, понятно ли я говорю, право, не знаю, как высказать мою мысль.</p> <p>Кажется, мне и под страхом смерти не выразить всего, что я чувствую к Мэгги.</p> <p>— Он наклонился вперед и в глазах кардинала, который вновь обернулся к нему, опять увидел два своих отражения, теперь они стали чуть больше.</p> <p>Глаза Витторио были подобны зеркалам: они отражали все, что видели, но никому ни на миг не позволяли увидеть, что происходит за этой ровной преградой.</p> <p>Не то с Мэгги, в ее глаза погружаешься все глубже и глубже, на самое дно души.</p> <p>— Мэгги сама — благословение, — сказал Ральф. — Для меня она нечто священное, наподобие святого причастия.</p> <p>— Понимаю, — со вздохом сказал кардинал. — Хорошо, что у вас такое чувство. Думаю, перед лицом Господа этим смягчается ваш великий грех. Однако лучше вам исповедаться не отцу Гильермо, но отцу Джордже.</p> <p>Он не истолкует ложно ваши чувства и ваши рассуждения. Он прозрит истину. Отец Гильермо не столь восприимчив и, пожалуй, усомнится в вашем раскаянии.</p>
--	---

Στο λεπτό του στόμα χαράχτηκε ένα χαμόγελο
αχνό σαν φευγαλέα σκιά.

«Κι αυτοί άνθρωποι είναι, Ραλφ, αυτοί που ακούν
τις εξομολογήσεις των μεγάλων.

Μην το ξεχάσεις ποτέ όσο θα ζεις. Μονάχα μέσα
στα πλαίσια της ιεροσύνης τους φέρονται σαν
σκεύη του Θεού.

Σόλα τ'άλλα είναι άνθρωποι.
Και μόλο που έρχεται από το Θεό η άφεση που
απονέμουν, τ'αυτιά που ακούν και κρίνουν
ανήκουν σε πλάσματα ανθρώπινα».

Κάποιος χτύπησε διακριτικά την πόρτα.
Ο Καρδινάλιος Βιτόριο έμεινε σιωπηλός μέχρι που
να τους αφήσουν το δίσκο με το τσάι στο
τραπεζάκι και να βγουν ξανά από την αίθουσα.

«Τα βλέπεις, Ραλφ; Μου χει γίνει απαραίτητο το
απογευματινό τσάι από την Αυστραλία και μετά.

Και το φτιάχνουν αρκετά καλό τώρα στην κουζίνα
μου, μολονότι δεν τα κατάφερναν και τόσο στην
αρχή».

Όπως έκανε ο πατήρ Ραλφ να πάει κατά το
τραπεζάκι, τον σταμάτησε σηκώνοντας το χέρι του.

«Α, όχι! Θα το σερβίρω εγώ. Μ'αρέσει να κάνω
τον οικοδεσπότη».

«Είδα ένα σωρό άντρες με μαύρα πουκάμισα στους
δρόμους της Γένοβα και της Ρώμης», είπε ο
Αρχιεπίσκοπος Ραλφ, κοιτώντας τον Καρδινάλιο
Βιτόριο που σερβίριζε το τσάι στα φλιτζάνια τους.

«Ανήκουν στα ειδικά σώματα του Ντούτσε. Μας
περιμένουν δύσκολοι καιροί, Ραλφ, καλέ μου.

Ο Ποντίφικας είναι ανυποχώρητος, δεν πρέπει να
υπάρξει σύγκρουση ανάμεσα στην Εκκλησία και
την κοσμική εξουσία της Ιταλίας, κι έχει δίκιο
σ'αυτό όπως σ'όλα.

Ό,τι και να γίνει, εμείς πρέπει να παραμείνουμε
ελεύθεροι να υπηρετούμε όλα μας τα τέκνα, έστω
κι αν ξεσπάσει κάποιος πόλεμος που θα
μοιράσει το ποίμνιο μας σε στρατόπεδα όπου θα
πολεμάνε ο ένας τον άλλον στο όνομα ενός
Καθολικού Θεού.

Όποια πλευρά και να υποστηρίξουμε μέσα μας,

— Слабая улыбка едва заметной тенью
скользнула по тонким губам кардинала
Витторио.

— Они тоже люди, мой Ральф, те, кто
выслушивает исповедь великих.

Никогда об этом не забывайте. Лишь отправляя
службу, пастырь являет собою сосуд Господень.

В остальном он просто человек.
Через него отпускает грехи, дарует прощение
сам Господь, но выслушивает грешника и суд
свой выносит человек.

В дверь осторожно постучали; пока внесли и
поставили на инкрустированный перламутром
столик чайный поднос, кардинал не промолвил
ни слова.

— Видите, Ральф? — сказал он затем. — Со
времен пребывания в Австралии я
пристрастился к дневному чаепитию.

Теперь у меня на кухне готовят отменный чай,
хотя усвоили это искусство не сразу.

— Ральф уже хотел взяться за чайник, но
кардинал предостерегающе поднял руку. —

Нет-нет! Я налью сам. Хозяинничать — для меня
развлечение.

— Я видел, улицы Генуи и Рима кишат
черными рубашками, — заметил Ральф.

— Это особые войска самого дуче. Нам
предстоят тяжелые времена, мой Ральф.

Его святейшество полагает, что не должно быть
ни малейших трений между церковью и
светскими властями Италии, в этом он
непреклонен и, как всегда, прав.

Как бы ни повернулись события, ничто не
должно мешать нам нести свет и помощь всей
нашей пастве, даже если разразится война и
разделит католиков и они станут сражаться друг
с другом во имя Божие.

На чьей бы стороне ни оказались наши сердца и

πρέπει να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε την Εκκλησία έξω από πολιτικές ιδεολογίες και διεθνείς αναταραχές.

Ζήτησα να σε φέρουν κοντά μου γιατί μπορώ να βασίζομαι πως δε θα προδίδει το πρόσωπο σου τις σκέψεις που θα σου περνάνε από το μυαλό ό,τι κι αν θα βλέπουν τα μάτια σου, και γιατί δεν έχω συναντήσει άλλον άνθρωπο με τέτοια διπλωματική ευστροφία σαν τη δική σου».

Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ χαμογέλασε θλιμμένα. «Τελικά θα προωθήσεις τη σταδιοδρομία μου σε πείσμα των πράξεών μου, έτσι δεν είναι; Αναρωτιέμαι τι θα χα απογίνει αν δε σε είχα γνωρίσει».

«Α, θα είχες γίνει Αρχιεπίσκοπος του Σίδνεϋ, ωραίο πόστο και σημαντικό», αποκρίθηκε η Εξοχότητά του μένα πλατύ χαμόγελο.

«Μα δε βρίσκονται στα χέρια μας οι ζωές μας. Γνωριστήκαμε γιατί έτσι ήταν γραμμένο, όπως είναι γραμμένο το ότι θα δουλέψουμε τώρα μαζί για τον Ποντίφικα».

«Δε βλέπω να μας βγάζει πουθενά αυτός ο δρόμος», είπε ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ.

«Φοβάμαι πως, όπως σε κάθε ουδετερότητα, το αποτέλεσμα θα είναι πως τελικά δε θα τα χουμε καλά με κανένα στρατόπεδο και θα μας καταδικάσουν όλες οι πλευρές».

«Το ξέρω, και το ξέρει κι η Αγιοσύνη του. Όμως δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο».

Και δεν υπάρχει τίποτε που να μας εμποδίζει να προσευχόμαστε ιδιαίτερος για τη γρήγορη πτώση του Ντούτσε και του Φύρερ, έτσι δεν είναι;»

«Πιστεύεις στ' αλήθεια πως θα 'χουμε πόλεμο;»

«Δε βλέπω πώς θα ήταν δυνατό να τον αποφύγουμε».

Η γάτα της Εξοχότητάς του σηκώθηκε από την ηλιόλουστη γωνιά όπου κοιμόταν τόση ώρα και πήδηξε στα ντυμένα με κόκκινο μετάξι γόνατα κάπως αδέξια, γιατί είχε γεράσει πια.

«Α, Σίμπα! Χαιρέτησε τον παλιό σου φίλο, τον Ραλφ, που τον προτιμούσες κάποτε από μένα».

наши чувства, долг наш не вмешивать церковь в политику, в борьбу идей и международные распри.

Я вызвал вас к себе, потому что могу на вас положиться, лицо ваше останется непроницаемым, что бы вы ни увидели и что бы ни думали об увиденном, и по складу ума вы прирожденный дипломат, другого такого я еще не встречал.

Архиепископ Ральф хмуро улыбнулся. — Вы содействуете моей карьере даже помимо моей воли, не так ли? Что было бы со мною, если бы мы с вами не встретились?

— Что ж, вы стали бы архиепископом Сиднейским, пост недурной и весьма значительный, — с лучезарной улыбкой ответил кардинал.

— Но судьба наша не в наших руках. Мы встретились, ибо так было суждено, и точно так же суждено нам обоим теперь служить его святейшеству Папе.

— Боюсь, в конце этого пути нас не ждет успех, — сказал архиепископ.

— Плоды беспристрастности всегда одни и те же. Все одинаково будут нами недовольны, и все одинаково будут нас осуждать.

— Да, я знаю это, и его святейшество также знает. Но мы не можем поступать иначе.

И ведь ничто не мешает каждому из нас в отдельности молиться о скорейшем падении дуче и фюрера, не так ли?

— Значит, вы полагаете, война неминуема?

— Не вижу никакой возможности ее избежать.

Из угла, где она спала на солнцепеке, вышла кошка — любимица кардинала и немного неуклюже, потому что уже состарилась, вспрыгнула на обтянутые мерцающим алым шелком колени.

— А, Царица Савская! Поздоровайся же со своим старым другом Ральфом, ведь раньше ты даже отдавала ему предпочтение передо мной.

Τα σατανικά κίτρινα μάτια περιεργάστηκαν αγέρωχα τον Αρχιεπίσκοπο Ραλφ, κι έκλεισαν.

Οι δυο άντρες ξέσπασαν σε γέλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Η Ντρογκέντα απέκτησε ραδιόφωνο. Η πρόοδος είχε φτάσει τελικά στο Τζίλανμποουν με τη μορφή ενός Αυστραλέζικου Ραδιοφωνικού Σταθμού, και τώρα υπήρχε κάτι που ν'ανταγωνίζεται την κοινή τηλεφωνική γραμμή προσφέροντας ένα καινούριο είδος μαζικής ψυχαγωγίας.

Το ίδιο το ραδιόφωνο ήταν ένα μάλλον άσχημο αντικείμενο, μέσα σε θήκη από καρυδιά, που το χαν βάλει πάνω σένα μικρό, κομψό και καλαίσθητο τραπεζάκι του σαλονιού.

Κάθε πρωί η κυρία Σμιθ, η Φη κι η Μέγκυ το άνοιγαν ν'ακούσουν τα νέα της περιοχής του Τζίλανμποουν και το δελτίο καιρού, και κάθε βράδυ η Φη κι η Μέγκυ το άνοιγαν ν'ακούσουν τα νέα που αναμετέδιδε το εθνικό δίκτυο.

Πόσο παράξενο τους φαινόταν να έχουν μια άμεση επαφή με τον Έξω Κόσμο, ν'ακούν για πλημμύρες, για φωτιές, για τις βροχές που έπεφταν στη χώρα, για μια Ευρώπη ανήσυχη, για την πολιτική κατάσταση της Αυστραλίας, δίχως να εξαρτιούνται από τον Μπλούη Γουίλιαμς και τις παλιές του εφημερίδες.

Όταν ανακοίνωσε η Εθνική Ραδιοφωνία πως ο Χίτλερ είχε εισβάλει στην Πολωνία, την Παρασκευή 1η Σεπτεμβρίου 1939, μονάχα η Φη κι η Μέγκυ βρίσκονταν σπίτι να τ'ακούσουν, και καμιά τους δεν έδωσε ιδιαίτερη σημασία.

Μήνες τώρα το περίμεναν όλοι να γίνει κάτι τέτοιο. κι άλλωστε η Ευρώπη βρισκόταν στην άλλη άκρη του κόσμου. Δεν είχε καμιά σχέση με την Ντρογκέντα, που αποτελούσε το κέντρο του σύμπαντος.

Όμως την Κυριακή, στις 3 του Σεπτεμβρίου, είχαν γυρίσει όλοι οι άντρες από τα βοσκοτόπια για ν'ακούσουν τον πατέρα Γουότκιν Τόμας να κάνει τη Λειτουργία, κι οι άντρες ενδιαφέρονταν για την Ευρώπη.

Ούτε η Μέγκυ ούτε η Φη το σκέφτηκαν να τους πουν για τα νέα της Παρασκευής, κι ο πατήρ Γουότν, που θα το έκανε ίσως, έφυγε βιαστικός για

Сатанинские желтые глаза окинули архиепископа надменным взглядом и равнодушно закрылись.

Хозяин и гость рассмеялись.

Глава 15

Дрохеда теперь обзавелась радиоприемником. Прогресс во образе Австралийского радиовещания добрался и до джиленбоунской округи, и наконец-то появился еще один источник новостей и общее развлечение, кроме телефонной линии со многими отводными трубками.

Сам приемник был довольно уродлив — грубая коробка орехового дерева, установленная на изящном шкафчике в гостиной; питание он получал от автомобильного аккумулятора, спрятанного в нижнем ящике шкафчика.

По утрам миссис Смит, Фиа и Мэгги слушали по радио джиленбоунские местные новости и сводку погоды, а по вечерам Фиа и Мэгги слушали последние известия Центрального австралийского радиовещания.

Странное чувство, — не дожидаясь Непоседы Уильямса и его устарелых газет, в один миг обретаешь связь с внешним миром, узнаешь о наводнениях, пожарах и ливнях в любой части страны, о политике правительства, о неурядицах в Европе.

Вечером в пятницу первого сентября, когда радио сообщило, что войска Гитлера вторглись в Польшу, дома были только Фиа с Мэгги, и обе пропустили новость мимо ушей.

Уже сколько месяцев идут об этом толки; и потом, Европа так далеко, на краю света. Что общего с нею у Дрохеды, Дрохеда — вот средоточие вселенной.

Однако в воскресенье третьего сентября мужчины съехались с выгонов, чтобы послушать мессу и проповедь преподобного Уотти Томаса, а мужчин Европа интересовала.

Но ни Фиа, ни Мэгги не подумали рассказать им о том, что слышали в пятницу, а преподобный Уотти, который, наверно,

<p>το Νάρενγκανγκ αμέσως μόλις τέλειωσε.</p> <p>Όπως συνήθως, εκείνο το βράδυ άνοιξαν το ραδιόφωνο ν' ακούσουν τα νέα του εθνικού δικτύου.</p> <p>Αλλά αντί για τη φωνή του σπίκερ με την ξερή, κοφτή, εντελώς οξφορδιανή προφορά, έφτασε στ' αυτιά τους η εξεζητημένη, πέρα από κάθε αμφιβολία αυστραλέζικη φωνή του πρωθυπουργού, Ρόμπερτ Γκόρντον Μένζις.</p> <p>«Συμπατριώτες μου. Ανέλαβα το δυσάρεστο καθήκον να σας πληροφορήσω επίσημα πως η Μεγάλη Βρετανία έχει κηρύξει πόλεμο εναντίον της Γερμανίας, εξαιτίας της εισβολής της στην Πολωνία, και το αποτέλεσμα είναι πως βρίσκεται σήμερα κι η Αυστραλία σε εμπόλεμη κατάσταση.»</p> <p>Το πρόβλημα είναι πως, απ ό,τι δείχνουν οι πράξεις του, ο Χίτλερ δε φιλοδοξεί να ενώσει μόνο τους Γερμανούς κάτω από μια απολυταρχική διακυβέρνηση, μα να επιβάλει με τη βία την εξουσία του σε όσο περισσότερες χώρες μπορεί.</p> <p>Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, δεν είναι δυνατό να υπάρξει ασφάλεια στην Ευρώπη, ούτε ειρήνη στον κόσμο...</p> <p>Και δεν υπάρχει αμφιβολία πως τη θέση της Μεγάλης Βρετανίας την αποδέχονται όλοι οι Βρετανοί υπήκοοι, σ' όποιο μέρος του κόσμου κι αν βρίσκονται...</p> <p>Ο καλύτερος τρόπος για να βοηθήσουμε τη Μητρόπολη είναι να φροντίσουμε για την απρόσκοπτη συνέχιση της παραγωγής μας, να διατηρήσουμε σταθερή την οικονομία μας, και μαζί μ' αυτή τη δύναμη μας.</p> <p>Και ξέρω πως η Αυστραλία είναι σε θέση ν' αντέξει τη δοκιμασία την οποία καλείται ν' αντιμετωπίσει σήμερα.</p> <p>«Ας ελπίσουμε πως ο φιλεύσπλαχνος Θεός θα βοηθήσει τον κόσμο να ξεπεράσει γρήγορα αυτή τη δύσκολη στιγμή».</p> <p>Στο σαλόνι βασίλεψε μια ατέλειωτη σιωπή, όσο ακουγόταν η ομιλία κάποιου άλλου κυβερνητικού εκπροσώπου, που απευθυνόταν με τη σειρά του στους Βρετανούς υπηκόους. η Μέγκυ κι η Φη γύρισαν να κοιτάζουν τους άντρες.</p> <p>«Αν μετρήσουμε και τον Φρανκ, είμαστε έξι όλοι μαζί», έσπασε ο Μπομπ τη σιωπή. «Κι όλοι μας</p>	<p>рассказал бы, спешно уехал в Нарранганг.</p> <p>Вечером, в час последних известий, как обычно, включили радио.</p> <p>Но вместо отчетливой истинно оксфордской речи постоянного диктора послышался мягкий, с доподлинно австралийским произношением голос премьер-министра Роберта Гордона Мензиса.</p> <p>— Сограждане австралийцы! Печальный долг обязывает меня сообщить вам, что, поскольку Германия отказывается вывести свои войска из Польши, Великобритания объявила ей войну, а тем самым вступает в войну с Германией и наша страна...</p> <p>Не остается сомнений в том, что Гитлер стремится не только объединить под своей властью всех немцев, но и подчинить этой власти все страны, какие он сумеет покорить силой.</p> <p>Если так будет продолжаться, не станет безопасности в Европе, не станет мира на всей земле...</p> <p>Совершенно очевидно, что позицию Великобритании разделяют все части Британской империи...</p> <p>Лучший способ проявить нашу стойкость и оказать поддержку метрополии заключается в том, чтобы каждый оставался на своем посту и делал свое дело, мы должны трудиться на полях и плантациях, на пастбищах и фабриках и плодами трудов наших укреплять нашу силу.</p> <p>Я уверен: каковы бы ни были сейчас наши чувства, Австралия готова до конца выполнить свой долг.</p> <p>Да смилуется над нами Господь и да пошлет всему миру скорейшее избавление от постигшего нас бедствия.</p> <p>В гостиной долго молчали, потом в тишину ворвалась громогласная речь Невила Чемберлена — он обращался к английскому народу. Фиа и Мэгги посмотрели на мужчин.</p> <p>— Если считать Фрэнка, нас шестеро, — заговорил наконец Боб. — Все мы, кроме</p>
---	--

<p>εκτός από τον Φρανκ δουλεύουμε τη γη, πράγμα που σημαίνει ότι δε θα θέλουν να μας πάρουν στο στρατό.</p> <p>Από τους τωρινούς μας βοσκούς, φαντάζομαι πως οι έξι θα θέλουν να πάνε, κι οι δυο να μείνουν».</p> <p>«Εγώ θέλω να πάω!» δήλωσε ο Τζακ, και τα μάτια του γυάλιζαν.</p> <p>«Κι εγώ!» έκανε ο Χιούη με τον ίδιο ενθουσιασμό. «Κι εμείς», είπε ο Τζιμς μιλώντας τόσο για τον εαυτό του όσο και για τον αμίλητο όπως πάντα Πάτσυ.</p> <p>Στράφηκαν όλοι στον Μπομπ, που ήταν το αφεντικό.</p> <p>«Πρέπει να φανούμε λογικοί», είπε εκείνος.</p> <p>«Το μαλλί είναι είδος πρώτης ανάγκης στον πόλεμο, κι όχι μονάχα γιατί το χρειάζεται ο κόσμος για να φτιάξει ρούχα.</p> <p>Το χρησιμοποιούν στη συσκευασία των όπλων και των εκρηκτικών, για ένα σωρό πράγματα που εμείς μήτε που τα χουμε ακουστά, είμαι σίγουρος.</p> <p>Κι ακόμα έχουμε να φροντίσουμε τα γελάδια για το κρέας τους, και τα γέρικα κριάρια απ όπου παίρνουμε δέρματα, ξίγκι, φτιάχνουμε κόλλα και λανολίνη.</p> <p>«Έτσι, δεν μπορούμε να παρατήσουμε την Ντρογκέντα στο έλεος του Θεού, όσο και να θέλουμε να φύγουμε.</p> <p>Τώρα με τον πόλεμο θα ναι πολύ δύσκολο ν' αντικαταστήσουμε τους βοσκούς που θα μας φύγουν.</p> <p>Βρισκόμαστε στην τρίτη χρονιά ξηρασίας, ταΐζουμε τα κοπάδια κόβοντας μονάχοι μας χαμόδεντρα, και τα κουνέλια έχουν αφανίσει τον τόπο.</p> <p>Για την ώρα το καθήκον μας είναι να παραμείνουμε εδώ, στην Ντρογκέντα. μπορεί να μη μας συγκινεί σαν ιδέα τόσο όπως το να πηγαίναμε στη μάχη, όμως είναι το ίδιο απαραίτητο το έργο που θα προσφέρουμε».</p> <p>Οι άντρες σκυθρόπασαν, τα πρόσωπα των γυναικών φωτίστηκαν.</p> <p>«Και τι θα γίνει αν κρατήσει παραπάνω απ όσο</p>	<p>Фрэнка, работаем на земле, а значит, в армию нас не возьмут.</p> <p>Из наших нынешних овчаров, так я думаю, шестеро захотят пойти воевать, а двое останутся.</p> <p>— Я пойду в армию! — заявил Джек, глаза его блестели.</p> <p>— И я! — подхватил Хьюги.</p> <p>— И мы, — сказал Джиме за себя и за вечного молчальника Пэтси.</p> <p>И все посмотрели на Боба: решающее слово за ним.</p> <p>— Давайте рассуждать здраво, — сказал Боб.</p> <p>— Для войны нужна шерсть, и не только на обмундирование.</p> <p>Она и на патроны идет, и на взрывчатку, и еще невесть что из нее делают, мы, наверно, про это и не слышали.</p> <p>И еще у нас быки, стало быть, мы поставляем говядину, а валухи и старые овцы — это шкуры, клей, сало и ланолин, все тоже необходимое для войны.</p> <p>Ну и вот, стало быть, мало ли кому из нас чего хочется, а Дрохеду бросать нельзя.</p> <p>Раз война, кой-кто из овчаров уйдет, а попробуй-ка найди теперь замену.</p> <p>Да еще засуха третий год, мы рубим кусты на корм, опять же руки нужны, и от кроликов тоже спасу нет.</p> <p>Стало быть, сейчас наше дело — Дрохеда. Не больно увлекательно, не то что в бою, а все равно надо. Этак от нас будет больше пользы.</p> <p>У мужчин лица вытянулись, у женщин посветлели.</p> <p>— А вдруг война затянется дольше, чем думает</p>
--	--

<p>φαντάζεται ο πρωθυπουργός;» ρώτησε ο Χιούη.</p> <p>Ο Μπομπ το σκέφτηκε καλά προτού δώσει μια απάντηση, με το ηλιοκαμένο του πρόσωπο γεμάτο βαθιές ρυτίδες έτσι που είχε συνοφρυωθεί.</p> <p>« Αν χειροτερέψουν τα πράγματα και κρατήσει πολύ καιρό, τότε θα μπορέσουμε ίσως να στείλουμε δυο Κλήρι, αφού θα χουμε κοντά μας τους δυο βοσκούς, όμως μόνο αν είναι διατεθειμένη η Μέγκυ να βγει και να δουλέψει στα κοντινά βοσκοτόπια.</p> <p>Θα ναι πολύ δύσκολα τα πράγματα, αλλά φαντάζομαι πως πέντε άντρες θα τα καταφέρουμε μαζί με τη Μέγκυ, αν δουλεύει κανονικά εφτά μέρες τη βδομάδα.</p> <p>Μόνο που θα της πέσει μεγάλος φόρτος, με τα δυο της μωρά».</p> <p>«Αν πρέπει να γίνει έτσι, Μπομπ, θα γίνει», είπε η Μέγκυ.</p> <p>«Την κυρία Σμιθ δε θα την πειράζει ν' αναλάβει την Τζαστίν και τον Ντέην. Μόλις μου πεις πως είμαι απαραίτητη, θ' αρχίσω αμέσως να βγαίνω στα κοντινά βοσκοτόπια».</p> <p>«Τότε μπορούμε να φύγουμε εμείς οι δυο», έκανε ο Τζιμς χαμογελαστός.</p> <p>«Όχι, ο Χιούη κι εγώ θα πάμε», αντιγύρισε στα γρήγορα ο Τζακ.</p> <p>«Κανονικά θα πρέπει να πάνε ο Τζιμς κι ο Πάτσυ», είπε ο Μπομπ. «Είναι οι πιο μικροί κι οι πιο άπειροι σαν βοσκοί, ενώ σαν στρατιώτες θα είμαστε όλοι μας το ίδιο άπειροι. Αλλά είναι μονάχα δεκάξι χρονών ακόμα».</p> <p>«Μέχρι να χειροτερέψουν τα πράγματα θα 'μαστε δεκαεφτά», βιάστηκε να δηλώσει ο Τζιμς.»</p> <p>Δείχνουμε πιο μεγάλοι από τα χρόνια μας κι έτσι δε θα μας πουν ότι στη στρατολογία αν πάμε με τη ειδική γραπτή έγκριση που θα την έχει υπογράψει κι ο Χάρυ Γκαφ σαν μάρτυρας».</p> <p>«Εν πάση περιπτώσει, για την ώρα δεν πρόκειται να φύγει κανένας.</p> <p>Ας κοιτάξουμε τι μπορούμε να κάνουμε για ν' αυξηθεί η παραγωγικότητα της Ντρογκέντα,</p>	<p>Чугунный Боб? — сказал Хьюги, называя премьер-министра общеизвестным прозвищем.</p> <p>Старший брат задумался, глубже прорезались морщины на обветренном лице, суровая складка меж бровей.</p> <p>— Уж если все пойдет худо и война затянется, а два овчара у нас будут, пожалуй что двоим Клири можно и в армию. Только это если б Мэгги опять взяла на себя ближние выгоны, иначе не выкрутимся.</p> <p>Нам ох как туго придется, по хорошей погоде и вовсе не совладать бы, ну, а в этакую сушь, думаю, пятеро мужчин да еще Мэгги — мы бы с Дрохедой управились.</p> <p>Но ведь как с Мэгги такое спросишь, у нее ж на руках двое малышей.</p> <p>— Раз надо, Боб, значит, надо, — сказала Мэгги.</p> <p>— Миссис Смит не откажется присмотреть за Джастиной и Дэном. Когда понадобится моя помощь, чтобы Дрохеда давала все, что может, ты только скажи — и я начну объезжать ближние выгоны.</p> <p>— Значит, мы — в армию, без нас двоих вы тут обойдетесь, — улыбаясь, сказал Джиме.</p> <p>— Нет, пойдем мы с Хьюги, — тотчас возразил Джек.</p> <p>— По справедливости надо бы идти Джимсу и Пэтси, — медленно произнес Боб. — Вы двое — младшие, овчары куда еще неопытные, а солдатского опыта и у нас, у старших, никакого нету. Только лет вам мало, ребята, всего-то шестнадцать.</p> <p>— Когда все станет худо, нам будет уже семнадцать, — просительно сказал Джиме.</p> <p>— А на вид нам и сейчас больше, если б ты написал бумагу, а Гарри Гоф бы заверил, мы бы сразу пошли добровольцами.</p> <p>— Ну, пока никто из нас не пойдет.</p> <p>Лучше постараемся получать в Дрохеде побольше всего: и мяса, и шерсти, не глядя ни</p>
--	---

<p>μ'όλη την ξηρασία και τα κουνέλια».</p> <p>Η Μέγκυ σηκώθηκε αθόρυβα, βγήκε από το σαλόνι κι ανέβηκε πάνω στο δωμάτιο των παιδιών. Ο Ντέην κι η Τζαστίν κοιμούνταν, σε μια ασπροβαμμένη κούνια ο καθένας τους.</p> <p>Προσπέρασε την κόρη της, πήγε να σταθεί πάνω από το γιο της, κι έμεινε πολλή ώρα να τον κοιτάει.</p> <p>«Δόξα να 'χει ο Θεός που είσαι μωρό ακόμα», ψιθύρισε.</p> <p>Πέρασε σχεδόν ένας χρόνος προτού εισβάλει ο πόλεμος στο μικρό σύμπαν της Ντρογκέντα, ένας χρόνος στη διάρκεια του οποίου έφυγαν οι βοσκοί, ο ένας μετά τον άλλο, συνέχισαν να πολλαπλασιάζονται τα κουνέλια κι οι λαγοί, κι ο Μπομπ πάλευε σκληρά για να κάνει την Ντρογκέντα ν' αποδίδει όσο έπρεπε για καιρό πολέμου.</p> <p>Μα στα τέλη του Ιούνη του 1940, όταν έφτασαν τα νέα πως οι Βρετανικές Δυνάμεις είχαν αποσυρθεί από την περιοχή της Δουνκέρκης, χιλιάδες εθελοντές κατέφτασαν στο Δεύτερο Σώμα των Αυστραλέζικων Δυνάμεων για να καταταγούν, κι ανάμεσα τους ήταν ο Τζιμς κι ο Πάτσυ.</p> <p>Τα τέσσερα χρόνια της θητείας τους στα βοσκοτόπια, όπου βρίσκονταν εκτεθειμένοι στα στοιχεία της φύσης, είχαν κάνει τα πρόσωπα και τα κορμιά των διδύμων να περάσουν πέρα από τα σύνορα της νιότης, σε κείνη τη δίχως ηλικία ηρεμία των ρυτίδων στις άκρες των ματιών, των σκαμμένων μάγουλων με τις δυο βαθιές γραμμές αριστερά και δεξιά από τη μύτη.</p> <p>Παρουσίασαν τις επιστολές τους κι έγιναν δεκτοί δίχως σχόλια.</p> <p>Ήταν περιζήτητοι οι άντρες της Ενδοχώρας. Συνήθως ήξεραν καλό σημάδι, υπάκουαν σαν τους έδινες μια διαταγή, κι ήταν άνθρωποι σκληραγωγημένοι.</p> <p>Ο Τζιμς κι ο Πάτσυ κατατάχτηκαν στο Ντάμπο, αλλά το στρατόπεδο τους ήταν στο Ίνγκλμπερν, έξω από το Σίδνεϋ, κι έτσι τους πήγαν μέχρι το νυχτερινό τρένο να τους αποχαιρετήσουν.</p> <p>Ο Κόρμακ Καρμάικλ, ο μικρότερος γιος του Ήντεν, έφευγε με το ίδιο τρένο για τον ίδιο λόγο, να πάει στο ίδιο στρατόπεδο, όπως αποδείχτηκε.</p>	<p>на сушь, ни на кроликов.</p> <p>Мэгги тихо вышла из комнаты, поднялась в детскую. Дэн и Джастина спали в своих белых кроватках.</p> <p>Мэгги прошла мимо дочери, остановилась подле сына и долго стояла и смотрела на него.</p> <p>— Слава Богу, ты еще малыш, — сказала она.</p> <p>Почти год минул, прежде чем война вторглась в уединенный мирок Дрохеды; за этот год поодиночке ушли все наемные овчары, а кролики плодились и плодились без удержу, но Боб, не щадя сил, добивался, чтобы Дрохеда давала больше и больше продукции, как того требовало военное время.</p> <p>Но в начале июня 1940 года стало известно, что английским войскам пришлось оставить Дюнкерк, и тогда тысячи добровольцев хлынули на призывные пункты, чтобы записаться во Второй Австралийский экспедиционный корпус; среди них были и Джиме и Пэтси.</p> <p>Четыре года, проведенные в седле, в разъездах по выгонам в любую погоду, наложили свою печать на лица и тела близнецов — они не казались юнцами, спокойно не по возрасту смотрели глаза, а в уголках глаз и от крыльев носа к углам губ уже наметились морщинки.</p> <p>Братья предъявили документы, и обоих взяли без разговоров.</p> <p>Жители австралийских равнин высоко ценились в армии. Это народ крепкий, как правило, меткие стрелки и умеют повиноваться приказу.</p> <p>Джиме и Пэтси записались добровольцами в Даббо, но получили направление в воинские части, что формировались под Сиднеем, в Инглберне, и вечером все пошли провожать их на почтовый поезд.</p> <p>Тем же поездом и, как выяснилось, в тот же лагерь ехал Кермак Кармайкл, младший сын Идена.</p>
---	--

<p>Έτσι, οι δυο οικογένειες βόλεψαν τ'αγόρια τους σ'ένα βαγόνι πρώτης θέσης, και στάθηκαν ολόγυρα τους αμήχανοι. όσο και να 'θελαν να φιλήσουν τα παιδιά, να τα σφίξουν πάνω τους και να κλάψουν, να ζήσουν μια ζεστή στιγμή που θα τη θυμούνταν αργότερα, η βρετανική τους νοοτροπία δεν τους άφησε να εκδηλωθούν μήτε και τώρα.</p> <p>Η μεγάλη ατμομηχανή βόγκηξε πένθιμα, ο σταθμάρχης άρχισε να σφυρίζει με τη σφυρίχτρα του.</p> <p>Η Μέγκυ έσκυψε και χάιδεψε συγκρατημένα τα μάγουλα των αδερφών της, μετά έκανε το ίδιο στον Κόρμακ, που ήταν φτυστός ο μεγάλος του αδερφός, ο Κόννορ.</p> <p>ο Μπομπ, ο Τζακ κι ο Χιούη έσφιζαν τρία διαφορετικά νεανικά χέρια. η κυρία Σμιθ, που έκλαιγε με λυγμούς, ήταν η μόνη που αγκάλιασε και φίλησε τα παιδιά, όπως πέθαιναν μέσα τους να κάνουν όλοι.</p> <p>Ο Ήντεν Καρμάικλ, με τη γυναίκα του και τη μεγαλούτσικη πια αλλά πάντα όμορφη θυγατέρα του ακολούθησαν τον ίδιο τυπικό τρόπο αποχαιρετισμού.</p> <p>Μετά βρέθηκαν έξω, στην αποβάθρα του Τζίλλυ, το τρένο ταρακουνιόταν, ξεφυσούσε και ξεμάκραινε γλιστρώντας πάνω στις ράγες.</p> <p>«Γεια σας, γεια σας!» φώναζε ο κόσμος, και κουνούσε μεγάλα άσπρα μαντίλια μέχρι που το τρένο έγινε μια μακρινή στήλη καπνού μέσα στο λιόγεμα.</p> <p>Τον Τζιμς και τον Πάτσυ τους έστειλαν μαζί, όπως είχαν ζητήσει, στη μισοεκπαιδευμένη Ένατη Αυστραλέζικη Μεραρχία, και στις αρχές του 1941 τους έβαλαν σένα καράβι για την Αίγυπτο, όπου ενώθηκαν με τις δυνάμεις που άνοιγαν δρόμο για τη Βεγγάζη.</p> <p>Ο στρατηγός Έργουιν Ρόμελ, που μόλις είχε φτάσει στη Βόρεια Αφρική, είχε ρίξει το βάρος των στρατευμάτων του Άξονα σε παλινδρομικές κινήσεις, στέλνοντας τα να καλύπτουν με ταχύτητα μεγάλες κυκλικές τροχιές μπρος πίσω.</p> <p>Κι ενώ τα υπόλοιπα βρετανικά στρατεύματα αποσύρονταν σε μια ατιμωτική υποχώρηση από τη Λιβύη, για να επιστρέψουν στην Αίγυπτο, η Ένατη Αυστραλέζικη Μεραρχία παρέμεινε να κρατήσει το Τομπρούκ, έναν προμαχώνα μέσα στην</p>	<p>Итак, оба семейства усадили своих отпрысков в удобное купе первого класса и смущенно теснились вокруг — так бы хотелось всплакнуть, поцелуями, каким-то порывом нежности согреть минуты прощанья, чтоб было после о чем вспомнить, но всех сковала истинно британская сдержанность.</p> <p>Заунывно взвыл огромный паровоз, начальник дал свисток.</p> <p>Мэгги наклонилась, застенчиво чмокнула в щеку Джимса, Пэтси, а потом и Кермака, — он как две капли воды похож был на своего старшего брата Коннора;</p> <p>Боб, Джек и Хьюги по очереди стиснули руки всем троим; одна только миссис Смит решилась на то, чего до смерти хотелось всем провожающим, — заливаясь слезами, сжала в объятиях и по-настоящему расцеловала троих пареньков.</p> <p>Иден Кармайкл, его жена и уже не столь молодая, но еще красивая дочь тоже простились церемонно, сдержанно.</p> <p>Потом все вышли на джиленбоунскую платформу, а поезд дернулся, лязгнул буферами и медленно двинулся прочь.</p> <p>— До свиданья, до свиданья! — закричали провожающие и махали большими белыми платками, пока поезд не превратился в далекую полоску дыма, едва различимую в знойном мареве.</p> <p>Вместе, как они и просили, Джиме и Пэтси направлены были в недавно созданную, еще толком не обученную Девятую Австралийскую дивизию и в начале 1941-го переправлены в Египет — как раз вовремя, чтобы попасть в разгром при Бенгази.</p> <p>Только что прибывший сюда генерал Эрвин Роммель дал огромный перевес силам оси Берлин — Рим и отбросил союзников вспять — так начались размахи гигантского маятника, прорезавшие Северную Африку.</p> <p>Остальные британские войска с позором отступили перед новым Африканским корпусом Роммеля обратно в Египет, а Девятой Австралийской дивизии в это время приказано было занять и удерживать Тобрук — передовой</p>
---	--

<p>κατειλημμένη από τον Άξωνα περιοχή.</p> <p>Το μόνο που βοηθούσε την αποστολή της και την έκανε εφικτή ήταν πως το Τομπρούκ παρέμενε προσιτό από τη θάλασσα κι ήταν δυνατός ο ανεφοδιασμός του όσο θα μπορούσαν να πλέουν τα βρετανικά πλοία στη Μεσόγειο.</p> <p>Οι άντρες του Τομπρούκ άντεζαν οχτώ μήνες, και τα έβγαζαν πέρα στη μια σύγκρουση μετά την άλλη κάθε που τους έστελνε ο Ρόμελ όλες του τις δυνάμεις, δίχως να καταφέρνει να τους κουνήσει από τα οχυρά τους.</p> <p>«Ξέρετε γιατί βρίσκεστε εδώ;» ρώτησε ο στρατιώτης Κολ Στιούαρτ, στρίβοντας ένα τσιγάρο.</p> <p>Ο λοχίας Μπομπ Μαλού σήκωσε λίγο το καπέλο του για να βλέπει κάτω από το γείσο του το συνομιλητή του.</p> <p>«Όχι, που να πάρει ο διάολος», είπε χαμογελώντας. Ήταν ένα ερώτημα που το άκουγες πολύ συχνά.</p> <p>«Πάντως είναι καλύτερα παρά να 'μασταν κλεισμένοι σε τίποτε στρατιωτικές φυλακές», είπε ο στρατιώτης Τζιμς Κλήαρι, τραβώντας λιγάκι προς τα κάτω το σορτς του δίδυμου αδερφού του, για να μπορέσει ν'ακουμπήσει το κεφάλι του στη μαλακή ζεστή κοιλιά.</p> <p>«Ναι, αλλά στη φυλακή δεν έρχονται ολοένα να σε πυροβολούν», είπε ο Κολ την αντίρρηση του.</p> <p>«Αυτό το ξέρω, φίλε, μόνο που προτιμάω να πάω από σφαίρα παρά να πεθάνω από την άτιμη την πλήξη που θα μ'έπιανε έτσι και με είχαν σε καμιά σίγουρη θεσούλα», είπε ο Μπομπ κατεβάζοντας πάλι το γείσο του καπέλου του να προστατέψει τα μάτια από τον ήλιο.</p> <p>Κάθονταν αραχτοί σένα αμπρί απέναντι ακριβώς από το συρματόπλεγμα που αποτελούσε το όριο της νοτιοδυτικής γωνίας της περιμέτρου. από την άλλη μεριά ο Ρόμελ κρατιόταν πεισματικά απέναντι στο γερά αμυνόμενο οχυρό του Τομπρούκ.</p> <p>Ένα μεγάλο οπλοπολυβόλο Μπράουνινγκ διαμετρήματος 0,50 μοιραζόταν το καταφύγιο μαζί τους, με κάσες πυρομαχικά βολεμένες τη μια πάνω στην άλλη δίπλα τους, όμως κανένας δεν έδειχνε να βρίσκεται σ'ετοιμότητα για ν'αντιμετωπίσει</p>	<p>пост союзников на территории, занятой войсками оси.</p> <p>План этот возможно было осуществить только потому, что в Тобрук еще оставался доступ с моря и туда удавалось доставлять боеприпасы и пополнения, пока Средиземное море открыто было для британских судов.</p> <p>Осажденный Тобрук держался восемь месяцев, Роммель опять и опять бросал все силы на штурм этой крепости, но так и не сумел ее взять.</p> <p>— А знаете, почему мы с вами тут торчим? — спросил рядовой Кол Стюарт, лениво свертывая самокрутку.</p> <p>Сержант Боб Мэллой сдвинул шляпу на затылок, чтоб широкие поля не заслоняли лицо собеседника, и ухмыльнулся — вопрос этот звучал не впервые.</p> <p>— Ни шиша я не знаю, — сказал он.</p> <p>— Ну, лучше тут сидеть, чем за решеткой, — сказал рядовой Джиме Клири и, оттянув немного пониже шорты своего брата-близнеца, с удобством пристроился головой у него на теплом мягком животе.</p> <p>— Да-а, но за решеткой в тебя не стреляют все время, — возразил Кол и метко запустил погасшей спичкой в ящерицу, которая грелась поблизости на солнышке.</p> <p>— Это я и сам знаю, приятель, — сказал Боб и опять заслонил глаза полями шляпы. — А по мне, чем помирать со скуки, черт подери, пускай уж в меня стреляют.</p> <p>Они с удобством расположились в сухом песчаном окопе как раз напротив минного поля и колючей проволоки, ограждающих юго-западный угол их территории; по ту сторону границы Роммель упрямо цеплялся за единственный захваченный им клочок тобрукской земли.</p> <p>Тут же в окопе разместились крупнокалиберный пулемет «браунинг» и подле него — аккуратно составленные ящики с патронами, но, похоже, никто не был начеку и не ждал атаки.</p>
--	--

κάποια πιθανή επίθεση.

Είχαν τα τουφέκια τους στηριγμένα στον τοίχο, με τις ξιφολόγχες να στραφτοκοπάνε στο δυνατό ήλιο.

Ολούθε γύρω τους βούιζαν οι μύγες, αλλά ήταν κι οι τέσσερις Αυστραλοί αγρότες, κι έτσι το Τομπρούκ κι η Αφρική δεν είχαν να τους ξαφνιάσουν με τίποτε χειρότερο απ ό,τι η πατρίδα τους όσον αφορούσε τη ζέστη, τη σκόνη και τις μύγες.

«Επειδή δηλαδή είσαι δίδυμος αδερφός του, θαρρείς πως έχεις το δικαίωμα να τον κάνεις μαξιλάρι τον άνθρωπο;» πείραξε ο Κολ τον Τζιμς, ρίχνοντας συνάμα πετραδάκια σε μια σαύρα που στεκόταν λίγο πιο πέρα δίχως να λέει να το κουνήσει από τη θέση της.

«Και σένα τι σε νοιάζει; Μπας και ζηλεύεις;» χαμογέλασε ο Τζιμς, χαϊδεύοντας την κοιλιά του Πάτσυ.

«Πάντως είναι γεγονός πως καλύτερο μαξιλάρι από τον Πάτσυ δεν υπάρχει σ'ολάκερο το Τομπρούκ».

«Κι έτσι βολεύεσαι μια χαρά, ε; Τον ρώτησες όμως και κείνο τον κακομοίρη αν είναι το ίδιο βολεμένος;

Έλα, Χάρπο, πες κι εσύ κάτι!» συνέχισε ο Μπομπ το πείραγμα.

Ο Πάτσυ έδειξε τα κάτασπρα δόντια του σένα φωτεινό χαμόγελο, αλλά όπως συνήθως δεν είπε τίποτε.

Ο καθένας με τη σειρά του είχαν προσπαθήσει όλοι να τον κάνουν να μιλήσει κατά καιρούς, αλλά κανένας δεν είχε καταφέρει να του εκμαιεύσει οτιδήποτε πέρα από τα στοιχειώδη «ναι» και «όχι». το αποτέλεσμα ήταν πως τον φώναζαν όλοι σχεδόν Χάρπο, δίνοντας του το όνομα του αμίλητου από τους αδερφούς Μαρξ.

«Τα μάθατε τα νέα;» έκανε άξαφνα ο Κολ.
«Ποια νέα;»

«Τα Ματίλντας της Έβδομης Μεραρχίας έπαθαν πανωλεθρία από τα ογδονταοχτάρια στη Χαλφάγια. Τα μόνα όπλα που θα μπορούσαν να τα βάλουν με τα Ματίλντας στην έρημο. Τρυπούσαν τα κερατένια τα τανκς λες κι ήταν παιχνιδάκια».

«Α, σιγά τώρα!» έκανε ο Μπομπ δύσπιστα.

Винтовки стояли, прислоненные к земляной стенке, штыки блестели в слепящих лучах африканского солнца.

Вокруг жужжали мухи, но все четверо были коренные австралийцы — жарой, пылью и мухами Тобрука и вообще Северной Африки их не удивишь.

— Ваше счастье, что вы близнецы, Джиме, — сказал Кол, швыряя камешками в ящерицу, которая явно не намерена была сдвинуться с места. — А то поглядеть — неразлучная парочка, прямо любовнички.

— Ты просто завидуешь, — усмехнулся Джиме и потрепал брата по животу.

— Лучшей подушки во всем Тобруке не найти.

— Да-а, тебе хорошо, а каково бедняжке Пэтси?

Эй, Харпо, скажи хоть словечко! — подзадорил Боб.

Пэтси ответил белозубой улыбкой, но, по обыкновению, промолчал.

Все и каждый пытались его «разговорить», но от него только и можно было добиться «да» или «нет», потому его и прозвали Харпо — именем брата-молчуна из тройки комиков — братьев Макс.

— Слыхали новость? — вдруг спросил Кол, — Какую?

— Седьмую бригаду «матильд» разделили под орех при Халфайе, обстреляли из восемьдесят восьмого калибра. Самая крупная пушка тут, в пустыне, только она и берет «матильду». Здоровенные танки пробило насквозь.

— Еще чего расскажешь, — недоверчиво протянул Боб.

«Εγώ είμαι λοχίας και δεν έχω ακούσει τίποτε μέχρι τα τώρα, κι εσύ, ένας απλός στρατιώτης, τα ξέρεις πια όλα.

Δεν πιστεύω λέξη, σε πληροφορώ, και σου λέω πως δεν υπάρχει όπλο που να μπορεί να εξολοθρεύσει τα Ματίλντας».

«Αφού σου λέω πως τ'άκουσα στο ραδιόφωνο, με τα ίδια μου τ'αυτιά, όταν είχα πάει στη σκινή του Μόρσχεντ που με ζήτησε», επέμεινε ο Κολ.

Έμειναν για λίγο σιωπηλοί όλοι τους. ήταν απαραίτητο για τον κάθε υπερασπιστή ενός προμαχώνα σαν το Τομπρούκ να πιστεύει μέσα του πως η δική του μεριά διαθέτει αρκετές πολεμικές δυνάμεις για να τον πάρει από κει μέσα αν χρειαζόταν.

Δεν ήταν πολύ καλοδεχούμενα τα νέα του Κόλ, πολύ περισσότερο γιατί δεν έπαιρνε κανένα τους στ'αστεία τον Ρόμελ.

Είχαν αντισταθεί στις προσπάθειες του να τους πετάξει έξω γιατί πίστευαν στ'αλήθεια πως ο Αυστραλός στρατιώτης δεν είχε το ταίρι του στον κόσμο, κι αν είναι η πίστη τα εννιά δέκατα της δύναμης, σίγουρα είχαν αποδείξει πως διαθέταν μπόλικη από δαύτη.

«Οι ανίκανοι οι Εγγλέζοι!» έκανε ο Τζιμς. «Αυτό που χρειαζόμαστε στη Βόρεια Αφρική είναι κάμποσα γερά παλικάρια από την Αυστραλία».

Η χορωδία των φωνών που συμφωνούσαν απόλυτα μαζί του διακόπηκε από μια έκρηξη στο τείχος του καταφύγιου τους, που τίναξε τη σάυρα στον αέρα βάζοντας τέλος στην ύπαρξη της κι έστειλε τους τέσσερις στρατιώτες στα τουφέκια και στο πολυβόλο τους.

«Ευτυχώς που δεν τα καταφέρνουν στο σημάδι οι φασίστες», είπε ο Μπομπ μένα στεναγμό ανακούφισης.

«Έτσι και μας είχαν πετύχει θα 'μασταν αγγελουδάκια τώρα, και μη μου πεις πως δε θα σ'άρεσε να βρεθείς στους ουρανούς, ε, Πάτσυ;»

Στην αρχή της Επιχείρησης Σταυροφορία η Ένατη Αυστραλέζικη Μεραρχία εγκατέλειψε τη θέση της κι έφυγε διά θαλάσσης για το Κάιρο, μετά από μια ατέλειωτη, αιματηρή πολιορκία που δε φαινόταν να είχε φέρει κανένα αποτέλεσμα.

Ωστόσο, όσο κρατούσε η Ένατη το πόστο της στο Τομπρούκ, οι όλο κι αυξανόμενες δυνάμεις των

— Я сержант, и то ничего про это не слышал, а ты, рядовой — и все знаешь.

Так вот, приятель, нет у немцев такого оружия, чтоб уничтожить целую бригаду «матильд».

— А я тебе говорю, это чистая правда, — стоял на своем Кол. — Я ходил к Морсхеду в палатку с поручением от командира и сам это слышал по радио.

Все примолкли: в осажденной крепости каждому необходимо твердо верить — у своих довольно сил и вооружения, чтобы, в конечном счете, его вызволить.

И рассказ Кола не радовал, тем более что здесь, в Тобруке, все до последнего солдата понимали: Роммель — враг опасный.

Отражать его атаки им помогала искренняя уверенность, что с австралийцем в бою может сравниться разве только индийский воин гурка, и если вера составляет девять десятых силы, то здесь они твердой верой, несомненно, доказали свою мощь.

— Размазни эти помми, — сказал Джиме. — Сюда бы, в Северную Африку, побольше наших австралийцев.

С ним дружно согласились, и тут на самом краю окопа грянул взрыв — от ящерицы не осталось и следа, а четверо солдат кинулись к пулемету и ружьям.

— Паршивенькая итальянская граната, никакой силы, одни осколочки, — со вздохом облегчения сказал Боб.

— Будь это подарочек от Гитлера, мы бы уж играли на арфах в раю с праведниками — тебе, верно, это будет по вкусу, а, Пэтси?

После тягостных, с большими потерями, месяцев в осаде, которые словно бы ничего не дали, с началом операции «Крестonosец» Девятую Австралийскую дивизию эвакуировали морем в Каир.

Однако за то время, пока она удерживала Тобрук, британские войска в Северной Африке

<p>βρετανικών στρατευμάτων στη Βόρεια Αφρική είχαν γίνει η Ογδόη Βρετανική Στρατιά, με καινούριο τους διοικητή το στρατηγό Μπέρναρντ Λόου Μοντγκόμερυ.</p> <p>Η Φη φορούσε μια μικρή ασημένια καρφίτσα που είχε πάνω έναν ανατέλλοντα ήλιο, το έμβλημα των Αυστραλέζικων Σωμάτων Στρατού. από δυο αλυσιδάκια περασμένα στην καρφίτσα κρεμόταν μια ασημένια ράβδος με δυο χρυσά άστρα, ένα για τον κάθε στρατευμένο της γιο.</p> <p>Αυτό βεβαίωνε τον καθένα που τη συναντούσε πως έκανε κι αυτή το καθήκον της για την πατρίδα.</p> <p>Επειδή ούτε ο άντρας της ούτε ο γιος της δεν ήταν στρατιώτες, η Μέγκυ δεν είχε το δικαίωμα να φοράει μια τέτοια καρφίτσα.</p> <p>Ο Λιουκ της είχε στείλει ένα γράμμα όπου την πληροφορούσε πως θα συνέχιζε τη δουλειά του στη φυτεία. σκέφτηκε πως έπρεπε να της το πει για να μην ανησυχούσε η Μέγκυ υποθέτοντας ότι είχε πάει να καταταγεί.</p> <p>Δεν υπήρχε στο γράμμα του ούτε μια λέξη που να έδειχνε πως θυμόταν τα όσα του είχε πει η γυναίκα του εκείνο το πρωί στο πανδοχείο του Ίνγκαμ.</p> <p>Γελώντας κουρασμένα και κουνώντας το κεφάλι της έριξε το γράμμα στο καλάθι των αχρήστων της Φη, ενώ μέσα της αναρωτιόταν την ίδια εκείνη στιγμή αν η Φη ανησυχούσε για τους δυο γιους της.</p> <p>Τι να σκεφτόταν πραγματικά για τον πόλεμο;</p> <p>Μα η Φη δε μιλούσε ποτέ της για το θέμα, μόλο που φόραγε την καρφίτσα της όλη μέρα και κάθε μέρα.</p> <p>Κάθε τόσο, έφτανε ένα γράμμα από την Αίγυπτο, που διαλυόταν σχεδόν μόλις το άνοιγες, γιατί το ψαλίδι της λογοκρισίας το είχε γεμίσει μακρόστενες τρύπες, εκεί όπου ήταν γραμμένα τα ονόματα τοποθεσιών ή στρατευμάτων.</p> <p>Δε σε πληροφορούσαν και για τίποτε σπουδαίο αυτά τα γράμματα, μα εξυπηρετούσαν ένα σκοπό που επισκίαζε καθετί άλλο. όσο έρχονταν, τα αγόρια ζούσαν ακόμα.</p> <p>Βροχή δεν είχε πέσει. Ήταν λες κι είχαν συνωμοτήσει ακόμα κι οι θεϊκές δυνάμεις να σου αποστερήσουν κάθε ελπίδα, γιατί το 1941 ήταν η πέμπτη χρονιά καταστροφικής ξηρασίας.</p>	<p>неуклонно пополнялись и наконец превратились в Восьмую армию, во главе которой встал новый командир — генерал Бернард Лоу Монтгомери.</p> <p>Фиа носила теперь серебряную брошку — эмблему Австралийских вооруженных сил: восходящее солнце, а под ним, на двойной цепочке, серебряная планка с двумя золотыми звездочками, знак, что у нее в армии двое сыновей.</p> <p>И каждый встречный видел, что и она тоже исполнила свой долг перед родиной.</p> <p>Мэгги такую брошь носить не полагалось, ведь она не проводила в армию ни мужа, ни сына.</p> <p>От Люка пришло письмо — он намерен и дальше работать на плантациях, сообщает ей об этом на случай, если она беспокоится, не воюет ли он.</p> <p>Судя по всему, он начисто забыл, что она сказала ему в то памятное утро в ингемской гостинице.</p> <p>Мэгги устало засмеялась, покачала головой, кинула письмо в корзинку под письменным столом матери и при этом подумала: а тревожится ли Фиа о сыновьях, которые сейчас воюют?</p> <p>Что она, в сущности, думает о войне?</p> <p>Но Фиа ни разу ни словом об этом не обмолвилась, хотя брошку надевала каждый день, с самого утра, и не снимала до ночи.</p> <p>Изредка приходило письмо из Египта, раскроешь — рассыпается на клочки, потому что всюду, где упомянуты были названия мест или воинских частей, ножницы цензора вырезали аккуратные прямоугольные отверстия.</p> <p>Читать эти письма значило, в сущности, извлекать что-то из ничего; но они приносили самую главную, самую важную весть: раз они приходят, значит, мальчики еще живы.</p> <p>Дождя давно уже не было. Словно стихии небесные сговорились лишить людей всякой надежды: 1941-й был уже пятым годом жестокой засухи.</p>
--	--

<p>Η Μέγκυ, ο Μπομπ, ο Τζακ, ο Χιούι κι η Φη είχαν απελπιστεί. Οι καταθέσεις της Ντρογκέντα στην τράπεζα έφταναν για ν'αγοράσουν τις τροφές που χρειάζονταν για να κρατήσουν ζωντανά τα πρόβατα, όμως τα πιο πολλά πρόβατα δεν έλεγαν να φάνε.</p> <p>Το κάθε κοπάδι είχε το δικό του φυσικό αρχηγό. Έτσι και κατάφερναν να πείσουν αυτό τον αρχηγό να φάει, είχαν κάποιες ελπίδες και για τα υπόλοιπα ζωντανά, αλλά μερικές φορές ούτε κι όταν έβλεπαν τον αρχηγό τους να μασουλάει δεν εντυπωσιάζονταν τ'άλλα πρόβατα αρκετά για να τον μιμηθούν.</p> <p>Έτσι, έβλεπε κι η Ντρογκέντα τη δική της αφαίμαξη και θλιβόταν κατάκαρδα για τις απώλειες της.</p> <p>Το γρασίδι αφανίστηκε ολωσδιόλου, η γη ήταν ένα σκουρόχρωμο αχρηστεμένο πράγμα, που έπαιρνε κάποιο χρώμα μονάχα από τα γκρίζα και καφετιά σύδεντρα.</p> <p>Χρειάστηκε να οπλιστούν και με μαχαίρια εκτός από τουφέκια. σαν έβλεπαν κανένα ζώο πεσμένο χάμω του έκοβαν το λαρύγγι να το γλιτώσουν από ένα βασανιστικό, αργό θάνατο, κι ήταν κιόλας τυφλά τούτα τα ζωντανά γιατί τους είχαν βγάλει τα μάτια τους οι κουρούνες.</p> <p>Ο Μπομπ αγόρασε κι άλλα πρόβατα και τα τάιζε με το χέρι για να κρατήσει σε ψηλά επίπεδα την προσπάθεια της Ντρογκέντα να προσφέρει κάτι όσο βαστούσε ο πόλεμος.</p> <p>Βέβαια δεν υπήρχε πιθανότητα κέρδους μέσα από την παραπάνω προσπάθεια εκεί που είχαν φτάσει οι τιμές των ζωοτροφών, γιατί δεν είχαν χτυπηθεί οι κτηνοτρόφοι μονάχα αλλά κι οι καλλιέργειες των κτηματιών.</p> <p>Ωστόσο, είχαν πάρει εντολή από τη Ρώμη να κάνουν ό,τι μπορούσαν, όποιο κι αν ήταν το κόστος.</p> <p>Αυτό που πείραζε τη Μέγκυ πιο πολύ απ'όλα ήταν που έπρεπε ν'αφιερώνει τόσο χρόνο στα βοσκοτόπια.</p> <p>Η Ντρογκέντα είχε καταφέρει να διατηρήσει ένα μονάχα από τους βοσκούς της, και μέχρι τα τώρα δεν είχε βρεθεί κανένας για ν'αντικαταστήσει όσους είχαν φύγει. η Αυστραλία έπασχε πάντα από</p>	<p>Бобом, Джеком и Хьюги, Мэгги и Фионой овладело отчаяние. У Дрохеды на счету в банке лежало довольно денег, чтобы закупить корма для овец, беда в том, что овцы есть не станут.</p> <p>В каждой отаре есть свой вожак, только если соблазнить кормом вожака, можно надеяться, что его примеру последуют и остальные;</p> <p>но нередко даже вид жующего вожака не действовал на остальных овец, и они не притрагивались к корму.</p> <p>И вот, как ни тошно им это было, не удалось и обитателям Дрохеды обойтись без кровопролития.</p> <p>Травы совсем не осталось, земля на выгонах обратилась в темную, спекшуюся, всю в трещинах корку, и лишь кое-где эту пустыню немного оживляли серые и светло-коричневые рощицы.</p> <p>Пришлось взяться за ружья и ножи; овца падала от слабости, кто-нибудь перерезал ей горло, чтобы избавить от долгой, мучительной смерти, когда вороны еще живо выключают бедняге глаза.</p> <p>Боб купил побольше коров, их можно было кормить и в стойлах, так что Дрохеда не переставала снабжать армию.</p> <p>Никакого дохода это не приносило: слишком дорого обходились корма, ведь поля страны пострадали от засухи не меньше, чем пастбища. Земля почти не давала урожая.</p> <p>Однако из Рима сообщили: для армии надо и впредь делать все возможное, не считаясь с расходами.</p> <p>Для Мэгги работа на выгонах была теперь всего ненавистнее.</p> <p>В Дрохеде удалось удержать только одного наемного овчара, и замены ему не находилось; Австралии всегда больше всего не хватало рабочих рук.</p>
--	--

<p>έλλειψη εργατικού δυναμικού πριν απ όλα.</p> <p>Έτσι η Μέγκυ δούλευε στα βοσκοτόπια εφτά μέρες τη βδομάδα, εκτός κι αν πρόσεχε ο Μπομπ την κούραση και τον εκνευρισμό της και την άφηνε να μείνει σπίτι καμιά Κυριακή.</p> <p>Από την άλλη μεριά πάλι, όταν της έλεγε ο Μπομπ να μείνει σπίτι αναγκαζόταν να δουλεύει ο ίδιος πιο σκληρά, κι έτσι προσπαθούσε να του κρύψει τον κάματο της.</p> <p>Δεν της πέρασε ποτέ η σκέψη ν'αρνηθεί να βγει στα βοσκοτόπια χρησιμοποιώντας τα μωρά της σαν πρόφαση.</p> <p>Τα παιδιά τα φρόντιζαν καλά στο σπίτι, κι ο Μπομπ τη χρειαζόταν πολύ περισσότερο από κείνα.</p> <p>Δεν καθόταν καν να σκεφτεί μήπως τη χρειαζόνταν και τα παιδιά της το ίδιο, παρά έκρινε τη λαχτάρα της να ναι μαζί τους σαν εγωισμό, αφού βρίσκονταν σε τόσο έμπειρα και στοργικά χέρια στη διάρκεια της απουσίας της.</p> <p>Ήταν εγωιστικό, έλεγε στον εαυτό της. Ούτε είχε το είδος της αυτοπεποίθησης που θα την άφηνε να δει πως στα μάτια των παιδιών της ήταν τόσο σημαντική όσο και κείνα για την ίδια.</p> <p>Έτσι έβγαινε στα βοσκοτόπια, και για βδομάδες ολόκληρες κατέληγε να τα βλέπει μονάχα αφού είχαν πλαγιαστεί να κοιμηθούν.</p> <p>Όποτε κοίταζε η Μέγκυ τον Ντέην η καρδιά της φτεροκοπούσε.</p> <p>Ήταν ένα όμορφο αγοράκι. αυτό το έλεγαν ακόμα κι οι ξένοι άνθρωποι που τον έβλεπαν στο δρόμο κάθε που τον έπαιρνε η Φη μαζί της στο Τζίλυ.</p> <p>Σχεδόν πάντα χαμογελαστός, είχε μια φύση ασυνήθιστη, και τον χαρακτήριζε ένα παράξενο πάντρεμα ηρεμίας και βαθιάς, σίγουρης ευτυχίας. έμοιαζε να έχει αποκτήσει την ταυτότητα του, να χει κατακτήσει την επίγνωση του εαυτού του δίχως τις οδύνες που βιώνουν συνήθως τα παιδιά, γιατί σπάνια έκανε λάθη είτε σε σχέση με πράγματα είτε σε σχέση με ανθρώπους, και τίποτε δεν τον έκανε ποτέ να τα χάνει ή να πέφτει σε απόγνωση.</p> <p>Για τη μητέρα του ήταν φοβερή η ομοιότητα του με τον Ραλφ μερικές φορές, όμως κανέναν άλλος</p>	<p>И пока Боб не замечал, что Мэгги выбилась из сил и стала раздражительна, и не велел ей в воскресенье отдохнуть, она работала на выгонах целыми неделями без передышки.</p> <p>Но если он давал ей передышку, это значило, что самому ему придется еще тяжелей, и потому Мэгги старалась не показать, до чего измучилась.</p> <p>У нее и в мыслях не было, что она может просто-напросто отказаться разъезжать по выгонам, как простой овчар, ведь у нее малые дети.</p> <p>Она знала: о детях в доме заботятся, она им нужна гораздо меньше, чем Бобу.</p> <p>Она не умела понять, что малыши все равно в ней нуждаются; ведь она отдала их в хорошо знакомые, любящие руки, думалось ей, и если ей так хочется с ними побыть, это с ее стороны чистейший эгоизм.</p> <p>Да-да, эгоизм, уговаривала она себя. Притом ей не хватало уверенности в себе, которая подсказала бы, что для малышей она такая же единственная и незаменимая, как они для нее.</p> <p>И вот она ездит по выгонам и неделями не видит детей, возвращается домой лишь поздно вечером, когда они уже спят.</p> <p>Стоило Мэгги взглянуть на Дэна — и у нее всякий раз щемило сердце.</p> <p>Красивый малыш, даже чужие люди на улицах Джилли замечают это, когда Фиа берет его с собой в город.</p> <p>Почти всегда он улыбается, и нрав у него своеобразный — удивительная смесь спокойствия и глубокой, тихой радости; похоже, этот человек уже сложился как личность и познал самого себя, и далось ему это без мучений, какие обычно испытывает растущий ребенок; почти всегда он безошибочно разбирается в людях и в том, что его окружает, никогда и ни от чего не злится и не теряется.</p> <p>В иные минуты мать по-настоящему пугалась, видя, до чего он похож на Ральфа, но остальные</p>
--	--

<p>δεν έδειχνε να την προσέχει.</p> <p>Ο Ραλφ είχε φύγει από το Τζίλυ εδώ και πολύ καιρό, και μόλο που ο Ντέην είχε τα ίδια χαρακτηριστικά, την ίδια κοψιά, υπήρχε μια μεγάλη διαφορά που έφτανε να καλύπτει τις ομοιότητες. τα μαλλιά του δεν ήταν μαύρα σαν του Ραλφ αλλά χρυσαφένια, σ'έναν απαλό τόνο. το χρώμα τους δε θύμιζε στάχνα, ούτε δειλινά, μα το γρασίδι της Ντρογκέντα, χρυσαφί με λίγο ασημί και μπεζ μέσα.</p> <p>Από την πρώτη πρώτη φορά που τον είδε, η Τζαστίν λάτρεψε το μικρό της αδερφό.</p> <p>Τίποτε δεν ήταν αρκετά καλό για τον Ντέην, τίποτε δεν της φαινόταν κόπος ή πρόβλημα έτσι κι ήταν να γίνει για το χατίρι του.</p> <p>Όταν άρχισε να περπατάει ο μικρός, η Τζαστίν τον είχε ολοένα από κοντά δίχως να τον αφήνει στιγμή μονάχο του, κι η Μέγκυ ένωθε να της χρωστάει ευγνωμοσύνη γι αυτό, γιατί ανησυχούσε μήπως είχαν γεράσει πια πολύ η κυρία Σμιθ κι οι υπηρέτριες για να προσέχουν όσο θα 'πρεπε το αγοράκι της.</p> <p>Μια από τις σπάνιες Κυριακές που έτυχε να βρεθεί σπίτι, η Μέγκυ πήρε τη θυγατέρα της, την έβαλε να κάτσει στα γόνατα της κι έπιασε να της μιλάει σοβαρά για τον Ντέην.</p> <p>«Δεν μπορώ να μένω σπίτι να τον φροντίζω η ίδια», είπε, «κι έτσι εξαρτώνται όλα από σένα, Τζαστίν.</p> <p>Είναι ο μικρός σου αδερφούλης, πρέπει να χεις πάντα το νου σου να τον προσέχεις, να μην τον αφήνεις να μπλέκεται σε πράγματα επικίνδυνα».</p> <p>Τ'ανοιχτόχρωμα μάτια ήταν πολύ έξυπνα, δίχως την αφηρημένη έκφραση που χαρακτηρίζει όλα σχεδόν τα τετράχρονα παιδάκια.</p> <p>Η Τζαστίν κούνησε το κεφάλι της καταφατικά γεμάτη εμπιστοσύνη στον εαυτό της.</p> <p>«Μην ανησυχείς, μαμά», δήλωσε κοφτά.</p> <p>«Θα τον φροντίζω καλά όσο θα σαι εσύ απασχολημένη».</p> <p>«Μακάρι να μπορούσα να τον φροντίζω μονάχη μου», στέναξε η Μέγκυ.</p> <p>« Α, εγώ δε στενοχωριέμαι που δεν μπορείς.</p>	<p>явно не замечали сходства.</p> <p>Ральф давно уже уехал из Джилли, и притом, хотя у Дэна то же сложение и те же черты лица, одно существенное различие затуманивает истину. Волосы у него не черные, как у Ральфа, а золотистые — не цвета заката или спелой пшеницы, но цвета дрохедских трав: бледное золото с кремовым и серебристым отливом.</p> <p>Джастина обожает братишку, полюбила его с первой минуты.</p> <p>Готова отдать ему все самое лучшее, в лепешку расшибется, лишь бы его порадовать.</p> <p>С тех пор как он научился ходить, она никогда не оставляет его одного, к немалому облегчению Мэгги, — ведь миссис Смит и Кэт с Минни уже немолоды, могут и не уследить за проворным малышом.</p> <p>В одно из редких своих свободных воскресений Мэгги взяла дочку на колени к себе и очень серьезно попросила хорошенько присматривать за Дэном.</p> <p>— Мне никак нельзя оставаться дома и самой за ним смотреть, — сказала она, — так что я полагаюсь на тебя, Джастина.</p> <p>Дэн — твой маленький братик, и ты должна все время следить, чтобы с ним не случилось никакой беды.</p> <p>Светлые глаза дочери смотрели понимающе, внимательно, она слушала сосредоточенно, совсем не как четырехлетний ребенок, которого поминутно что-нибудь отвлекает.</p> <p>—</p> <p>Не беспокойся, мам, — живо сказала она.</p> <p>— Я всегда буду о нем заботиться вместо тебя.</p> <p>— Жаль, что я сама не могу о нем заботиться, — вздохнула Мэгги.</p> <p>— А мне не жаль, — самоуверенно заявила</p>
--	--

<p>Μ'αρέσει να έχω τον Ντέην κατάδικο μου. Κι έτσι δεν υπάρχει λόγος να το σκέφτεσαι, δεν πρόκειται ν'αφήσω να του συμβεί τίποτε κακό».</p> <p>Μόλο που η δήλωση ήταν καθησυχαστική, η Μέγκυ δεν τη βρήκε διόλου παρηγορητική. Αυτό το πρόωρα αναπτυγμένο πλασματάκι θα της έκλεβε το γιο της, και δεν είχε τρόπο να το σταματήσει.</p> <p>Να ναι εκείνη έξω στα βοσκοτόπια, όσο θα φύλαγε η Τζαστίν τον Ντέην!</p> <p>Εκτοπισμένη από την ίδια της την κόρη, που ήταν ένα σωστό τέρας.</p> <p>Ποιανού έμοιαζε, τέλος πάντων; Δεν έμοιαζε στον Λιουκ ούτε στην ίδια ούτε στη Φη.</p> <p>Τουλάχιστον γέλαγε και χαμογελούσε τώρα πια.</p> <p>Χρειάστηκε να γίνει τεσσάρων χρόνων προτού ανακαλύψει μια αστεία πλευρά σ'οτιδήποτε, και το γεγονός πως τα κατάφερε έστω και τότε οφειλόταν πιθανότατα στον Ντέην, που γέλαγε από βρέφος ακόμα.</p> <p>Κι επειδή γέλαγε εκείνος, έκανε το ίδιο κι η Τζαστίν. Τα παιδιά της Μέγκυ μάθαιναν συνέχεια το ένα από το άλλο.</p> <p>Πάντως ήταν φρικτό να ξέρεις πως μπορούσαν να τα βγάζουν πέρα μια χαρά δίχως τη μητέρα τους.</p> <p>Ωσπου να τελειώσει τούτη η πικρή, ανταγωνιστική σύγκρουση, συλλογιόταν η Μέγκυ, θα χει μεγαλώσει τόσο που να μην μπορεί πια να με νιώσει σαν μάνα του.</p> <p>Η σχέση του με την Τζαστίν θα είναι πάντα πιο στενή από τη σχέση του μαζί μου.</p> <p>Γιατί να συμβαίνει κάτι κάθε φορά που νομίζω πως παίρνω επιτέλους στα χέρια μου τον έλεγχο της ζωής μου;</p> <p>Δε ζήτησα εγώ τούτο τον πόλεμο ή αυτή την ξηρασία κι ωστόσο μου ήρθαν.</p> <p>Ίσως ήταν για καλό που αντιμετώπιζαν τόσο δύσκολες στιγμές στην Ντρογκέντα.</p> <p>Αν ήταν αλλιώς τα πράγματα, ο Τζακ κι ο Χιούη θα είχαν φύγει στη στιγμή να πάνε να καταταγούν.</p> <p>Τώρα όμως, δεν τους έμενε άλλη λύση από το να</p>	<p>дочь. — Лучше пускай Дэн будет мой. Не бойся. Я пригляжу. С ним ничего плохого не случится, — заверила она.</p> <p>Эти заверения, конечно, успокаивали, но как-то не утешали. Мэгги чувствовала, что смышленная не по годам девчурка готова отнять у нее сына, и никак этому не помешаешь.</p> <p>И надо возвращаться на выгоны, оставляя Дэна под бдительной охраной Джастины.</p> <p>Ее обокрала собственная дочь, маленькое чудовище.</p> <p>В кого она, спрашивается, такая уродилась? Не в мать, не в Люка, не в Фиону.</p> <p>Но теперь она, по крайней мере, и улыбается, и смеется.</p> <p>До четырех лет ее никогда ничто не забавляло, научилась она этому, должно быть, благодаря Дэну, он-то умел смеяться еще в колыбели.</p> <p>А когда смеется Дэн, с ним смеется и Джастина. Дети Мэгги все время чему-то учатся друг у друга.</p> <p>Но до чего обидно, что они прекрасно обходятся без матери.</p> <p>К тому времени, как кончится эта мерзкая война, думала Мэгги, Дэн уже станет большой и не будет любить меня, как надо,</p> <p>Джастина всегда будет ему ближе.</p> <p>Ну почему, чуть только мне покажется, что я начинаю устраивать свою жизнь по-своему, каждый раз что-нибудь да случается?</p> <p>Мне совсем ни к чему ни эта война, ни засуха, и вот надо ж было им разразиться...</p> <p>Пожалуй, вышло даже к лучшему, что для Дрохеды настали тяжелые времена.</p> <p>Если б не это, Джек и Хьюги тоже в два счета ушли бы в армию.</p> <p>А так выбора не было — пришлось им остаться</p>
--	---

<p>κάτσουν στ'αβγά τους και να παλέψουν να διασώσουν ό,τι μπορούσαν από την ξηρασία, που αργότερα θα έμενε γνωστή στην Αυστραλία σαν Η Μεγάλη Ξηρασία.</p> <p>Κι είχαν και τον πόλεμο ν'ανταγωνίζεται την ξεραία του τόπου και να πασχίζει να τραβήξει πάνω του την προσοχή τους.</p> <p>Με τα δίδυμα στη Βόρεια Αφρική, η οικογένεια παρακολουθούσε τις επιχειρήσεις των συμμαχικών δυνάμεων με οδυνηρή προσήλωση όσο προσπαθούσαν οι στρατιές ν'ανοίξουν δρόμο κατά μήκος της Λιβύης, τη μια κάνοντας ένα βήμα προς, την άλλη υποχωρώντας.</p> <p>Όσο για την πολιτική κατάσταση της χώρας, οι ένοικοι της Ντρογκέντα ήταν όλοι άνθρωποι της δουλειάς, πράγμα που σήμαινε πως ήταν φανατικοί υποστηρικτές του Εργατικού Κόμματος και μισούσαν τη σημερινή κυβέρνηση, που λεγόταν μεν Φιλελεύθερη, μα ήταν συντηρητική από τη φύση της.</p> <p>Όμως τον Αύγουστο του 1941 ο Ρόμπερτ Γκόρντον Μένζις παραδέχτηκε πως δεν μπορούσε να κυβερνήσει πια τη χώρα και παραιτήθηκε, πράγμα που καταχάρηκαν οι Κλήαρι.</p> <p>Στις 3 του Οκτώβρη δόθηκε στον αρχηγό των Εργατικών Τζων Κούρτιν η εντολή για το σχηματισμό καινούριας κυβέρνησης. Καλύτερα νέα δεν είχαν ακούσει εδώ και χρόνια στην Ντρογκέντα.</p> <p>Μέσα στο 1940 και το 1941 όλο κι αύξαινε η ανησυχία για την Ιαπωνία, ιδιαίτερα όταν ο Ρούζβελτ κι ο Τσώρτσιλ της έκοψαν τον ανεφοδιασμό σε πετρέλαιο.</p> <p>Η Ευρώπη βρισκόταν πολύ μακριά κι ο Χίτλερ θα 'πρεπε να καλύψει είκοσι τέσσερις χιλιάδες χιλιόμετρα με τα στρατεύματα του για να εισβάλει στην Αυστραλία, αλλά η Ιαπωνία ήταν στην Ασία, κι έμοιαζε μεπικρεμάμενο κίνδυνο πάνω από την πλούσια, αραιοκατοικημένη αυστραλέζικη γη.</p> <p>Έτσι, κανένας Αυστραλός δεν ξαφνιάστηκε σαν έκαναν επίθεση οι Γιαπωνέζοι στο λιμάνι του Περλ Χάρμπορ. το περίμεναν από καιρό να γίνει κάπου.</p>	<p>и лезть из кожи вон, чтобы спасти все, что можно, от засухи, которую позже назовут Великой Сушью.</p> <p>От нее пострадало свыше миллиона квадратных миль посевов и пастбищ, от юга штата Виктория до лугов Митчелла на Северной территории, где обычно трава стояла человеку по пояс.</p> <p>Но война требовала не меньше внимания, чем засуха.</p> <p>Близнецы воевали в Северной Африке, и потому обитатели Дрохеды жадно следили за каждым приливом и отливом в сражении, которое прокатывалось взад и вперед по Ливии.</p> <p>Исконные труженики, они всей душой стояли за лейбористов и терпеть не могли нынешнее правительство, лейбористское по названию, но консервативное по существу.</p> <p>Когда в августе 1941-го Роберт Гордон Мензис признал свою несостоятельность и подал в отставку, они возликовали,</p> <p>а когда 3 октября возглавить правительство предложено было лидеру лейбористов Джону Кертину, для Дрохеды это был самый большой праздник за многие годы.</p> <p>В сороковом и сорок первом все возрастающую тревогу вызывала Япония, особенно после того как Рузвельт и Черчилль лишили ее нефти. Европа далеко, и, чтобы вторгнуться в Австралию, Гитлеру пришлось бы перебросить свои войска за двенадцать тысяч миль, а вот Япония — это Азия, часть Желтой Опасности; точно неотвратимо спускающийся маятник в рассказе Эдгара По, нависает она над богатым, пустынным, малолюдным колодцем Австралии.</p> <p>И никто в Австралии ничуть не удивился, когда японцы напали на Пирл-Харбор: все давно этого ждали, не в Пирл-Харбор — так где-нибудь еще.</p>
---	---

<p>Άξαφνα ο πόλεμος ήταν πολύ κοντά, και μπορεί να φτάνε και μπροστά στο ίδιο τους το κατώφλι. Δεν υπήρχαν τεράστιοι ωκεανοί ανάμεσα στην Αυστραλία και την Ιαπωνία, μονάχα κάτι μεγάλα νησιά και κάτι μικρά πελάγη τις χώριζαν.</p> <p>Ανήμερα τα Χριστούγεννα του 1941 έπεσε το Χονγκ Κονγκ, όμως ποτέ δε θα κατάφερναν οι Γιαπωνέζοι να πάρουν τη Σινγκαπούρη, έλεγαν όλοι ανακουφισμένοι.</p> <p>Έφτασαν τα νέα για τις αποβάσεις των Γιαπωνέζων στη Μαλάικη και τις Φιλιππίνες. η μεγάλη ναυτική βάση στην άκρη της Μαλαϊκής Χερσονήσου κρατούσε τα τεράστια κανόνια της στραμμένα στη θάλασσα, το στόλο της σε ετοιμότητα.</p> <p>Αλλά στις 8 του Φλεβάρη, στα 1942, οι Γιαπωνέζοι διέσχισαν το στενό Πέρασμα του Τζοχόρε, αποβιβάστηκαν στη βόρεια μεριά της νήσου της Σινγκαπούρης και έφτασαν στην πόλη βγαίνοντας πίσω από τα άχρηστα κανόνια της.</p> <p>Η Σινγκαπούρη έπεσε δίχως να προβάλει την παραμικρή αντίσταση.</p> <p>Και μετά, τα μεγάλα νέα! Όλα τα αυστραλέζικα στρατεύματα της Βόρειας Αφρικής θα γύριζαν στην πατρίδα.</p> <p>Ο πρωθυπουργός Κούρτιν δεν υποχώρησε κάτω από την πίεση της οργής του Τσώρτσιλ, παρά επέμεινε πως η Αυστραλία είχε κάθε δικαίωμα ν' ανακαλέσει τους στρατιώτες της για να την υπερασπιστούν.</p> <p>Η Έκτη κι η Έβδομη Αυστραλέζικη Μεραρχία σαλπάρισαν από την Αλεξάνδρεια η Ένατη, που βρισκόταν ακόμα στο Κάιρο για να συνέλθει μετά τις συντριπτικές απώλειες που είχε υποστεί στο Τομπρούκ, θ' ακολουθούσε μόλις θα βρισκόνταν πλοία για τη μεταφορά της.</p> <p>Η Φη χαμογέλασε κι η Μέγκυ έκανε σαν τρελή από τη χαρά της που θα γύριζαν στην πατρίδα ο Τζιμς κι ο Πάτσυ.</p> <p>Μονάχα που δε γύριζαν. Όσο περίμενε η Ένατη να 'ρθουν πλοία να την παραλάβουν, ο Ρόμελ χτύπησε ξανά κι ανάγκασε την Ογδοη Στρατιά να υποχωρήσει ατάκτως, εγκαταλείποντας τη Βεγγάζη.</p> <p>Ο πρωθυπουργός Τσώρτσιλ έκανε μια συμφωνία με τον πρωθυπουργό Κούρτιν.</p>	<p>Внезапно война придвинулась вплотную, не сегодня-завтра она ворвется в каждый двор. Австралию от Японии отделяет не океан, между ними лежат всего лишь большие острова да малые моря.</p> <p>На Рождество 1941-го пал Гонконг; но уже Сингапура япошкам вовек не взять, говорили австралийцы себе в утешение.</p> <p>А потом пришла весть о высадке японцев в Малайе и на Филиппинах; мощная военно-морская база в нижнем конце Малайского полуострова держала море под постоянным прицелом своих огромных пушек, и флот ее стоял наготове.</p> <p>Но 8 февраля 1942-го японцы пересекли узкий Джохорский пролив, высадились в северной части острова Сингапур и подошли к городу с тыла, где все его пушки были бессильны.</p> <p>Сингапур был взят даже без боя.</p> <p>А потом — замечательная новость! Все австралийские войска из Северной Африки возвращаются на родину!</p> <p>Премьер-министр Кертин преспокойно выдержал бурю Черчиллева гнева и твердо заявил, что австралийские войска должны прежде всего защищать свою родину.</p> <p>Шестая и Седьмая австралийские дивизии немедленно погрузились на корабли в Александрии; Девятая дивизия, которая пока что набиралась сил в Каире после тяжелых боев при Тобруке, должна была отправиться следом, как только придут еще суда.</p> <p>Фиа улыбалась, Мэгги неудержимо ликовала. Джиме и Пэтси возвращаются домой!</p> <p>Однако они не вернулись. Пока Девятая дивизия ждала транспортных судов, чаши весов опять качнулись в другую сторону: Восьмая армия поспешно отступала от Бенгази.</p> <p>И премьер Черчилль заключил сделку с премьером Кертином.</p>
---	--

Η Ένατη Αυστραλέζικη Μεραρχία θα παρέμενε στη Βόρεια Αφρική, σαν αντάλλαγμα για την αμερικάνικη μεραρχία που πήγαινε κιόλας να υπερασπιστεί την Αυστραλία.

Οι φτωχοί οι στρατιώτες στέλνονταν εδώ κι εκεί μετά από αποφάσεις που παίρνονταν σε γραφεία που δε βρίσκονταν καν στις πατρίδες τους. Δώσε κάτι εδώ, να πάρεις το άλλο εκεί.

Κι ήταν σκληρή για την Αυστραλία η διαπίστωση πως η Μαμά Βρετανία ήταν έτοιμη να θυσιάσει οποιονδήποτε από τους αμνούς της, ακόμα κι ένα πρόβατο τόσο καλοθρεμμένο και πολλά υποσχόμενο σαν την Αυστραλία.

Στις 23 του Οκτώβρη, στα 1942, η νύχτα ήταν πολύ ήσυχη στην έρημο. Ο Πάτσυ γύρισε στο πλάι, βρήκε τον αδερφό του μέσα στο σκοτάδι, κι έγειρε να κουρνιάσει στον ώμο του σαν μικρό παιδί.

Ο Τζιμς πέρασε γύρω του το χέρι του κι έμειναν ακίνητοι, δίχως να μιλάνε, βυθισμένοι σε μια συντροφική σιωπή.

Ο λοχίας Μπομπ Μαλόν κρυφογέλασε, όπως κι ο στρατιώτης Κολ Στιούαρτ.

«Αμάν πια, πώς κάνετε έτσι; Μας λίγωσαν τα σορόπια», είπε ο Μπομπ.
«Άντε και γαμήσου», αποκρίθηκε ο Τζιμς.

«Εμπρός, Χάρπο, πες μας κάτι», μουρμούρισε ο Κολ.

Ο Πάτσυ του χάρισε ένα χαμόγελο αγγελικό, που ίσα που φαινόταν στο σκοτάδι, άνοιξε το στόμα του και μιμήθηκε τέλεια τον ήχο της κόρνας του Χάρπο Μαρξ.

Όσοι βρίσκονταν ολόγυρα σε περίμετρο πολλών μέτρων σφύριζαν του Πάτσυ να σκάσει. είχαν πάρει εντολή να μη βγάζουν άχνα μέχρι να φτάσει η ώρα.

«Χριστέ μου, με σκοτώνει αυτή η αναμονή», στέναξε ο Μπομπ.

Ο Πάτσυ αποκρίθηκε κραυγάζοντας σχεδόν. «Αυτό που με σκοτώνει εμένα είναι η σιωπή!»

«Σκάσε, μαλάκα, γιατί θα σε σκοτώσω εγώ να ησυχάσουμε!» μούγκρισε βραχνά ο Κολ απλώνοντας να πιάσει το όπλο του.

Девятая Австралийская дивизия останется в Северной Африке, а взамен для обороны Австралии морем доставлена будет одна американская дивизия.

Бедняг солдат перебрасывали взад и вперед по решению, принятому правителями даже не их, а чужих стран. Небольшая уступка здесь — небольшой выигрыш там.

Но для Австралии это был тяжкий удар, когда Англия вытряхнула из гнезда на дальневосточном краю Британской империи разом всех цыплят, пусть даже Австралия — птичий двор, щедрый и многообещающий.

Вечер 23 октября 1942 года в пустыне выдался на редкость тихий. Пэтси немного подвинулся в темноте и, как маленький, уютно прильнул головой к плечу брата.

Джиме одной рукой обнял его за плечи, и они затихли, без слов понимая друг друга.

Сержант Боб Мэллой подтолкнул рядового Кола Стюарта.

— Парочка гомиков, — сказал он с усмешкой.

— Так тебя растак, — отозвался Джиме.

— Ну же, Харпо, скажи словечко, — пробормотал Кол.

Пэтси ответил обычной своей ангельской улыбкой, едва различимой в потемках, и, раскрыв рот, в точности изобразил, как трубит Харпо Макс.

Со всех сторон за десяток шагов зашикали на него: на фронте тревожно, ведено соблюдать тишину.

— Фу, черт, ждешь и ждешь, меня это прикончит, — вздохнул Боб.

— А меня прикончит, что надо молчать! — вдруг крикнул Пэтси.

— Заткнись, шут гороховый, не то я сам тебя прикончу! — хрипло рявкнул Кол и потянулся за винтовкой с примкнутым штыком.

<p>«Για τ' όνομα του Θεού, θα το βουλώσετε καμιά φορά;» έφτασε ο ήπιυρος του λοχαγού τους.</p> <p>«Ποιος είναι ο ήλιθιος που σκούζει έτσι;»</p> <p>«Ο Πάτσυ!» απάντησαν ταυτόχρονα καμιά δεκαριά φωνές.</p> <p>Το καθησυχαστικό γέλιο που απλώθηκε πάνω απ' το ναρκοπέδιο έσβησε κάτω από μια σειρά χαμηλόφωνες βρισιές του λοχαγού.</p> <p>Ο λοχίας Μαλού έριξε μια ματιά στο ρολόι του: έδειχνε 9.40 ακριβώς.</p> <p>Οχτακόσια ογδόντα δύο βρετανικά πυροβόλα και χόβιτσερς*, * Βαριά οπλοπολυβόλα. μίλησαν αντάμα.</p> <p>Οι ουρανοί τραντάχτηκαν, η γη ανυψώθηκε, πλάτυνε, δεν έλεγε να καταλαγιάσει, γιατί το φράγμα πυρός συνεχιζόταν και συνεχιζόταν δίχως στιγμή ανάπαυλας, μέσα σε μια αντάρα που σε ξεκούφαινε και σου τρυπούσε το μυαλό.</p> <p>Δε θα χε νόημα να βουλώσεις τ' αυτιά σου, γιατί το γιγάντιο βουητό έβγαине από τη γη και ταξίδευε μέσα σου μέχρι να φτάσει στον εγκέφαλο.</p> <p>Συνήθως ήταν δυνατό να ξεχωρίσεις τον τάδε τύπο πυροβόλου από το δείνα, όμως απόψε συγχρονίζονταν τέλεια τα μεταλλικά τους λαρύγγια και συνέχιζαν να ξερνάνε φωτιά όσο κυλούσαν τα λεπτά.</p> <p>Η έρημος φωτίστηκε όχι από το φως της μέρας παρά από μια φλόγα πιο δυνατή κι απ του ήλιου. ένα τεράστιο σύννεφο σκόνης σηκώθηκε, μοιάζοντας με ατέλειωτη στήλη καπνού ύψους πολλών εκατοντάδων μέτρων, διάπυρο από τις εκρήξεις των χειροβομβίδων και των ναρκών, από τις εκπυρσοκροτήσεις των οπλοπολυβόλων.</p> <p>Ο Μοντγκόμερν είχε ρίξει στη μάχη όσα όπλα διέθετε, πυροβόλα, χόβιτσερς, όλμους. Κι οι κάθιδροι στρατιώτες, δίχως να παίρνουν ανάσα, γέμιζαν ολοένα σαν σκλάβοι τις μπούκες των όπλων τους, σαν μικρά φρενιασμένα πουλιά που προσπαθούσαν να τάϊσουν έναν τεράστιο κούκο. Οι κάννες των όπλων άναψαν, η ώρα που τους έπαιρνε να τα γεμίσουν συντόμευε όλο και πιο πολύ, όσο παρασέρνονταν οι πυροβολητές από την ίδια τους την κεκτημένη ταχύτητα. Τρελοί, ξέφρενοι, χόρευαν τον πολεμικό χορό τους, δούλοι</p>	<p>— Тише вы! — донесся громкий шепот капитана.</p> <p>— Какой болван там разорался?</p> <p>— Это Пэтси! — хором отозвался десяток голосов.</p> <p>Дружный бодрящий хохот прокатился над минными полями и замер, перебитый негромкой, яростной руганью капитана.</p> <p>Сержант Мэллой поглядел на часы: 21.40.</p> <p>Восемьсот семьдесят две английские пушки и гаубицы заговорили разом.</p> <p>Небо качнулось, земля поднялась, вспучилась и уже не успокаивалась, пальба не утихала ни на миг, грохот сводил с ума.</p> <p>Бесполезно было затыкать уши: оглушающий гром сотрясал под тобой почву и по костям передавался в мозг. Можно было только вообразить себе, как все это подействовало на войска Роммеля в окопах напротив.</p> <p>Обычно удается различить, какие и какого калибра стреляют орудия, но сегодня все их железные глотки гремели единым дружным хором, и не было ему конца.</p> <p>Пустыню озарил не свет дня, но, кажется, пламя самого солнца; огромную, все разбухающую тучу пыли, словно клубы дыма, взметенные ввысь на тысячи футов, прорезали вспышки рвущихся снарядов и мин, языки пламени взлетали, когда от сотрясения рвались собранные во множестве на этом клочке земли боеприпасы и горючее.</p> <p>Всю силу огня — пушек, гаубиц, мортир — генерал Монтгомери обрушил на минные поля немцев. И все, что было в распоряжении генерала Монтгомери, обрушилось на противника с той скоростью, с какой поспевали заряжать и стрелять обливающиеся потом артиллеристы; они совали снаряды в ненасытные пасти своих орудий торопливо, лихорадочно, словно малые пичуги, пытающиеся накормить алчного кукушонка; стволы орудий раскалялись, секунды между</p>
---	---

<p>στις προσταγές του θεού Άρη.</p> <p>Ήταν όμορφα, υπέροχα, η πιο δυνατή στιγμή στη ζωή ενός πυροβολητή, που θα τη ζούσε και θα την ξαναζούσε στα όνειρα του, στον ύπνο και στον ζύπνο του, για όλα τα υπόλοιπα χρόνια του, όταν θα χε αφήσει πίσω του τις μέρες της έντασης.</p> <p>Και θα λαχταρούσε να γυρίσει πίσω ξανά, στα δεκαπέντε εκείνα λεπτά με τα οπλοπολυβόλα του Μοντγκόμερυ.</p> <p>Ησυχία. Μια σιωπή απόλυτη, ακινητοποιημένη, να σπάει σε κύματα πάνω σε διογκωμένα ακουστικά τύμπανα" αβάσταχτη σιωπή.</p> <p>Πέντε παρά δέκα ακριβώς. Η Ένατη βγήκε από τα χαρακώματα της κι άρχισε να προχωράει ίσια μπροστά πάνω σε κείνο το κομμάτι γης που δεν ανήκε σε κανένα μέχρι τα τότε. ο καθένας ετοιμάζε το τουφέκι του, το απασφάλιζε, κοίταζε να δει αν είχε αρκετές σφαίρες, στερέωνε την ξιφολόγχη, έλεγχε το παγούρι του με το νερό, το ρολόι του, το κράνος, αν ήταν καλά δεμένα τα κορδόνια των παπουτσιών του, το πού βρίσκονταν αυτοί που κουβαλούσαν τα οπλοπολυβόλα.</p> <p>Ήταν εύκολο να βλέπεις ολόγυρα, μέσα στην ανίερη λάμψη της φωτιάς και της κόκκινης άμμου. αλλά είχαν και το σύννεφο της σκόνης που υψωνόταν ανάμεσα σε κείνους και στον εχθρό, ήταν ασφαλείς.</p> <p>Για την ώρα. Σαν έφτασαν στο τέλος του ναρκοπεδίου στάθηκαν, περίμεναν.</p> <p>Δέκα ακριβώς. Ο λοχίας Μαλού σφύριξε διαπεραστικά με τη σφυρίχτρα του, ο λοχαγός φώναξε το παράγγελμα της επίθεσης.</p> <p>Η Ένατη άρχισε να προχωράει στο ναρκοπέδιο, σκορπισμένη σένα μέτωπο που έπιανε τέσσερα χιλιόμετρα πλάτος και τα όπλα πίσω τους άρχισαν ξανά να φτύνουν το θάνατο.</p> <p>Έβλεπαν πού πήγαιναν σαν να ήταν μέρα, γιατί τα χόβιτσερς που ήταν κανονισμένα για τη μικρότερη απόσταση βολής έριχναν τα βλήματα τους μονάχα λίγα μέτρα πιο μπροστά.</p> <p>Κάθε τρία λεπτά η βολή ξεμάκρυνε εκατό ακόμα μέτρα. κάλυπτες τούτα τα εκατό μέτρα κάνοντας</p>	<p>отдачей и новым выстрелом становились все короче, артиллеристы, точно одержимые, заряжали и стреляли быстрее, быстрее. Как безумцы, все безумней свершали они все тот же обряд служения своим орудиям.</p> <p>Это было прекрасно, изумительно — вершина жизни артиллериста, опять и опять он будет заново переживать эти памятные минуты, во сне и наяву, до конца оставшихся ему мирных дней.</p> <p>И всегда его будет томить желание вновь пережить эти пятнадцать минут возле пушек генерала Монтгомери.</p> <p>Тишина. Глубокая, нерушимая тишина волнами прибоя ударила в натянутые до отказа барабанные перепонки; тишина нестерпимая.</p> <p>Ровно без пяти десять. Девятая дивизия поднялась из окопов и двинулась вперед по ничьей земле, кто на ходу примкнул штык, кто нащупал обойму — на месте ли патроны, кто спустил предохранитель, проверил, есть ли вода во фляжке, НЗ, в порядке ли часы, каска, хорошо ли зашнурованы башмаки, далеко ли справа или слева тащат пулемет.</p> <p>В зловещем отсвете пожара и докрасна раскаленного, сплавленного в стекло песка видно все отлично; но туча пыли еще висит между ними и противником, и они пока в безопасности.</p> <p>Пока, на минуту. На самом краю минного поля они остановились в ожидании.</p> <p>Ровно десять. Сержант Мэллой поднес к губам свисток — пронзительный свист разнесся по роте от правого до левого фланга; и капитан выкрикнул команду.</p> <p>На фронте шириною в две мили Девятая дивизия шагнула вперед, на минные поля, и за ее спиной разом опять взревели орудия.</p> <p>Солдаты отлично видели, куда идут, светло было как днем, снаряды гаубиц, нацеленных на самое короткое расстояние, рвались всего лишь в нескольких ярдах впереди.</p> <p>Каждые три минуты прицел отодвигался еще на сотню ярдов, и надо было пройти эту сотню</p>
--	--

<p>την προσευχή σου να βρεις μονάχα νάρκες για τανκς στο δρόμο σου, ή να χει κιόλας ανατινάξει τα πυροβόλα του Μοντγκόμερϋ τις νάρκες, S, που ήταν οι νάρκες κατά προσωπικού.</p> <p>Υπήρχαν ακόμα Γερμανοί και Ιταλοί στο πεδίο της μάχης, προκεχωρημένα φυλάκια με εξοπλισμό μικρού διαμετρήματος, οπλοπολυβόλα, όλμους.</p> <p>Και κάποιες φορές ένας άντρας έπεφτε σε μια νάρκη S, που πρόφταινε να τη δει να πετάγεται έξω από την άμμο. μια στιγμή πριν τον διαμελίσει η έκρηξη της.</p> <p>Δεν είχες χρόνο να σκεφτείς, δεν είχες χρόνο για τίποτε παρά μονάχα για να ορμάς μπροστά σύμφωνα με το ρυθμό που σου καθόριζαν τα όπλα, εκατό μέτρα κάθε τρία λεπτά, κάνοντας την προσευχή σου.</p> <p>Αντάρα, φλόγες, σκόνη, καπνός, τρόμος που σε παρέλυε. Ναρκοπέδια που δεν είχαν τέλος, τέσσερα ή έξι χιλιόμετρα δρόμος μπροστά, και να μην υπάρχει γυρισμός ή υπαναχώρηση.</p> <p>Μερικές φορές, στις μικρές ανάπαυλες ανάμεσα στα φράγματα πυρός, έφτανε ο μακρινός απόηχος μιας γκάιντας, αριστερά της Ένατης Μεραρχίας, η Πεντηκοστή Πρώτη Σκοτσέζικη άνοιγε δρόμο μέσα στα ναρκοπέδια μένα μουσικό μπροστά να οδηγεί με την γκάιντα του τον κάθε λόχο.</p> <p>Για τους Σκοτσέζους ο ήχος της γκάιντας που τους καλούσε στη μάχη ήταν το πιο γλυκό δέλεαρ στον κόσμο, και για τους Αυστραλούς κάτι το πολύ φιλικό, το παρήγορο.</p> <p>Για τους Γερμανούς ή τους Ιταλούς όμως ήταν ένας ήχος που έκανε τις τρίχες τους να σηκώνονται όρθιες και τις ψυχές τους ν'αγριεύονται.</p> <p>Η μάχη κράτησε δώδεκα μέρες, και δώδεκα μέρες είναι πολύς καιρός για μια μάχη.</p> <p>Στην αρχή η Ένατη στάθηκε τυχερή. σχετικά ήταν λίγες οι απώλειες της όσο συνέχιζε την προέλαση της μέσα από τα ναρκοπέδια και μετά, που άρχισε να προχωρεί στην επικράτεια του Ρόμελ.</p> <p>«Αυτό που ξέρω εγώ είναι πως προτιμάω να είμαι αυτός που είμαι και να σκοτωθώ, παρά να με είχαν σκαπανέα στο Μηχανικό», δήλωσε ο Κολ Στιούαρτ, ακουμπώντας πάνω στο φτυάρι του.</p> <p>«Τι να σου πω, ρε φίλε, νομίζω πως την έχουν</p>	<p>ярдов и молить Бога, чтобы под ногами оказывались всего лишь противотанковые мины, а осколочные, противопехотные, уже уничтожила артиллерия генерала Монтгомери.</p> <p>Впереди ждали еще и немцы, и итальянцы, пулеметные точки, 50-миллиметровые пушки и минометы.</p> <p>И случалось — человек ступал на еще не разорвавшуюся осколочную мину, успевал увидеть взметнувшийся из песка огонь, и тут же его самого разрывало в клочья.</p> <p>Некогда думать, все некогда, только поспевай перебежать за огненным валом, каждые три минуты — сто ярдов, да молись.</p> <p>Грохот, вспышки, пыль, дым, тошный, расслабляющий ужас. Минным полям нет конца, шагать по ним еще две, а то и три мили, и отступить некуда.</p> <p>Изредка, в считанные секунды затишья между огневыми валами, обжигающий воздух, полный песка, прорезают доносящиеся издалека дикие, пронзительные звуки волынки: слева от Девятой Австралийской дивизии шагает по минным полям Пятьдесят первая Горская, и при каждом ротном командире — свой волынщик.</p> <p>Для шотландского солдата нет в мире музыки сладостней, чем зовущий на битву рожок, добрым дружеским приветом звучит его песня и для австралийца.</p> <p>А вот итальянца и немца он приводит в бешенство.</p> <p>Бой длился двенадцать дней, а двенадцать дней — это очень долгий бой.</p> <p>Поначалу Девятой дивизии везло — при переходе по минным полям и в первые дни наступления по территории Роммеля потери оказались сравнительно невелики.</p> <p>— По мне, чем быть сапером, уж лучше я останусь солдатом и пускай в меня стреляют, вот что я вам скажу, — заявил, опираясь на лопату. Кол Стюарт.</p> <p>— Ну, не знаю, приятель, — проворчал в ответ</p>
--	---

<p>καλύτερα απ όλους αυτοί οι τύποι», αποκρίθηκε ο λοχίας του.</p> <p>«Κάθονται και περιμένουν πίσω πίσω, οι τεμπέληδες, ίσαμε να κάνουμε εμείς όλη τη δουλειά, και μετά σέρνονται με τα μαλακισμένα τους τα μηχανήματα ν' ανοίξουν δρόμο για τα κωλοτάνκς».</p> <p>«Τι τα βρίξεις τα τανκς, Μπομπ, δε μας φταίνε σε τίποτε. οι εξυπνάκηδες οι αξιωματικοί που κανονίζουν την ανάπτυξη τους μας φταίνε», είπε ο Τζιμς στρώνοντας το χώμα στο καινούριο τους χαράκωμα με την ανάστροφη του φτυαριού του.</p> <p>«Αχ, Παναγιά μου, ας αποφασίσουν πια να μας κρατήσουν λιγάκι σένα μέρος! Μυρμηγκοφάγος να 'μωνα δε θα χα σκάψει τόσο τις πέντε τελευταίες μέρες».</p> <p>«Σκάσε και σκάβε», έκανε ο Μπομπ δίχως ίχνος συμπόνιας.</p> <p>«Ε, για κοιτάξτε», φώναξε ο Κολ, δείχνοντας κατά τον ουρανό.</p> <p>Δεκαοχτώ ελαφρά βομβαρδιστικά της RAF χαμήλωσαν πάνω από την κοιλάδα σ' έναν τέλειο σχηματισμό, λες κι έκαναν ασκήσεις σχολής οι πιλότοι τους, κι έριξαν τις βόμβες τους στις δυνάμεις των Γερμανών και των Ιταλών με θανατηφόρα ακρίβεια. ;</p> <p>«Κοίτα ωραία δουλειά οι κερατάδες», είπε ο λοχίας Μπομπ Μαλόν, γέρνοντας πίσω το κεφάλι για να δει καλύτερα.</p> <p>Τρεις μέρες αργότερα ήταν νεκρός. ένα τεράστιο κομμάτι οβίδας σράπνελ του τίναξε πέρα το χέρι και τα μισά του πλευρά πάνω σε μια καινούρια έφοδο, όμως κανένας δεν πρόφταινε να σταματήσει για ν' ασχοληθεί μαζί του, ίσα που του έβγαλαν τη σφυρίχτρα απ αυτό που κάποτε είχε υπάρξει το στόμα του και συνέχισαν το δρόμο τους αφήνοντας τον πίσω.</p> <p>Οι άντρες έφεφταν τώρα σαν τις μύγες, πολύ κουρασμένοι για να διατηρήσουν την αρχική τους σβελτάδα κι επαγρύπνηση.</p> <p>Αλλά υπερασπίζονταν πάντα πεισματικά το λίγο μίζερο, στείρο έδαφος που είχαν κατακτήσει, μόλο που είχαν ν' αντιμετωπίσουν τα πιο διαλεχτά σώματα του εχθρικού στρατού.</p> <p>Όλοι τους, με αλόγιστο πείσμα και γαϊδουρίσια</p>	<p>сержант. — По-моему, они совсем неплохо управляют, черт подери.</p> <p>Сперва ждут позади окопов, куда мы сделаем всю сволочную работенку, а потом топают потихонечку с миноискателями и прокладывают дорожки для этих сволочных танков.</p> <p>— Танки ни в чем не виноваты, Боб, просто наверху больно умно ими распоряжаются, — сказал Джиме и плашмя похлопал лопатой, приминая верхний край только что отрытого окопа.</p> <p>— Фу, черт, хоть бы дали нам задержаться малость на одном месте! Я за эти пять дней столько земли перекопал — почище всякого муравьяда.</p> <p>— Ну и давай, копай дальше, — без малейшего сочувствия оборвал Боб.</p> <p>— Эй, глядите! — Кол показал на небо.</p> <p>Восемнадцать английских легких бомбардировщиков аккуратнейшим строем, будто на параде, пронеслись над долиной и с безукоризненной точностью сбросили бомбы на немецкие и итальянские позиции.</p> <p>— Очень даже красиво, — заметил сержант Боб Мэллой, вывернув длинную шею и глядя в небо.</p> <p>Через три дня он был мертв — при новом наступлении огромный осколок шрапнели срезал ему руку и половину бока, но задерживаться возле него было некогда, кто-то успел лишь вытащить свисток из его искромсанных губ.</p> <p>Теперь люди гибли как мухи, слишком они вымотались, стали уже не такими проворными и осмотрительными;</p> <p>но за каждый захваченный клочок этой несчастной бесплодной пустыни они держались цепко, наперекор яростному сопротивлению отборных войск противника.</p> <p>Теперь в них говорило лишь одно тупое,</p>
---	--

<p>επιμονή, αρνιόντουσαν να νικηθούν.</p> <p>Η Ένατη άντεξε τις επιθέσεις του Γκραφ φον Σπόνεκ και του Λουνγκερχάουζεν, ενώ τα танκς άνοιγαν δρόμο να βγουν νότια, και τελικά νικήθηκε ο Ρόμελ.</p> <p>Στις 8 του Νοέμβρη προσπαθούσε να μαζέψει τις δυνάμεις του πέρα από τα αιγυπτιακά σύνορα, κι ο Μοντγκόμερυ είχε όλη την περιοχή δικιά του.</p> <p>Ήταν μια σημαντική στρατηγική νίκη, το Δεύτερο Αλαμείν. ο Ρόμελ αναγκάστηκε να υποχωρήσει αφήνοντας πίσω πολλά από τα танκς, τα όπλα και τον εξοπλισμό του.</p> <p>Θα μπορούσαν να συνεχίσουν με περισσότερη ασφάλεια την προέλαση τους ανατολικά του Μαρόκου και της Αλγερίας. Γίνονταν ακόμα αρκετές μάχες στην έρημο, μα το παιχνίδι είχε κριθεί στο Ελ Αλαμείν.</p> <p>Εκεί είχε δοθεί η μεγαλύτερη και πιο αποφασιστική μάχη της Βόρειας Αφρικής, και νικητής της ήταν ο στρατάρχης Μοντγκόμερυ.</p> <p>Το Δεύτερο Αλαμείν αποτελούσε το κύκνειο άσμα της Ένατης Μεραρχίας στη Βόρεια Αφρική.</p> <p>Γύριζαν επιτέλους στην πατρίδα ν' αναμετρηθούν με τους Γιαπωνέζους, στην ενδοχώρα της Νέας Γουινέας.</p> <p>Από το Μάρτη του 1941 τους είχαν λίγο πολύ μόνιμα στην πρώτη γραμμή, και μολονότι είχαν φτάσει εδώ ανεπαρκώς εκπαιδευμένοι κι εξοπλισμένοι, επέστρεφαν έχοντας αποκτήσει μια υπόληψη που την ξεπερνούσε μονάχα εκείνη της Τέταρτης Μεραρχίας των Ινδιών.</p> <p>Κι ανάμεσα στους άντρες της Ένατης που σάλπαραν για την Αυστραλία ήταν ο Τζιμ κι ο Πάτσυ, σώοι κι αβλαβείς.</p> <p>Φυσικά, τους έδωσαν άδεια να πάνε σπίτι τους, στην Ντρογκέντα. Ο Μπομπ κατέβηκε με το αυτοκίνητο στο Τζίλνυ να τους παραλάβει όταν θα έφταναν με το τρένο του Γκουντιγουίντι, γιατί η Ένατη είχε τη βάση της στο Μπρισμαπέν, και θα φεύγε για τη Νέα Γουινέα μόλις θα εκπαιδευόταν για τις συνθήκες του πολέμου στη ζούγκλα.</p> <p>Όταν φάνηκε η Ρολς Ρόις στο δρομάκι του κήπου οι γυναίκες όλες στέκονταν μαζεμένες μπροστά στο σπίτι περιμένοντας, ο Τζακ κι ο Χιούι λίγο πιο</p>	<p>упрямое чувство — они нипочем не желали потерпеть поражение.</p> <p>Девятая дивизия держалась против войск фон Шпонека и Люнгерхаузена, а тем временем на юге оборону немцев прорвали танки, и наконец-то Роммель был разгромлен.</p> <p>К 8 ноября он еще пытался вновь собрать свои силы за границей Египта, но Монтгомери завладел всей Сахарой.</p> <p>Одержана была весьма важная тактическая победа, второй Эль-Аламейн; Роммелю пришлось, отступая, бросить большое количество танков, пушек и прочей техники.</p> <p>Теперь можно было уверенней начинать операцию «Факел» — наступление из Марокко и Алжира на восток. «Лис пустыни» еще полон был боевого пыла, а все же не тот, слишком его потрепали под Эль-Аламейном.</p> <p>Самое крупное и решающее сражение в Северной Африке теперь было позади, и победу в нем одержал фельдмаршал Монтгомери.</p> <p>Второй Эль-Аламейн оказался лебединой песней Девятой Австралийской дивизии в Северной Африке.</p> <p>Наконец-то ее посылали в родные края, отбивать у японцев Новую Гвинею.</p> <p>С марта 1941 года дивизия почти непрерывно была на передовых позициях — прибыла она на фронт плохо снаряженная и плохо обученная, возвращалась же овеванная славой, которую превзошла разве только слава Четвертой Индийской дивизии.</p> <p>И в рядах Девятой целыми и невредимыми возвращались на родину Джиме и Пэтси.</p> <p>Конечно же, им дали отпуск, чтобы съездить домой, в Дрохеду. Боб поехал за ними на машине в Джилли к поезду из Гундивинди: Девятая пока обосновалась в Брисбене для обучения боевым действиям в условиях джунглей, после чего ей предстояло отправиться на Новую Гвинею.</p> <p>Когда «роллс-ройс» подкатил к Большому дому, все женщины уже стояли на лужайке и ждали; Джек и Хьюги держались чуть позади,</p>
---	---

<p>πέρα, ανυπομονώντας το ίδιο να δουν τα μικρότερα αδέρφια τους.</p> <p>Το κάθε πρόβατο που είχε απομείνει στην Ντρογκέντα θα μπορούσε να ψοφήσει τώρα αμέσως αν του έκανε κέφι, όμως εκείνοι σήμερα είχαν γιορτή.</p> <p>Ακόμα κι όταν στάθμευσε το αυτοκίνητο και κατέβηκαν, κανένας δε σάλεψε.</p> <p>Έμοιαζαν τόσο διαφορετικοί! Τα δυο χρόνια στην έρημο είχαν καταστρέψει τις αρχικές τους στολές. φορούσαν τώρα κάτι καινούρια ρούχα στο πράσινο της ζούγκλας, και φαίνονταν ξένοι.</p> <p>Πρώτ' απ' όλα, λες κι είχαν ψηλώσει πολλούς πόντους, πράγμα που ήταν γεγονός. τα δυο τελευταία χρόνια της ανάπτυξης τους είχαν συμπληρωθεί μακριά από την Ντρογκέντα, και τους έβλεπες τώρα να ξεπερνούν μισό κεφάλι ο καθένας τους μεγαλύτερους τους αδερφούς.</p> <p>Δεν ήταν πια αγόρια μα άντρες, αν κι όχι άντρες βγαλμένοι από το καλούπι των Μπομπ-Τζακ-Χιούη.</p> <p>Η σκληραγωγία κι η ευφορία της μάχης, οι καθημερινοί βίαιοι θάνατοι τους είχαν φτιάξει έτσι όπως δε θα μπορούσε ποτέ να τους φτιάξει η Ντρογκέντα.</p> <p>Ο αφρικάνικος ήλιος είχε ξεράνει και σκουρύνει τα πρόσωπα τους, τα είχε γυμνώσει από κάθε φλοιό παιδικότητας.</p> <p>Ναι, ήταν δυνατόν να πιστέψεις πως είχαν σκοτώσει συνανθρώπους τους αυτοί οι δυο άντρες με τις απλές στολές, με τα πλατύγυρα καπέλα όπου είχαν καρφίτσωμένες τις κονκάρδες με το έμβλημα του ανατέλλοντος ηλίου πάνω από το αριστερό τους αυτί.</p> <p>Το έβλεπες στα μάτια τους, που ήταν γαλάζια σαν του Πάντου, όμως πιο μελαγχολικά, δίχως τη δική του καλοσύνη στο βλέμμα τους.</p> <p>«Παιδιά μου, παιδάκια μου!» φώναζε η κυρία Σμιθ, τρέχοντας να τους αγκαλιάσει, με τα δάκρυα να κυλάνε ποτάμι στα μαγουλά της.</p> <p>Όχι, δε μετρούσε το τι είχαν κάνει, το πόσο είχαν αλλάξει. παρέμεναν πάντα τα μικρά της μωρά, που τα είχε πλύνει, που τα είχε τάϊσει, που τους είχε στεγνώσει τα δάκρυα τους, που τους είχε φροντίσει τις πληγές τους καλύτερα από τον καθένα.</p>	<p>но и им не терпелось увидеть младших братьев.</p> <p>Все овцы, сколько их еще уцелело в Дрохеде, могут, если угодно, испустить дух, все равно сегодня — праздник и никто не работает.</p> <p>Но и когда машина остановилась и Пэтси с Джимсом вышли, никто не шелохнулся.</p> <p>Как изменились близнецы! За два года в пустыне прежняя их форма изорвалась в клочья; их обрядили в новую, зеленую, под цвет джунглей, и вообще их было не узнать.</p> <p>Они казались куда выше прежнего, да и вправду выросли; последние два года они выросли и мужали вдаль от Дрохеды и намного обогнали старших братьев.</p> <p>И вот они уже не мальчики, но мужчины, только мужчины совсем иного склада, чем Боб, Джек и Хьюги,</p> <p>— тяжкие испытания, пьянящий жар битвы и ежечасная близость смерти сделали их такими, какими никогда бы не сделала Дрохеда.</p> <p>Солнце Северной Африки высушило их, опалило кожу до цвета красного дерева, выжгло последние следы ребячества.</p> <p>Да, вполне можно поверить, что эти двое, в простой военной форме и шляпах с полями, приколотыми над левым ухом кокардой австралийских вооруженных сил — восходящим солнцем, убивали своих ближних.</p> <p>Это видно по их глазам — глаза у них голубые, как были у Пэдди, но много печальнее, и нет во взгляде отцовской кротости.</p> <p>— Мальчики, мальчики мои! — закричала миссис Смит и, заливаясь слезами, бегом бросилась к ним.</p> <p>Нет, что бы они ни делали, как бы ни переменялись, все равно они — ее малыши, те самые, которых она купала, пеленала, кормила, чьи слезы осушала, чьи синяки и царапины целовала, чтоб скорей прошла боль. Вот только новые их раны, не видные глазу, исцелить уже</p>
--	---

<p>Μόνο που τις σημερινές τους πληγές δεν είχε τη δυνατότητα να τις γιάνει.</p> <p>Μετά βρέθηκαν όλοι γύρω τους, λες κι είχε σπάσει το βρετανικό τους κράτημα, γελώντας, κλαίγοντας. ακόμα κι η κακόμοιρη η Φη τους χτυπούσε στην πλάτη, πασχίζοντας να χαμογελάσει.</p> <p>Ύστερα από την κυρία Σμιθ είχε η Μέγκυ σειρά για φιλί, μετά η Μίνι κι η Κατ, μετά έπρεπε να σφίξουν ντροπαλά τη μαμά στην αγκαλιά τους, να σφίξουν τα χέρια του Τζακ και του Χιούη δίχως να πουν λέξη αναμεταξύ τους.</p> <p>Ποτέ δε θα καταλάβαιναν όλοι τούτοι οι άνθρωποι που ζούσαν στην Ντρογκέντα τι σήμαινε να βρίσκεσαι στο σπίτι, ποτέ δε θα μάθαιναν πόσο τρομερή και ποθητή συνάμα είχε υπάρξει αυτή η στιγμή.</p> <p>Και πώς έτρωγαν οι δίδυμοι.</p> <p>Δεν είχαν ποτέ τέτοιες λιχουδιές στην καντίνα του στρατού, έλεγαν γελώντας.</p> <p>Ροζ κι άσπρα αφράτα κέικ με γλάσο, μικρά γλυκίσματα βουτηγμένα σε σοκολάτα και πασπαλισμένα με καρύδα, αχνιστές πουτίγκες, σου, γεμάτα λαχταριστή φρέσκια κρέμα που την έφτιαχναν με το γάλα των αγελάδων της Ντρογκέντα.</p> <p>Η κυρία Σμιθ ήταν σίγουρη πως θ' αρρώσταιαν στο τέλος, γιατί θυμόταν πώς ήταν τα στομάχια τους σε μέρες παλιότερες, αλλά όσο είχαν απεριόριστες ποσότητες τσαγιού να κατεβάζουν κάτω το φαγητό τους δεν έδειχναν να έχουν κανένα πρόβλημα με την πέψη τους.</p> <p>«Λίγο διαφορετικά δεν είναι όλα τούτα από τα ψωμιά των Γουόγκ, Πάτσυ;» «Ναι».</p> <p>«Τι πάει να πει Γουόγκ;» ρώτησε η κυρία Σμιθ.</p> <p>«Γουόγκ λέμε τους Άραβες, ενώ Γουόπ είναι οι Ιταλοί, ε, Πάτσυ;» «Ναι».</p> <p>Ήταν παράξενο. Μπορούσαν να μιλάνε, ή τουλάχιστον μπορούσε ο Τζιμς να μιλάει, με τις ώρες για τη Βόρεια Αφρική: για τις πόλεις, τους κατοίκους, τα φαγητά, το μουσείο του Καΐρου, τη ζωή που έκαναν πάνω στα μεταγωγικά πλοία, στα στρατόπεδα τους.</p>	<p>не в ее власти.</p> <p>И тут рухнули преграды истинно британской сдержанности — смеясь и плача, все окружили близнецов, даже несчастная Фиа похлопывала их по плечам и силилась улыбнуться.</p> <p>После миссис Смит надо было поцеловать Мэгги, поцеловать и Минни, и Кэт, и застенчиво обнять маму, без слов стиснуть руки Джека и Хьюги.</p> <p>Здесь, в Дрохеде, никому не понять, что это значит — вернуться домой, не понять, как жаждали и как боялись они оба этой минуты.</p> <p>А как они набросились на еду!</p> <p>«В армии так не кормят», — со смехом говорили они.</p> <p>Пирожные с белой и розовой глазурью, ореховый рулет в шоколаде, горячий сливовый пудинг, гренадиллы, сливки от дрохедских коров.</p> <p>Помня, как они в детстве маялись животиками, миссис Смит не сомневалась — и теперь промаются неделю, но они, видно, не опасались несварения желудка, лишь бы можно было все эти горы еды запивать несчетными стаканами чая.</p> <p>— Это вам не вогохины лепехи, а, Пэтси?</p> <p>— Угу.</p> <p>— Что значит «вогохины»? — спросила миссис Смит.</p> <p>— Вогохи — это арабы, а то есть еще вопохи — это италяшки, верно, Пэтси?</p> <p>— Угу.</p> <p>Удивительное дело, близнецы могли часами говорить про Северную Африку — вернее, говорил Джиме: какие там города и люди, и как там едят, и какой музей в Каире, и как жилось на борту транспорта и в лагере на отдыхе.</p>
--	---

Όμως όσο και να τους ρωτούσες για τις ίδιες τις μάχες, για το τι είχε γίνει στην Γκαζάλα, στη Βεγγάζη, το Τομπρούκ, το Ελ Αλαμείν, δε σου αποκρίνονταν παρά μονάχα με ασαφή μισόλογα, φροντίζοντας ν' αλλάξουν θέμα στη στιγμή.

Κι αυτό δεν ήταν καμιά ιδιοτροπία του Τζιμς και του Πάτσυ. αργότερα, μετά το τέλος του πολέμου, κανένας από τους άντρες που είχαν πάρει μέρος στις αιματηρές μάχες δεν άνοιγε το στόμα του να μιλήσει, κι αρνούσαν να γραφτούν σε λέσχες βετεράνων, δεν ήθελαν να έχουν καμιά σχέση με ιδρύματα που συντηρούσαν τη μνήμη του πολέμου.

Η Ντρογκέντα έδωσε ένα πάρτι προς τιμήν τους. Ήταν κι ο Αλαστερ Μακ Κουήν στην Ένατη, κι είχε γυρίσει σπίτι του κι εκείνος, κι έτσι δόθηκε φυσικά και στο Ρούντνα Χάνις πάρτι.

Οι δυο μικρότεροι γιοι του Ντομινίκ Ο'Ρουρκ βρισκόταν στη Νέα Γουινέα με την Έκτη, κι έτσι, μόλο που δεν μπορούσαν να παρευρεθούν τα παιδιά, δόθηκε και στο Ντιμπάν-Ντιμπάν ένα πάρτι.

Το κάθε υποστατικό της περιοχής που είχε ένα στρατευμένο γιο ήθελε να γιορτάσει το γυρισμό των τριών αγοριών της Ένατης.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια τους τριγύριζαν συνέχεια, όμως οι δυο ήρωες των Κλήαρι φρόντιζαν να ξεγλιστρήσουν στην πρώτη ευκαιρία, πιο τρομοκρατημένοι απ'όσο είχαν νιώσει σ' οποιοδήποτε πεδίο μάχης.

Πράγματι, ο Τζιμς κι ο Πάτσυ έδειχναν να μη θέλουν να έχουν απολύτως καμιά σχέση με οποιοδήποτε θηλυκό κι όλο κολλούσαν στον Μπομπ, τον Τζακ και τον Χιούη.

Αργά τα βράδια, σαν έφευγαν οι γυναίκες να πάνε να πλαγιάσουν, εκείνοι κάθονταν με τ' αδέρφια τους, που είχαν αναγκαστεί να μείνουν πίσω, μακριά απ' τον πόλεμο, και τους άνοιγαν τις πονεμένες, σημαδεμένες τους καρδιές.

Κι έβγαιναν με τ'άλογα στα βοσκοτόπια της Ντρογκέντα, που βρισκόταν στον έβδομο χρόνο της ξηρασίας της, χαρούμενοι που μπορούσαν να κυκλοφορούν με πολιτικά.

Ακόμα κι έτσι, βασανισμένη και ξοδιασμένη, η γη είχε μια άφατη ομορφιά για τον Τζιμς και τον Πάτσυ, τα πρόβατα τους φαίνονταν παρουσία παρήγορη, οι μυρουδιές των όσμιων

Но никакими силами нельзя было добиться, чтобы они рассказали о настоящих боях, о сражениях за Газалу, Бенгази, Тобрук и Эль-Аламейн, — тут они на все вопросы отвечали уклончиво и спешили заговорить о другом.

Позже, когда война кончилась, женщинам приходилось опять и опять в этом убеждаться: мужчины, которые побывали в самом пекле, никогда об этом не рассказывали, не вступали в общества и клубы ветеранов и вообще не желали связываться с организациями, что старались увековечить память войны.

В честь близнецов в Дрохеду созвали гостей. Устроили, конечно, прием и в Радней Ханиш, ведь Аластер Маккуин тоже воевал в Девятой дивизии и тоже приехал в отпуск.

Двое младших сыновей Доминика О'Рока были с Шестой дивизией на Новой Гвинее, и, хоть сами они приехать не могли, праздник состоялся и в Диббен-Диббене.

Во всей джиленбоунской округе каждая семья, у которой сын был в армии, хотела непременно отметить благополучное возвращение троих парней из Девятой дивизии.

Женщины и девушки ходили за ними по пятам, но храбрецам Клири женское внимание внушало страх, какого они никогда не испытывали в бою, и оба всякий раз старались улизнуть.

Похоже, Джиме и Пэтси вообще не желали знаясь с женщинами, их тянуло только к Бобу, Джеку и Хьюги.

Наступала ночь, женщины Дрохеды отправлялись спать, а они все еще сидели с братьями (и тем волей-неволей приходилось засиживаться допоздна) и раскрывали перед ними наболевшие, израненные сердца.

А днем разъезжали по раскаленным выгонам Дрохеды (шел седьмой год засухи) и счастливы были хоть ненадолго вновь почувствовать себя штатскими людьми.

Да, и такая иссохшая, истерзанная земля Дрохеды была для них обоих полна несказанной прелести, один вид овец — утешением, запах поздних роз в саду —

<p>τριαντάφυλλων του κήπου ένα άρωμα ουράνιο.</p> <p>Κι ένιωθαν την ανάγκη να βρουν τρόπο να τα ρουφήξουν όλ' αυτά, να τα καταγράψουν τόσο βαθιά μέσα τους που να μην τα ξεχάσουν ποτέ ξανά, γιατί η πρώτη τους εκείνη αναχώρηση ήταν αστόχαστη. δεν ήξεραν τότε τι τους περίμενε.</p> <p>Τούτη τη φορά, όταν θα 'φευγαν, θα 'παιρναν μέσα στις καρδιές τους στιγμές που θα τις φύλαγαν σαν θησαυρούς, και στα πορτοφόλια τους μερικά ξεραμένα τριαντάφυλλα της Ντρογκέντα, μαζί με λίγα φυλλαράκια από τη χλόη της.</p> <p>Στη Φη φέρονταν ευγενικά, και με κάποια δόση οίκτου, αλλά με τη Μέγκυ, την κυρία Σμιθ, τη Μίνι και την Κατ ήταν στοργικοί, γεμάτοι τρυφεράδα.</p> <p>Αυτές είχαν σταθεί οι αληθινές τους μάνες.</p> <p>Πάνω απ όλα, η Μέγκυ χαιρόταν που αγαπούσαν έτσι τον Ντέην, που τον έπαιζαν με τις ώρες, που τον έπαιρναν μαζί τους στα βοσκοτόπια, που γελούσαν μαζί του, που τον έκαναν μπάλα και τον κυλούσαν στο γρασίδι.</p> <p>Η Τζαστίν λες και τους τρώμαζε. όμως στο κάτω κάτω ήταν αδέρξιοι κι αμήχανοι με το κάθε θηλυκό που δε γνώριζαν τόσο καλά όσο τις μεγαλύτερες γυναίκες.</p> <p>Κι άλλωστε, η φτώχη η Τζαστίν ζήλευε σαν τρελή που μονοπωλούσαν τη συντροφιά του Ντέην, γιατί αυτό σήμαινε πως η ίδια δεν είχε πια με ποιον να παίξει.</p> <p>«Γλύκα είναι ο μικρός, Μέγκυ», είπε ο Τζιμς στην αδερφή του κάποια μέρα σαν την είδε να βγαίνει στη βεράντα.</p> <p>Καθόταν σε μια ψάθινη πολυθρόνα και κοίταζε τον Πάτσυ και τον Ντέην που έπαιζαν στο γρασίδι.</p> <p>«Ναι, είναι όμορφο παιδάκι, δεν είναι;» Χαμογέλασε κι έκατσε αντίκρυ από το μικρότερο της αδερφό.</p> <p>Τα μάτια της ήταν λυπημένα, ανήσυχα. κάποτε ήταν και τούτοι οι δυο μωρά της.</p> <p>«Τι είναι, Τζιμς; Δεν μπορείς να μου πεις εμένα;»</p> <p>Τα μάτια του σηκώθηκαν να καρφωθούν στα δικά της, βασανισμένα από κάποιο βαθύ πόνο, αλλά αμέσως κούνησε αρνητικά το κεφάλι του, λες και</p>	<p>райским благоуханием.</p> <p>И необходимо было как-то впитать все это и навсегда сохранить в самых глубинах памяти: ведь в первый раз оба вылетели из родного гнезда так легко, беззаботно, даже не представляя себе, чем станет разлука с ним.</p> <p>А вот теперь, уезжая, они бережно увезут с собой драгоценный запас воспоминаний, каждую милую, незабвенную минуту, и в бумажнике — по засушенной дрохедской розе и по несколько былинки со скудных дрохедских пастбищ.</p> <p>С Фионой оба неизменно были добры и полны сочувствия, а с Мэгги, миссис Смит, Минни и Кэт — сама любовь и нежность.</p> <p>Ведь это они с самого начала стали для близнецов подлинными матерями.</p> <p>А Мэгги всего больше радовалось, что близнецы очень полюбили Дэна, часами с ним играли, смеялись, брали его в поездки верхом, неумолимо резвились с ним на лужайке перед домом.</p> <p>Джастину они словно бы побаивались — но ведь они робели всех женщин любого возраста, если не знали их с колыбели.</p> <p>Вдобавок бедняжка Джастина отчаянно ревновала — Джиме и Пэтси совсем завладели Дэном, и ей теперь не с кем было играть.</p> <p>— Малыш у тебя, Мэгги, первый сорт, — сказал ей однажды Джиме; она как раз вышла на веранду,</p> <p>а он сидел в плетеном кресле и смотрел, как Пэтси с Дэном играют на лужайке.</p> <p>— Да, он прелесть, правда? — Мэгги улыбнулась, села напротив, чтобы лучше видеть лицо младшего брата.</p> <p>И посмотрела на него, как когда-то, с материнской нежностью и жалостью.</p> <p>— Что с тобой, Джиме? Может, скажешь мне?</p> <p>Джиме поднял на нее глаза, полные какой-то затаенной муки, но только головой покачал, словно его ничуть не соблазняла возможность</p>
---	---

<p>δεν ένιωθε καν τον πειρασμό να της ανοιχτεί.</p> <p>«Όχι, Μέγκυ, δεν είναι κάτι που θα μπορούσα να πω ποτέ σε μια γυναίκα».</p> <p>«Και τι θα γίνει όταν τελειώσουν όλ' αυτά και παντρευτείς; Δε θα θέλεις να τα κουβεντιάσεις ούτε με τη γυναίκα σου;»</p> <p>«Να παντρευτούμε εμείς; Δε νομίζω. Ο πόλεμος στραγγίζει τον άντρα, του τα παίρνει όλα. Κάποτε θέλαμε σαν τρελοί να πάμε, τώρα όμως έχουμε πιο πολύ μυαλό.</p> <p>Αν παντρευόμαστε θα κάναμε γιους, και για ποιο λόγο;</p> <p>Για να τους δούμε να μεγαλώνουν, να ξεσηκώνονται, να κάνουν τα όσα κάναμε εμείς, να δουν τα όσα είδαμε;»</p> <p>«Αχ, Τζιμς!»</p> <p>Το βλέμμα της ακολούθησε το δικό του, κι είδαν τον Ντέην να ξεκαρδίζεται στα γέλια επειδή τον κρατούσε ο Πάτσυ ανάποδα, με το κεφάλι προς τα κάτω.</p> <p>«Μην τον αφήσεις να φύγει από την Ντρογκέντα, Μέγκυ, ποτέ. Στην Ντρογκέντα δεν πρόκειται να πάθει κακό», είπε ο Τζιμς.</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ντε Μπρικασάρ διέσχισε τρέχοντας τον όμορφο ψηλοτάβανο διάδρομο, δίχως να δώσει καμιά σημασία σ' όσους γύριζαν να τον κοιτάζουν έκπληκτοι. μπήκε στα ιδιαίτερα του Καρδινάλιου και κει στάθηκε στην πόρτα.</p> <p>Η Εξοχήτά του είχε έναν επισκέπτη, τον κύριο Παπέ, τον πρεσβευτή της εξόριστης πολωνικής κυβέρνησης.</p> <p>«Ραλφ! Τι είναι, τι συμβαίνει;»</p> <p>«Ο Μουσολίνι, Βιτόριο, ο Μουσολίνι έπεσε». !"</p> <p>«Χριστέ και Κύριε! Το ξέρει ο Ποντίφικας;»</p> <p>«Τηλεφώνησα κιόλας στο Καστέλ Καντόλφο, αν και θα πρέπει να μεταδώσουν τα νέα κι από το ραδιόφωνο όπου να ναι.</p> <p>Εμένα με ειδοποίησε ένας φίλος από το γερμανικό αρχηγείο».</p> <p>«Ελπίζω να 'χει έτοιμες τις βαλίτσες του ο</p>	<p>излить душу.</p> <p>— Нет, Мэгги. Женщине такого не расскажешь.</p> <p>— Ну, а когда все это останется позади и ты женишься? Неужели ты не захочешь поделиться с женой?</p> <p>— Нам — жениться? Нет, это вряд ли. Война слишком много отнимает у человека.</p> <p>Мы тогда рвались на фронт, но теперь-то мы стали умнее.</p> <p>Ну, женились бы, наплодили сыновей, а для чего?</p> <p>Чтобы глядеть, как они вырастут и их толкнут туда же, и им придется делать то же самое, что нам, и видеть, чего мы насмотрелись?</p> <p>— Молчи, Джиме, молчи!</p> <p>Джиме проследил за ее взглядом — Пэтси перекувырнул Дэна, и малыш, вверх ногами, захлебывался ликующим смехом.</p> <p>— Никуда не отпускай его из Дрохеды, Мэгги, — сказал Джиме. — Пока он в Дрохеде, с ним ничего худого не случится.</p> <p>Не обращая внимания на изумленные взгляды, архиепископ де Брикассар бегом промчался по прекрасному светлому коридору, ворвался в кабинет кардинала и остановился как вкопанный.</p> <p>Кардинал беседовал с господином Папэ, послом польского эмигрантского правительства в Ватикане.</p> <p>— Ральф, вы? Что случилось?</p> <p>— Свершилось, Витторио. Муссолини свергнут.</p> <p>— Боже правый! А его святейшество уже знает?</p> <p>— Я сам звонил по телефону в Кастель Гандольфо, но с минуты на минуту надо ждать сообщения по радио.</p> <p>Мне звонил один приятель из германского штаба.</p> <p>— Надеюсь, святой отец заранее собрал все</p>
---	---

<p>Ποντίφικας», είπε ο κύριος Παπέ με μια αδιόρατη, μια πολύ αδιόρατη ικανοποίηση.</p> <p>«Αν τον ντύσουμε Φραγκισκανό ζητιάνο μπορεί να καταφέρει να ξεγλιστρήσει, αλλιώς είναι αδύνατο», αντιγύρισε κοφτά ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ.</p> <p>«Ο Κέσελρινγκ δεν αφήνει να φύγει κουνούπι από την πόλη με τα μέτρα που έχει πάρει».</p> <p>«Και να μπορούσε να το σκάσει, δε θα το θελε», είπε ο Καρδινάλιος Βιτόριο.</p> <p>Ο κύριος Παπέ σηκώθηκε να φύγει.</p> <p>«Πρέπει να σας αφήσω, Εξοχότατε.</p> <p>Εκπροσωπώ μια εχθρική για τη Γερμανία κυβέρνηση.</p> <p>Κι αν είναι επισφαλής η θέση του Ποντίφικα, το ίδιο είναι κι η δική μου.</p> <p>Έχω ν' ασχοληθώ με κάτι χαρτιά που υπάρχουν στο δωμάτιο μου».</p> <p>Λεπτός και διακριτικός, διπλωμάτης από την κορφή ως τα νύχια, άφησε μόνους τους δύο κληρικούς.</p> <p>«Ηρθε να μεσολαβήσει για τους διωκόμενους συμπατριώτες του;»</p> <p>«Ναι. Νοιάζεται πολύ ο κακομοίρης, νοιάζεται στ' αλήθεια».</p> <p>«Ενώ εμείς δε νοιαζόμαστε, θες να πεις;»</p> <p>«Και βέβαια νοιαζόμαστε, Ραλφ. Μόνο που δε μας είναι τόσο εύκολο να κάνουμε κάτι, όπως νομίζει ο κύριος Παπέ».</p> <p>«Ξέρεις ποιο είναι το πρόβλημα τελικά; Πως ο Ποντίφικας δεν εννοεί να τον ακούσει και να πιστέψει τα λόγια του, γι αυτό δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι!»</p> <p>«Ραλφ!»</p> <p>«Γιατί, έτσι δεν είναι; Ο Άγιος Πατέρας μας πέρασε τα πρώτα του χρόνια στο Μόναχο, ερωτεύτηκε τους Γερμανούς κι εξακολουθεί να τους αγαπάει μόλα όσα γίνονται.</p> <p>Αν του πήγαινες τα πτώματα όλων αυτών</p>	<p>необходимое в дорогу, — с едва уловимой ноткой удовольствия промолвил господин Папэ.</p> <p>— Ему, пожалуй, удалось бы выбраться, если бы мы переодели его нищенствующим францисканцем, не иначе, — резко ответил архиепископ Ральф.</p> <p>— Кессельринг держит город в таком кольце, что и мышь не ускользнет.</p> <p>— Да он и не захочет бежать, — сказал кардинал Витторио.</p> <p>Посол поднялся.</p> <p>— Я должен вас покинуть, монсеньор.</p> <p>Я — представитель правительства, враждебного Германии.</p> <p>Если уж сам его святейшество Папа не в безопасности, что говорить обо мне.</p> <p>У меня в кабинете есть бумаги, о которых я должен позаботиться.</p> <p>Чопорный, сдержанный — истинный дипломат, он откланялся, и кардинал с архиепископом остались вдвоем.</p> <p>— Зачем он приходил — вступаться за преследуемых поляков?</p> <p>— Да. Несчастный, он так болеет душой за своих соотечественников.</p> <p>— А мы разве не болеем?</p> <p>— Разумеется, болеем, Ральф! Но он не представляет себе, какое трудное создалось положение.</p> <p>— Вся беда в том, что ему не верят.</p> <p>— Ральф!</p> <p>— А разве я не правду говорю? Святой отец провел годы юности в Мюнхене, влюбился в немцев и, наперекор всему, любит их по сей день.</p> <p>Предъявите ему доказательства: тела</p>
--	---

<p>των δύστυχων πλασμάτων για να τα δει με τα μάτια του και να πειστεί, θα σου έλεγε πως σίγουρα το έχουν κάνει οι Ρώσοι.</p> <p>Όχι οι πολυαγαπημένοι του Γερμανοί, ποτέ άνθρωποι τόσο πολιτισμένοι και με τέτοια κουλτούρα!»</p> <p>«Ραλφ, δεν είσαι μέλος της Κοινωνίας του Χριστού, αλλά βρίσκεσαι εδώ μόνο και μόνο γιατί έχεις πάρει προσωπικό όρκο αφοσίωσης στον Ποντίφικα.</p> <p>Μέσα σου κυλάει το καυτό αίμα των Ιρλανδών και Νορμανδών προγόνων σου, μα σε ικετεύω, προσπάθησε να λογικευτείς!</p> <p>Από τον περασμένο Νοέμβρη το περιμένουμε αυτό που έγινε, μόλο που προσευχόμασταν να παραμείνει ο Ντούτσε στην εξουσία για να μας προστατέψει από τα αντίποινα των Γερμανών.</p> <p>Ο Αδόλφος Χίτλερ έχει μια παράξενη αντίφαση στο χαρακτήρα του, γιατί υπάρχουν δυο πράγματα που, ενώ ξέρει πως είναι εχθροί του, θα προτιμούσε να τα αφήσει να επιβιώσουν, αν είναι δυνατό: η Βρετανική Αυτοκρατορία και η Καθολική Εκκλησία της Ρώμης.</p> <p>Αλλά, όταν πιάστηκε, έκανε ό,τι μπορούσε για ν'αφανίσει τη Βρετανική Αυτοκρατορία.</p> <p>Φαντάζεσαι πως δε θα προσπαθήσει να μας αφανίσει κι εμάς έτσι και τον φτάσουμε σ'αυτό το σημείο;</p> <p>Μια λέξη να πούμε, καταδικάζοντας τα όσα γίνονται στην Πολωνία, και θα μας συντρίψει, δίχως καμιά αμφιβολία.</p> <p>Και τι καλό θαρρείς πως θα βγει έτσι και καταδικάσουμε τις πράξεις του, φίλε μου;</p> <p>Δεν έχουμε ούτε στρατό ούτε όπλα. Τα αντίποινα θα είναι άμεσα, και ο Ποντίφικας θα σταλεί στο Βερολίνο, κι αυτό ακριβώς είναι που φοβάται. Δε θυμάσαι εκείνο τον Πάπα της Αβινιόν που δεν ήταν στην ουσία παρά μονάχα μια μαριονέτα, πριν τόσα χρόνια; Θα θελες να γίνει ο δικός μας ο Πάπας μια μαριονέτα στο Βερολίνο;»</p> <p>«Βιτόριο, λυπάμαι, δεν μπορώ να το δω έτσι το πράγμα.</p> <p>Εγώ λέω πως πρέπει να καταδικάσουμε τον Χίτλερ, να βγούμε στα παράθυρα και να</p>	<p>несчастливых, замученных, обтянутые кожей скелеты — и он скажет, что уж, наверно, это сделали русские.</p> <p>Только не милые его сердцу немцы, нет-нет, ведь они такой культурный, такой цивилизованный народ!</p> <p>— Ральф, вы не принадлежите к ордену иезуитов, но вы находитесь здесь, в Ватикане, только потому, что лично поклялись в верности его святейшеству Папе Римскому.</p> <p>В жилах у вас течет горячая кровь ваших ирландских и норманнских предков, но заклинаю вас, будьте благоразумны!</p> <p>Начиная с сентября мы только и ждали — вот-вот обрушится последний удар — и молили Бога, чтобы дуче уцелел и защитил нас от германских репрессий.</p> <p>Адольф Гитлер — личность на удивление непоследовательная, почему-то ему очень хотелось сохранить двух своих заведомых врагов — Британскую империю и Римскую католическую церковь.</p> <p>Но когда его подтолкнули обстоятельства, он сделал все, что только мог, чтобы сокрушить Британскую империю.</p> <p>Так неужели, по-вашему, если мы его подтолкнем, он не постарается сокрушить нас?</p> <p>Попробуй мы хоть единым словом обвинить его в том, что творится с Польшей, — и он наверняка нас раздавит.</p> <p>А что хорошего, по-вашему, принесут наши обвинения и обличения, чего мы этим достигнем, друг мой?</p> <p>У нас нет армии, нет солдат, репрессии последуют немедленно, и его святейство Папу отправят в Берлин, а как раз этого он и опасается. Разве вам не памятен тот Папа, что много веков назад был марионеткой в Авиньоне? Неужели вы хотите, чтобы наш Папа стал марионеткой в Берлине?</p> <p>— Простите меня, Витторио, но я смотрю на это иначе.</p> <p>Мы должны, мы обязаны обличить Гитлера, кричать о его зверствах на весь мир!</p>
--	--

<p>διαλαλήσουμε τις βαρβαρότητες του, να μας ακούσει όλος ο κόσμος!</p> <p>Αν μας σκοτώσει θα γίνουμε μάρτυρες, κι αυτό θα είναι ακόμα πιο αποτελεσματικό!»</p> <p>«Συνήθως παίρνει περισσότερες στροφές το μυαλό σου, Ραλφ!</p> <p>Δεν πρόκειται να μας σκοτώσει σε καμιά περίπτωση. Καταλαβαίνει πολύ καλά τον αντίκτυπο που θα έχει το να μας κάνει μάρτυρες, όπως λες.</p> <p>Θα πάρει απλά τον Ποντίφικα στο Βερολίνο κι εμάς θα μας ξαποστείλει δίχως πολλές φασαρίες στην Πολωνία.</p> <p>Στην Πολωνία, Ραλφ, στην Πολωνία. Θες να πεθάνεις στην Πολωνία, λοιπόν, λιγότερο χρήσιμος απ όσο είσαι σήμερα;»</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ κάθισε, με τα χέρια ανάμεσα στα γόνατα του να σφίγγουν το ένα το άλλο, και κοίταζε έξω από το παράθυρο τα περιστέρια, λουσμένα στον ήλιο του σουρούπου, που πέταγαν να γυρίσουν στις φωλιές τους.</p> <p>Στα σαράντα εννιά του ήταν ακόμα πιο αδύνατος από άλλοτε, διατηρούσε το κορμί του σε άριστη φυσική κατάσταση, όπως έκανε άριστα και τα περισσότερα πράγματα-</p> <p>«Ραλφ, είμαστε αυτό που είμαστε. Πρώτα απ όλα ιερωμένοι, κι έπειτα άνθρωποι, η ανθρώπινη υπόστασή μας είναι δευτερευούσης σημασίας».</p> <p>«Δεν ταξινομούσες με τον ίδιο τρόπο τις προτεραιότητες τότε που ήρθα από την Αυστραλία, Βιτόριο».</p> <p>«Τότε αναφερόμουν σ' άλλο πράγμα και το ξέρεις, αλλά επιμένεις να μη θέλεις να συνεννοηθούμε».</p> <p>Αυτό που θέλω να πω τώρα είναι πως δεν μπορούμε να σκεφτόμαστε σαν κοινοί άνθρωποι.</p> <p>Πρέπει να σκεφτόμαστε σαν κληρικοί, γιατί αυτή είναι η πιο σημαντική πλευρά της ζωής μας.</p> <p>Ό,τι και να πιστεύουμε ή να θέλουμε να κάνουμε σαν άνθρωποι, οφείλουμε υποταγή κι αφοσίωση στην Εκκλησία κι όχι στην όποια πρόσκαιρη εξουσία!</p>	<p>А если он нас расстреляет, мы примем мученическую смерть — и это подействует еще сильнее всяких обличений.</p> <p>— Вы сегодня на редкость туго соображаете, Ральф!</p> <p>Вовсе он не станет нас посылать на расстрел.</p> <p>Он не хуже нас понимает, как потрясает сердца пример мучеников.</p> <p>Святейшего отца переправят в Берлин, а нас с вами безо всякого шума — в Польшу.</p> <p>В Польшу, Ральф, в Польшу! Неужели вы хотите умереть в Польше? От этого будет гораздо меньше пользы, чем вы приносите сейчас.</p> <p>Архиепископ сел, зажал стиснутые руки между колен и устремил непокорный взгляд в окно, за которым, золотистые в лучах заката, взлетали голуби, собираясь на ночлег.</p> <p>В свои сорок девять лет Ральф де Брикассар стал художнее, чем был в юности, но он и стареть начинал так же великолепно, как великолепен бывал почти во всем, что бы ни делал.</p> <p>— Ральф, не забывайте, кто мы. То, что мы люди, второстепенно. Прежде всего мы — слуги церкви, духовные пастыри.</p> <p>— Когда я вернулся из Австралии, вы располагали наши качества в ином порядке, Витторио.</p> <p>— Тогда речь шла о другом, и вы это знаете. С вами сегодня трудно.</p> <p>Я говорю о том, что мы не можем сейчас рассуждать просто как люди.</p> <p>Мы обязаны рассуждать как духовные пастыри, ибо это в нашей жизни превыше всего.</p> <p>Что бы каждый из нас ни думал сам по себе, как бы ни хотел поступать, мы обязаны сохранить верность не какой бы то ни было мирской власти, но церкви!</p>
--	---

<p>Μονάχα στον Ποντίφικα πρέπει να είμαστε πιστοί! Έχεις πάρει όρκο υπακοής, Ραλφ.</p> <p>Θα θελεις να τον καταπατήσεις ξανά; Ο Ποντίφικας έχει το αλάθητο σ' ό,τι αφορά την ευημερία της Εκκλησίας του Θεού».</p> <p>«Μα κάνεις λάθος! Είναι προκατειλημμένος και δεν μπορεί να κρίνει σωστά τα πράγματα.</p> <p>Το μόνο που τον νοιάζει είναι να πολεμήσει τον κομμουνισμό, και βλέπει τη Γερμανία σαν τη μόνη δύναμη που εμποδίζει στην πράξη την εξάπλωση του στη Δύση, σαν τη μεγαλύτερη του εχθρά.</p> <p>Θέλει τον Χίτλερ στην εξουσία, όπως ήταν ικανοποιημένος όσο κυβερνούσε ο Μουσολίνι την Ιταλία».</p> <p>«Πίστεψε με, Ραλφ, υπάρχουν πράγματα που δεν τα ξέρεις.</p> <p>Είναι ο Πάπας, έχει το αλάθητο! Αν το αρνηθείς αυτό, αρνείσαι την ίδια σου την πίστη!»</p> <p>Η πόρτα άνοιξε διακριτικά αλλά με βιάση.</p> <p>«Ο στρατηγός χερ Κέσελρινγκ, Εξοχότατε».</p> <p>Οι δυο κληρικοί σηκώθηκαν χαμογελαστοί, λες κι είχαν εξανημιστεί ξαφνικά οι προηγούμενες διαφορές τους.</p> <p>«Η επίσκεψη σας μας δίνει μεγάλη χαρά, στρατηγέ μου. Δε θα καθίσετε; Θα θέλατε μήπως ένα τσάϊ;»</p> <p>Η κουβέντα γινόταν στα γερμανικά, αφού τα μιλούσαν πολλοί από τους υψηλά ισταμένους στο Βατικανό.</p> <p>Ο Ποντίφικας αγαπούσε αυτή τη γλώσσα, ήθελε τόσο να τη μιλάει όσο και να την ακούει.</p> <p>«Σας ευχαριστώ, Εξοχότατε, θα ήθελα πράγματι. Πουθενά αλλού σ' όλη τη Ρώμη δε βρίσκει κανείς τόσο υπέροχο αγγλικό τσάϊ».</p> <p>Ο Καρδινάλιος Βιτόριο χαμογέλασε.</p> <p>«Είναι μια συνήθεια που απέκτησα όσο ζούσα στην Αυστραλία και που δεν κατάφερα να</p>	<p>Мы должны быть верны его святейшему папе — и никому другому! Вы дали обет послушания, Ральф.</p> <p>Неужели вы снова хотите его нарушить? Во всем, что касается блага церкви, святой отец непогрешим.</p> <p>— Он ошибается! Его суждения предвзяты.</p> <p>Все его усилия направлены на борьбу с коммунизмом. Германия для него — самый надежный враг коммунизма, единственная препопа продвижению коммунизма на запад,</p> <p>и он хочет, чтобы Гитлер прочно держался у власти в Германии, так же как его вполне устраивает Муссолини в роли правителя Италии.</p> <p>— Поверьте, Ральф, вам известно не все.</p> <p>А он — Папа, и он непогрешим. Если вы отрицаете это, вы отрицаете самую веру свою.</p> <p>Дверь скромно, но поспешно отворили.</p> <p>— Ваше высокопреосвященство, к вам генерал Кессельринг.</p> <p>Оба прелата встали, следов горячего спора на лицах как не бывало, оба улыбались.</p> <p>— Очень приятно вас видеть, ваше превосходительство. Садитесь, пожалуйста. Не выпьете ли чаю?</p> <p>Беседа продолжалась по-немецки — в ватиканских верхах многие свободно изъяснялись на этом языке.</p> <p>Сам Папа очень любил и говорить по-немецки, и слышать немецкую речь.</p> <p>— Спасибо, монсеньер, с удовольствием выпью. Во всем Риме только у вас и можно отведать такого превосходного, настоящего английского чаю.</p> <p>Кардинал Витторио простодушно улыбнулся.</p> <p>— Я приобрел эту привычку в бытность мою папским легатом в Австралии — и так и не смог</p>
---	--

<p>ξεπεράσω, παρ'όλο που είμαι Ιταλός εκατό τοις εκατό κατά τα άλλα».</p> <p>«Και σεις, Μακαριότατε;»</p> <p>«Είμαι Ιρλανδός, στρατηγέ μου. Κι οι Ιρλανδοί ζουν με το τσάι, όπως κι οι Εγγλέζοι».</p> <p>Ο στρατηγός Άλμπερτ Κέσελринγκ αντιμετώπιζε πάντα τον Αρχιεπίσκοπο σαν άντρας προς άντρα. μετά τους ασήμαντους και δουλοπρεπείς Ιταλούς κληρικούς, αυτός ο άμεσος, ο δίχως πονηριές και κολακειές άντρας του φαινόταν μια αλλαγή ανακουφιστική.</p> <p>«Όπως πάντα, μ'εντυπωσιάζει η άψογη προφορά σας στα γερμανικά, Μακαριότατε», τον επαίνεσε.</p> <p>«Έχω το χάρισμα να τα καταφέρνω με τις γλώσσες, στρατηγέ μου, πράγμα που σημαίνει πως η ικανότητα μου αυτή είναι σαν όλα τα ταλέντα, δεν αξίζει τον κόπο να την κουβεντιάζει κανένας».</p> <p>«Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε για σας, στρατηγέ μου;» ρώτησε ο Καρδινάλιος.</p> <p>«Υποθέτω πως θα έχετε ακούσει κιόλας τα νέα του Ντούτσε;»</p> <p>«Ναι, τα ακούσαμε».</p> <p>«Τότε ξέρετε σ'ένα βαθμό το λόγο της επίσκεψής μου. Ήρθα να σας διαβεβαιώσω πως πηγαίνουν όλα καλά και να σας ρωτήσω αν θα μπορούσατε ίσως να μεταφέρετε το μήνυμά σ'εκείνους που περνάνε στο Καστέλ Καντόλφο το καλοκαίρι τους.</p> <p>Είμαι τόσο απασχολημένος για την ώρα που μου είναι αδύνατο να πάω ο ίδιος στο Καστέλ Καντόλφο».</p> <p>«Θα μεταφερθεί το μήνυμά σας. Είστε πράγματι τόσο απασχολημένος;»</p> <p>«Φυσικά. Αντιλαμβάνεστε βέβαια πως η χώρα αυτή είναι τώρα εχθρική για μας τους Γερμανούς».</p> <p>«Αυτή η χώρα, στρατηγέ; Δε βρίσκεστε σε ιταλικό έδαφος αυτή τη στιγμή, κι εδώ δε θεωρούμε κανέναν εχθρό μας, παρά μόνο όσους έχουν το κακό μέσα τους».</p> <p>«Συγγνώμη, Εξοχότατε, δε μιλούσα φυσικά για το Βατικανό, στην Ιταλία αναφερόμουν».</p>	<p>от нее отучиться, несмотря на то что я истинный итальянец.</p> <p>— А вы, святой отец?</p> <p>— Я родом ирландец, господин генерал. Ирландцы тоже с детства привычны к чаю.</p> <p>Генерал Альберт Кессельринг всегда смотрел на архиепископа де Брикасара с симпатией — среди мелкотравчатых елейных прелатов-итальянцев так приятно встретить человека прямого, безо всякой изворотливости и хитрости.</p> <p>— Всегда поражаюсь, как чисто вы говорите по-немецки, святой отец, — сказал он.</p> <p>— Просто у меня есть способности к языкам, господин генерал, а это, как и всякие другие способности, не стоит похвалы.</p> <p>— Чем можем мы служить вашему превосходительству? — любезно осведомился кардинал.</p> <p>— Вероятно, вы уже слышали о судьбе дуче?</p> <p>— Да, ваше превосходительство, слышали.</p> <p>— Тогда вам отчасти понятно, почему я пришел. Пришел заверить вас, что все в порядке, и узнать — может быть, вы передадите от меня сообщение в летнюю резиденцию Папы, в Кастель Гандольфо?</p> <p>Я сейчас слишком занят и не имею возможности отправиться туда сам.</p> <p>— Сообщение мы передадим. Так вы очень заняты?</p> <p>— Естественно. Должно быть, вам понятно, что теперь мы, немцы, оказались здесь во враждебной стране?</p> <p>— Здесь, господин генерал? Здесь вы не на итальянской земле, и ни один человек здесь не враг, если он не носитель зла.</p> <p>— Прошу меня извинить, монсеньер. Естественно, я имел в виду не Ватикан, но Италию.</p>
--	---

<p>Η Ιταλία αποτελεί πια κατεχόμενο έδαφος και τα στρατεύματά μου, που βρίσκονταν ως τώρα εδώ σαν συμμαχικά, θ' αναλάβουν την αστυνόμευσή της».</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ καθόταν σιωπηλός, μένα ύψος λες και δεν είχε γίνει ποτέ μέσα του κάποια ιδεολογική πάλη, και κοίταζε καλά καλά τον επισκέπτη.</p> <p>Ήξερε άραγε τα όσα έκανε ο Φύρερ του στην Πολωνία; Όμως πώς θα μπορούσε να μην το ξέρει;</p> <p>Ο Καρδινάλιος Βιτόριο πήρε μια έκφραση γεμάτη αγωνία.</p> <p>«Αγαπητέ μου στρατηγέ, δε μιλάτε βέβαια και για την ίδια τη Ρώμη;</p> <p>Α, όχι! Τη Ρώμη, μ' όλη της την ιστορία και τα ανεκτίμητα έργα τέχνης της;</p> <p>Αν φέρετε στρατεύματα μέσα στους εφτά λόφους της θα έχουμε συμπλοκές, καταστροφές. Σας ικετεύω, μην το κάνετε αυτό!»</p> <p>Ο στρατηγός Κέσελρινγκ έδειχνε αμήχανος.</p> <p>«Ελπίζω πως δε θα χρειαστεί να φτάσουμε μέχρι εκεί, Εξοχότατε.</p> <p>Όμως έχω πάρει κι εγώ έναν όρκο, πρέπει να υπακούω κι εγώ σε κάποιες αποφάσεις. Θα πράξω σύμφωνα με τις επιθυμίες του Φύρερ μου».</p> <p>«Θα κάνετε πάντως μια προσπάθεια για χάρη μας, στρατηγέ μου; Σας παρακαλούμε, πρέπει!</p> <p>Ήμουν στην Αθήνα πριν λίγα χρόνια», είπε ο Αρχιεπίσκοπος σκύβοντας μπροστά, με τα μάτια γοητευτικά διάπλατα, μια μπούκλα γκριζαρισμένα μαλλιά να πέφτει στο μέτωπο του. Ήξερε πολύ καλά το πόσο εντυπωσίαζε το στρατηγό και χρησιμοποιούσε τούτο το γεγονός δίχως ενδοιασμού.</p> <p>«Έχετε πάει ποτέ στην Αθήνα;»</p> <p>«Ναι, έχω πάει», του απάντησε εκείνος.</p> <p>«Τότε είμαι σίγουρος πως ξέρετε για ποιο πράγμα σας μιλάω.</p> <p>Είδατε πώς κατέστρεψαν τα κτίσματα της Ακρόπολης σε σχετικά σύγχρονους καιρούς;</p>	<p>Α в отношении Италии я должен действовать так, как приказывает мой фюрер. Италия будет оккупирована, и мои солдаты, которые до сих пор были союзниками, возьмут на себя обязанности полицейских.</p> <p>Архиепископ Ральф сидел в непринужденной позе, по лицу его никак нельзя было предположить, что ему ведомы какие-либо столкновения идеологий; он внимательно присматривался к посетителю.</p> <p>Неужели тот не знает, что творит его фюрер в Польше? Как он может не знать?</p> <p>Кардинал Витторио изобразил на своем лице тревогу.</p> <p>— Дорогой генерал, но вы же не введете войска в Рим?</p> <p>Нет, нет, только не в Рим — подумайте о его истории, о бесценных памятниках старины!</p> <p>Войска на наших семи холмах — ведь это будет означать борьбу, разрушения. Заклинаю вас, не делайте этого!</p> <p>Генерал Кессельринг, казалось, смутился.</p> <p>— Надеюсь, до этого не дойдет, монсеньер.</p> <p>Но я ведь тоже принес присягу и должен повиноваться приказу. Я должен исполнять то, чего пожелает мой фюрер.</p> <p>— Но вы попробуете вступить за нас, генерал? Прошу вас, вы должны попытаться!</p> <p>— быстро заговорил архиепископ Ральф, он подался вперед в кресле, взгляд широко раскрытых глаз завораживал, прядь чуть посеребренных сединой волос упала на лоб; он отлично понимал, как действует на генерала его обаяние, и без зазрения совести этим пользовался.</p> <p>— Знаете, несколько лет назад я ездил в Афины. Вы бывали в Афинах, сэр?</p> <p>— Да, был, — сухо ответил генерал.</p> <p>— Тогда вы, конечно, знаете эту историю.</p> <p>Как случилось, что в не столь уж давние времена люди решились разрушить здания на</p>
--	---

<p>Στρατηγέ μου, η Ρώμη παραμένει αναλλοίωτη, ίδια όπως ήταν πάντα, ένα μνημείο αγάπης, προσοχής και φροντίδας που μας πάει δυο χιλιάδες χρόνια πίσω.</p> <p>Σας παρακαλώ, σας ικετεύω! Μη βάζετε σε κίνδυνο τη Ρώμη».</p> <p>Ο στρατηγός τον κοίταξε με θαυμασμό. του πήγαινε και του ίδιου η στολή του, όμως όχι περισσότερο απ' όσο πήγαινε στον Αρχιεπίσκοπο Ραλφ το ράσο με τη μαβιά ζώνη. Θύμιζε κι εκείνος στρατιώτη, είχε το λυγρό όμορφο κορμί ενός στρατιώτη, και πρόσωπο αγγέλου.</p> <p>Κάπως έτσι θα πρέπει να ήταν ο Αρχάγγελος Μιχαήλ. όχι κανένα τρυφερό παιδαρέλι της Αναγέννησης παρά ένας ολοκληρωμένος, μεσήλικας άντρας, που είχε αγαπήσει το Σατανά και τον είχε πολεμήσει συνάμα, που είχε εκδιώξει τον Αδάμ και την Εύα, που είχε σκοτώσει τον όφη, που είχε σταθεί πλάϊ στο Θεό.</p> <p>Είχε άραγε επίγνωση του παρουσιαστικού του; Ήταν ένας άντρας που άξιζε πράγματι να τον θυμάσαι.</p> <p>« Θα κάνω ό,τι μπορώ, Μακαριότατε, σας το υπόσχομαι. Το παραδέχομαι πως εξαρτάται από μένα σένα βαθμό η απόφαση που θα πάρω.</p> <p>Κι όπως ξέρετε, είμαι άνθρωπος πολιτισμένος. Όμως μου ζητάτε πολλά. Αν δηλώσω πως δεν ισχύει για τη Ρώμη το καθεστώς κατοχής, πως παραμένει πόλη ελεύθερη, δε θα μπορώ ν' ανατινάξω τις γέφυρες της ούτε να μετατρέψω τα κτίρια της σε οχυρά, κι αυτό μπορεί να ζημιώσει τη Γερμανία μακροπρόθεσμα.</p> <p>Ποιος με βεβαιώνει πως δε θα με πληρώσει η Ρώμη με μια προδοσία αν της φερθώ τόσο καλά όπως λέτε;»</p> <p>Ο Καρδινάλιος Βιτόριο σούφρωσε τα χείλια του κι έστειλε ένα φιλί στη γάτα του, ένα κομψό ζώο σιαμέζικης καταγωγής αυτή τη φορά. χαμογέλασε και γύρισε να κοιτάξει τον Αρχιεπίσκοπο.</p> <p>«Η Ρώμη δε θα πλήρωνε ποτέ την καλοσύνη με προδοσία, στρατηγέ.</p>	<p>вершине Акрополя?</p> <p>Господин генерал, Рим был и остается памятником двух тысячелетий бережного внимания, заботы, любви.</p> <p>Прошу вас, заклинаю: не подвергайте Рим опасности!</p> <p>Генерал не сводил глаз с говорящего, и во взгляде этом сквозило почти испуганное восхищение; ему самому была очень к лицу генеральская форма, но еще больше украшала архиепископа де Брикасара сутана с примесью царственного пурпура. Он тоже казался солдатом, воином с худошавым стройным телом и с ликом ангела.</p> <p>Должно быть, таков архангел Михаил — не милый юноша с полотен эпохи Возрождения, но великолепный зрелый муж, тот, кто любил Люцифера и поборол его, тот, кто изгнал из рая Адама и Еву, сразил змия, кто стоял по правую руку Господа Бога.</p> <p>Знает ли Ральф, каков его облик? Что и говорить, такого человека не забудешь.</p> <p>— Я сделаю все, что только в моих силах, монсеньер, обещаю вам. Признаться, до некоторой степени тут решает и мой голос.</p> <p>Как вам известно, я человек культурный. Но вы многого хотите. Если я объявлю Рим открытым городом, значит, мне уже нельзя будет взорвать мосты или обратить здания в крепости, а это в конечном счете может оказаться невыгодно для Германии.</p> <p>Какие у меня гарантии, что Рим не отплатит мне за мою доброту предательством?</p> <p>Кардинал Витторио, причмокивая губами, что звучало как поцелуй, гладил свою очередную любимицу — теперь это была изящная сямская кошка; после слов Кессельринга он кротко улыбнулся и посмотрел на архиепископа.</p> <p>— Рим никогда не платит предательством за доброту, господин генерал.</p>
--	---

<p>Είμαι σίγουρος πως όταν βρείτε τον καιρό να επισκεφτείτε εκείνους που κάνουν τις διακοπές τους στο Καστέλ Καντόλφο θα λάβετε τις ίδιες διαβεβαιώσεις που σας δίνουμε κι εμείς τώρα.</p> <p>Έλα δω, Κινγκ-Σι, γλυκιά μου! Α, τι καλό κορίτσι που είσαι!»</p> <p>Πήρε το ζώο στην κόκκινη ποδιά του κι άρχισε να το χαϊδεύει.</p> <p>«Σπάνια γάτα, Εξοχότατε». «Ναι, είναι αριστοκρατικό ζώο, στρατηγέ μου.</p> <p>Τόσο ο Αρχιεπίσκοπος όσο κι εγώ φέρουμε ονόματα παλιά και τιμημένα, όμως, αν συγκρίνουμε την καταγωγή μας με τη δική της, εμείς δεν είμαστε τίποτε.</p> <p>Σας αρέσει το όνομα; Σημαίνει μεταξένιο λουλούδι στα κινέζικα. Πολύ της ταιριάζει, δε νομίζετε;»</p> <p>Ηρθε το τσάι και τους άφησαν το δίσκο πάνω στο τραπέζακι. έμειναν όλοι σιωπηλοί μέχρι που βγήκε η μοναχή από την κάμαρα.</p> <p>«Δε θα το μετανιώσετε αν αφήσετε τη Ρώμη έξω από το καθεστώς κατοχής, στρατηγέ μου», είπε ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ στον καινούριο δυνάστη της Ιταλίας μένα γλυκύτατο χαμόγελο.</p> <p>Στράφηκε στον Καρδινάλιο, κι η προηγούμενη χάρη του εξαφανίστηκε στη στιγμή σαν μανδύας που τον είχε αφήσει να πέσει χάμω, γιατί δεν του χρειαζόταν μ' αυτό τον αγαπημένο σύντροφο.</p> <p>«Εξοχότατε, θέλετε να κάνετε σεις τη "μητέρα" ή ν' αναλάβω εγώ;»</p> <p>«Τη μητέρα;» ρώτησε ο στρατηγός Κέσελρινγκ απορημένος.</p> <p>Ο Καρδινάλιος Ντι Κοντίνι-Βερτσέζε έβαλε τα γέλια.</p> <p>«Πρόκειται για ένα μικρό μας αστείο. Αυτόν που σερβίρει το τσάι τον λέμε "μητέρα".</p> <p>Είναι μια εγγλέζικη έκφραση, στρατηγέ μου».</p> <p>Εκείνη τη νύχτα ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ ένιωθε κουρασμένος κι ανήσυχος.</p> <p>Του φαινόταν πως δεν έκανε τίποτε για να</p>	<p>Я уверен, когда у вас найдется время навестить летнюю резиденцию Папы в Кастель Гандольфо, вам дадут те же гарантии.</p> <p>Ну-ну, Хенси, прелесть моя! Ах ты красавица!</p> <p>Он погладил привставшую было кошку, прижал ее к коленям, обтянутым алой сутаной.</p> <p>— Необыкновенная у вас кошка, монсеньер. — Аристократка, господин генерал.</p> <p>Мы оба, архиепископ де Брикассар и я, принадлежим к старинным и почитаемым фамилиям, но перед родословной этой красавицы наша — ничто.</p> <p>А как вам нравится ее имя? По-китайски оно означает Шелковый цветок. Очень ей подходит, не правда ли?</p> <p>Принесли чай; пока послушница не подала все, что нужно, и не вышла из комнаты, мужчины молчали.</p> <p>— Вам не придется сожалеть о решении объявить Рим открытым городом, ваше превосходительство, — с чарующей улыбкой сказал архиепископ Ральф новому повелителю Италии.</p> <p>Потом повернулся к кардиналу, отбросил улыбку, словно плащ: к человеку так глубоко любимому обращать ее незачем.</p> <p>— Ваше высокопреосвященство, будете «хозяюшкой» сами или доверите эту честь мне?</p> <p>— Хозяюшкой? — На лице генерала Кессельринга выразилось недоумение.</p> <p>Кардинал ди Контини-Верчезе рассмеялся.</p> <p>— Такая у нас, холостяков, шутка. Тот, кто разливает чай, называется «хозяюшкой».</p> <p>Чисто английское словечко, господин генерал.</p> <p>В этот вечер архиепископ Ральф, усталый, раздосадованный, не находил себе места.</p> <p>Видно, ничего ему не удастся сделать, чтобы</p>
---	---

<p>βοηθήσει να τελειώσει τούτος ο πόλεμος, παρά παζάρευε μονάχα για τη διατήρηση μερικών αρχαιοτήτων, κι είχε φτάσει να μισεί με εμπάθεια την αδράνεια του Βατικανού.</p> <p>Μόλο που ήταν από τη φύση του συντηρητικός, μερικές φορές τον ενοχλούσε αόρητα η αλεπουδίσια πονηριά που έδειχναν οι ανώτεροι αξιωματούχοι της Εκκλησίας στις προφυλάξεις που έπαιρναν για την ασφάλεια τους.</p> <p>Αν εξαιρούσες τις καλόγριες και τους παπάδες που έκαναν τους υπηρέτες στο Βατικανό, είχαν περάσει βδομάδες από την τελευταία φορά που είχε μιλήσει σ'έναν απλό άνθρωπο, κάποιον που να μην είχε στο νου του καμιά έννοια πνευματική, πολιτική ή διπλωματική.</p> <p>Μήτε να προσευχηθεί δεν του ήταν εύκολο τον τελευταίο καιρό, κι ο θεός τού φαινόταν να βρίσκεται έτη φωτός μακριά, σαν να είχε αποσυρθεί για ν'αφήσει τα πλάσματα Του να καταστρέφουν ανενόχλητα τον κόσμο που τους είχε φτιάξει Εκείνος.</p> <p>Αυτό που του χρειαζόταν, σκέφτηκε, ήταν να βρεθεί με κάποιον που να μη νοιάζεται διόλου για την τύχη του Βατικανού ή της Ρώμης.</p> <p>Ο Μακαριότατος κατέβαινε τα εσωτερικά σκαλιά της εκκλησίας του Αγίου Πέτρου, όπου τον είχε οδηγήσει η άσκοπη περιπλάνηση του.</p> <p>Οι πόρτες του ναού κλείδωναν τούτες τις μέρες αμέσως μόλις σουρούπωνε, πράγμα που έλεγε πολύ περισσότερα για τον κίνδυνο που κρεμόταν πάνω από τη Ρώμη απειλώντας την ειρήνη της απ'ότι η παρουσία των γκριζοφορεμένων Γερμανών στους δρόμους της πόλης.</p> <p>Μια φευγαλέα, απόκοσμη λάμψη φώτιζε τον τεράστιο χώρο. τα βήματα του αντηχούσαν ολόγυρα καθώς διέσχιζε το πέτρινο δάπεδο, μετά σταμάτησε να γονατίσει μπροστά στο Ιερό κι έγινε ένα με την ησυχία της εκκλησίας, ύστερα συνέχισε να προχωρεί.</p> <p>Και τότε, στο μεσοδιάστημα ανάμεσα στο θόρυβο που έκανε το ένα του πόδι πατώντας χάρω και στο θόρυβο που θα προκαλούσε το άλλο, άκουσε κάποιον να κρατάει την ανάσα του.</p> <p>Ο φακός που κρατούσε στα χέρια του άναψε στη</p>	<p>скорее кончилась эта война, разве только торговаться по мелочам, помогая сохранить памятники старины, и он уже всеми силами души возненавидел бездействие тяжелого на подъем Ватикана.</p> <p>Он и сам человек осторожный, но черепашья опасливая медлительность высших правителей Римской церкви подчас просто невыносима!</p> <p>Если не считать смиренных монахинь и священников, которые здесь прислуживают, он уже многие недели, даже месяцы не разговаривал с простыми, обыкновенными людьми, которые не заняты изо дня в день политикой, делами — духовными или военными.</p> <p>Даже молиться ему теперь нелегко, сам Бог, казалось, отошел в даль многих световых лет, будто отстранился от людей — пусть их, раз им так вздумалось, разрушают мир, который он для них сотворил.</p> <p>И Ральф как о самом целительном снадобье тосковал о встрече с Мэгги — побыть бы вдоволь с нею, с Фионой или хоть с кем-то, кого не занимают судьбы Ватикана и Рима.</p> <p>Он бродил беспокойно, бесцельно и, наконец, внутренней лестницей прошел в величественную базилику — собор святого Петра.</p> <p>Вход ныне запирали с наступлением сумерек, и это еще красноречивей, чем марширующие по римским улицам роты солдат в серой немецкой форме, говорило о том, сколь ненадежно, тревожно спокойствие Рима.</p> <p>Зияющую пустоту громадной апсиды едва освещал слабый призрачный отблеск; архиепископ шел по каменным плитам, и шаги его гулко отдавались в тишине, замерли, когда он преклонил колена пред алтарем, потом зазвучали вновь.</p> <p>И вдруг, в миг затишья меж двумя отзвуками шагов, он услышал короткий вздох.</p> <p>Тотчас в руке его вспыхнул электрический</p>
--	---

στιγμή. τον γύρισε να φωτίσει το σημείο απ όπου είχε ακουστεί ο ήχος, περισσότερο περίεργος παρά φοβισμένος.

Ήταν ο δικός του κόσμος αυτός. μπορούσε να τον υπερασπιστεί δίχως να φοβάται τίποτε.

Η δέσμη του φωτός έπαιξε μ' αυτό που είχε φτάσει να είναι στα μάτια του το πιο όμορφο γλυπτό όλου του κόσμου. την Πιετά του Μιχαήλ Αγγέλου. Κάτω από τις ακίνητες άψυχες σιλουέτες υπήρχε ένα άλλο πρόσωπο, φτιαγμένο όχι από μάρμαρο αλλά από σάρκα, γεμάτο σκιές και βαθουλώματα και νεκρικά χλομό.

«Ciao», είπε ο Μακαριότατος χαμογελώντας. Δεν πήρε απάντηση, αλλά είδε πως ο άγνωστος φορούσε στολή στρατιώτη του γερμανικού πεζικού. ο απλός άνθρωπος που έψαχνε να βρει!

Δεν είχε καμιά σημασία που ήταν Γερμανός.

«Wie gebts!» ρώτησε, χαμογελώντας πάντα.

Σταγόνες ιδρώτα γυάλισαν στο φως του φακού, πάνω σένα πλατύ μέτωπο διανοούμενου.

«Du bist krank!» ρώτησε τότε. πράγματι του φαινόταν άρρωστο τούτο το παιδαρέλι, γιατί δεν ήταν παρά ένα παιδαρέλι τελικά.

Έφτασε τέλος η απάντηση: «Nein».

Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ άφησε το φακό του χάμω στο δάπεδο και πλησίασε τον νεαρό. Τον έπιασε από το σαγόνι και του σήκωσε το κεφάλι να τον κοιτάξει στα σκούρα του μάτια, που φαίνονταν ακόμα πιο σκούρα στο σκοτάδι.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησε στα γερμανικά κι αμέσως έβαλε τα γέλια.

«Να 'μαι πάλι που αρχίζω τα ίδια!» συνέχισε στα γερμανικά πάντα. «Βέβαια εσύ δεν το ξέρεις, μα σ' όλη μου τη ζωή δεν κάνω άλλο παρά να ρωτάω τον κόσμο τι τους συμβαίνει.

Και, επίτρεψέ μου να σου πω, είναι ένα ερώτημα που με είχε βάλει σε πολλούς μελάδες στα νιάτα μου».

«Ήρθα να προσευχηθώ», είπε ο νεαρός με μια φωνή πολύ βαθιά για τα χρόνια του και μια έντονη

φонарик, луч устремился в сторону звука — архиеπίσκοπος ощутил не столько испуг, скорее, любопытство.

Здесь он у себя и этот свой мир может защищать без страха.

В луче фонаря перед ним предстало прекраснейшее, что создал за многие века резец ваятеля, — «Пиета» Микеланджело. А ниже этих двух недвижных, ошеломленных светом лиц — еще одно лицо, не мрамор, но живая плоть, изможденная, прочерченная резкими тенями, словно лик мертвеца.

— Ciao, — с улыбкой сказал архиеπίσκοπος. Ответа не было, но по одежде он понял, что перед ним немецкий солдат, рядовой пехотинец — вот он, простой, обыкновенный человек, которого ему не хватало!

Неважно, что это немец.

— Wie gent's?— спросил он, все еще улыбаясь.

Тот шевельнулся — в полумраке выступил высокий, прекрасной лепки лоб и на нем блеснули капли пота.

— Du bist krank?— спросил архиеπίσκοπος, ему показалось, что паренек (это был почти мальчик) болен.

— Nein — послышался наконец тихий голос.

Архиеπίσκοπος Ральф положил фонарик на пол, подошел, взял солдата за подбородок, приподнял ему голову, заглянул в темные глаза, в темноте они казались черными.

— Что случилось? — спросил он по-немецки и засмеялся.

— Вот так-то! — продолжал он по-немецки. — Ты этого не знаешь, но я всю жизнь только тем и занимаюсь: спрашиваю людей, что с ними случилось.

И, к твоему сведению, из-за этого вопроса я когда-то навлек на себя немало неприятностей.

— Я пришел помолиться, — сказал паренек низким и глубоким не по возрасту голосом с

<p>βαυαρέζικη προφορά.</p> <p>«Και τι έγινε, κλειδώθηκες μέσα;»</p> <p>«Ναι, αλλά δεν είναι αυτό το πρόβλημα».</p> <p>Ο Μακαριότατος έσκυψε και πήρε το φακό.</p> <p>«Εν πάση περιπτώσει, δεν μπορείς να μείνεις εδώ όλη τη νύχτα, κι εγώ δεν έχω κλειδί να σου ανοίξω τις πόρτες. Έλα μαζί μου ».</p> <p>Άρχισε να προχωράει προς την εσωτερική σκάλα που έβγαζε στο παπικό παλάτι, μιλώντας αργά και μαλακά.</p> <p>«Κι εγώ για να προσευχηθώ ήρθα. Ήταν μάλλον άσχημη η μέρα μας σήμερα, χάρη στα καμώματα του Φύρερ σας.</p> <p>Από δω... Ας ελπίσουμε πως θ' αντιληφθούν οι φρουροί του Ποντίφικα ότι συνοδεύω εγώ εσένα κι όχι εσύ εμένα, γιατί αλλιώς μπορεί να φανταστούν πως μ' έχεις υπό κράτηση».</p> <p>Μετά απ' αυτό συνέχισαν το δρόμο τους για δέκα περίπου λεπτά σιωπηλοί, διασχίζοντας διαδρόμους, ανοιχτές αυλές και κήπους, για να βρεθούν πάλι μέσα στο κτίσμα, να περάσουν από προθαλάμους και ν' ανέβουν σκάλες.</p> <p>Ο νεαρός Γερμανός δεν έδειχνε καμιά διάθεση να φύγει από το πλευρό του προστάτη του και τον ακολουθούσε από κοντά.</p> <p>Τέλος, ο Μακαριότατος άνοιξε μια πόρτα και πέρασε το αγόρι σένα μικρό καθιστικό, απλά και λιτά επιπλωμένο, άναψε μια λάμπα κι έκλεισε την πόρτα.</p> <p>Στάθηκαν και κοίταζαν ο ένας τον άλλο τώρα που είχαν φως για να βλέπουν.</p> <p>Ο Γερμανός στρατιώτης είδε μπροστά του έναν πολύ ψηλό άντρα, με φίνα χαρακτηριστικά και γαλάζια, διαπεραστικά μάτια.</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ είδε ένα παιδί, που το είχαν ξεγελάσει και το είχαν παρασύρει να φορέσει τη μισητή για όλη την Ευρώπη στολή.</p> <p>Ένα παιδί. όχι πάνω από δεκάξι χρόνων, σίγουρα. Μέτριο στο ανάστημα κι αδύνατο ακόμα, είχε μια κοψιά που υποσχόταν γι αργότερα κορμί γεροδεμένο, με φαρδιές πλάτες.</p>	<p>явственным баварским акцентом.</p> <p>— И что же, ты не успел выйти и тебя тут заперли?</p> <p>— Да, но случилось кое-что поважнее.</p> <p>Архиепископ подобрал с полу фонарик,</p> <p>— Что ж, всю ночь тебе здесь оставаться нельзя, а ключа от наружной двери у меня нет. Идем.</p> <p>— Он направился обратно к внутренней лестнице в папские покои, продолжая мягко, негромко:</p> <p>— Я и сам пришел сюда помолиться. По милости твоего верховного командования день сегодня выдался не из приятных.</p> <p>Сюда, вот так... Будем надеяться, слуги святейшего Папы не вообразят, будто меня арестовали, и поймут, что я сопровождаю тебя, а не ты меня.</p> <p>Еще минут десять они шли молча — по коридорам, во двор, через сад, вновь внутренними переходами, вверх по лестнице;</p> <p>молодой немец, видно, вовсе не стремился избавиться от своего спутника, напротив, жался поближе к нему.</p> <p>Наконец архиепископ отворил еще одну дверь, впустил найденыша в маленькую гостиную, скромно и скудно обставленную, повернул выключатель и закрыл дверь.</p> <p>Они стояли — и теперь, при ярком свете, разглядели друг друга по-настоящему.</p> <p>Немецкий солдат увидел очень высокого человека с прекрасным лицом и пронизательными синими глазами;</p> <p>архиепископ Ральф увидел мальчика, которого обманом заставили надеть солдатскую форму, внушающую страх и ужас всей Европе.</p> <p>Да, это мальчик — никак не старше шестнадцати. Среднего роста, еще по-мальчишески худощавый, но длиннорукий, и по всему сложению видно: из него выйдет крепкий, сильный мужчина.</p>
--	--

<p>Το πρόσωπο του είχε μάλλον μεσογειακά χαρακτηριστικά, ήταν σκούρο στα χρώματα κι αριστοκρατικό, καταπληκτικά ελκυστικό. μεγάλα, σκούρα καστανά μάτια, με μακριές βλεφαρίδες, υπέροχα σπαστά μαλλιά.</p> <p>Δεν υπήρχε πάνω του τίποτε το συνηθισμένο τελικά, έστω κι αν ήταν συνηθισμένος ο ρόλος που έπαιζε. μα ο Μακαριότατος ένωσε να του ξυπνάει το ενδιαφέρον του, μόλο που μέχρι εκείνη τη στιγμή λαχαρούσε να μιλήσει μ'έναν άνθρωπο μέσο, απλό.</p> <p>«Κάθισε», είπε στο αγόρι, πηγαίνοντας να πάρει ένα μπουκάλι κρασί Μαρσάλα από κάποιο ντουλάπι.</p> <p>Γέμισε δυο ποτήρια, έδωσε το ένα στο αγόρι και παίρνοντας το δικό του κάθισε σε μια πολυθρόνα απ' όπου μπορούσε να παρατηρεί με την άνεση του την καινούρια, ενδιαφέρουσα γνωριμία του.</p> <p>«Έχουν φτάσει να παίρνουν και παιδιά ακόμα και να τα βάζουν να πολεμάνε;» ρώτησε σταυρώνοντας τα πόδια του.</p> <p>«Δεν ξέρω», είπε το αγόρι. «Εγώ ήμουνα σε ορφανοτροφείο, κι έτσι με πήραν μικρό».</p> <p>«Πώς σε λένε, γιε μου;»</p> <p>«Ράινερ Μέρλινγκ Χάρτχαϊμ», αποκρίθηκε το αγόρι με καμάρι.</p> <p>«Είναι υπέροχο όνομα», έκανε ο ιερωμένος σοβαρά σοβαρά.</p> <p>«Ναι, πράγματι, δε βρίσκετε; Μονάχος μου το διάλεξα. Στο ίδρυμα με φώναζαν Ράινερ Σμιτ, όμως με το που πήγα στο στρατό το άλλαξα και το έκανα όπως το ήθελα πάντα».</p> <p>«Ορφανό ήσουν;»</p> <p>«Οι Αδελφές με έλεγαν παιδί του έρωτα».</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ κρατήθηκε με κόπο να μη χαμογελάσει. το παιδί είχε μια τέτοια αξιοπρέπεια, ήταν τόσο κυρίαρχο του εαυτού του τώρα που είχε ξεπεράσει το φόβο του.</p> <p>Όμως τι να 'ταν αυτό που το είχε τρομάξει;</p> <p>Όχι βέβαια το ότι είχε κλειδωθεί στο ναό, ούτε το ότι θα μπορούσαν να τον ανακαλύψουν εκεί.</p> <p>«Γιατί ήσουν τόσο τρομαγμένος, Ράινερ;» Το αγόρι ήπιε μια γουλιά από το κρασί του,</p>	<p>Лицо итальянского типа, смуглое, с благородными чертами, на редкость привлекательное; большие темно-карие глаза, опущенные длинными черными ресницами, великолепная грива черных волнистых волос.</p> <p>Оказалось, вовсе он не обыкновенный и не заурядный, несмотря на свою заурядную солдатскую профессию; и как ни хотелось сейчас де Брикассару поговорить именно со средним, обыкновенным человеком, этот мальчик его заинтересовал.</p> <p>— Садись, — сказал он, подошел к шкафчику и достал бутылку марсалы.</p> <p>Налил понемногу в два стакана, один дал гостю, с другим опустился в кресло, сел так, чтобы спокойно разглядывать это удивительное лицо.</p> <p>— Что ж, так плохи дела, что на фронт посылают детей? — спросил он и закинул ногу на ногу.</p> <p>— Не знаю, — сказал мальчик. — Я приютский, так что меня все равно бы скоро взяли.</p> <p>— Как тебя зовут, дружок?</p> <p>— Лион Мёрлинг Хартгейм, — гордо ответил мальчик.</p> <p>— Прекрасное имя, — серьезно сказал священник.</p> <p>— Да, правда? Я сам его себе выбрал. В приюте меня звали Лион Шмидт, а когда я пошел в армию, я назвался по-другому, мне всегда нравилось это имя.</p> <p>— Ты сирота?</p> <p>— Монахини меня называли «дитя любви».</p> <p>Архиепископ с трудом удержался от улыбки; теперь, когда испуг прошел, мальчик держался с удивительным достоинством и самообладанием.</p> <p>Но отчего он прежде так испугался?</p> <p>Явно не оттого, что оказался заперт в соборе и что его там застали.</p> <p>— Почему ты прежде так испугался, Лион? Мальчик осторожно отпил вина, и лицо его</p>
---	--

<p>σήκωσε τα μάτια και τον κοίταξε με μια έκφραση ικανοποίησης.</p> <p>«Ωραία, είναι γλυκό». Βολεύτηκε ακόμα πιο άνετα στην πολυθρόνα του.</p> <p>«Ηθελα να δω το ναό του Αγίου Πέτρου επειδή μας μιλούσαν συνέχεια γι αυτόν οι Αδελφές και μας έδειχναν ένα σωρό φωτογραφίες του.</p> <p>Έτσι όταν μας είπαν ότι θα μας έστελναν στη Ρώμη καταχάρηκα. Φτάσαμε σήμερα το πρωί.</p> <p>Και μόλις μπόρεσα ήρθα αμέσως εδώ».</p> <p>Συνοφρυώθηκε.</p> <p>«Αλλά δεν ήταν όπως φανταζόμουν.</p> <p>Πίστευα πως όταν θα βρισκόμουν μέσα στην εκκλησία του Θεού, θα ένιωθα πιο κοντά Του.</p> <p>Αντί γι αυτό, τη βρήκα μονάχα τεράστια και παγωμένη. Δεν μπορούσα να Τον νιώσω».</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ χαμογέλασε.</p> <p>«Καταλαβαίνω τι θέλεις να πεις. Μα ο ναός του Αγίου Πέτρου δεν είναι ακριβώς μια εκκλησία.</p> <p>Όχι με την έννοια που είναι οι περισσότερες εκκλησίες.</p> <p>Ο Άγιος Πέτρος είναι η Εκκλησία.</p> <p>Και θυμάμαι πως μου είχε πάρει πολύ καιρό να τον συνηθίσω».</p> <p>«Ηθελα να προσευχηθώ για δύο πράγματα», είπε το αγόρι κουνώντας το κεφάλι του σαν για να δείξει πως είχε ακούσει βέβαια, αλλά όχι αυτό που ήθελε ν' ακούσει.</p> <p>«Για τα πράγματα που σε τρομάζουν;»</p> <p>«Ναι. Πίστευα πως θα ήταν καλύτερα ίσως, αν έκανα στον Άγιο Πέτρο τις προσευχές μου!»</p> <p>«Τι είναι αυτά που σε τρομάζουν, Ράινερ;»</p> <p>«Ότι θα καταλήξουν στο συμπέρασμα πως είμαι Εβραίος, και πως θα στείλουν τελικά το σύνταγμα μου στη Ρωσία».</p>	<p>осветилось удовольствием.</p> <p>— Хорошо, сладко. — Он сел поудобнее. —</p> <p>Мне хотелось поглядеть храм святого Петра, монахины много про него рассказывали нам и фотографии показывали.</p> <p>Так что когда нас послали в Рим, я обрадовался.</p> <p>Мы приехали сегодня утром.</p> <p>И я сразу сюда пошел, как только сумел вырваться.</p> <p>— Брови его сдвинулись.</p> <p>— Только все получилось не так.</p> <p>Я думал, приду в самый главный храм и почувствую, что Господь Бог тут, совсем близко.</p> <p>А собор такой огромный, пусто, холодно. Я совсем не чувствовал, что Бог близко.</p> <p>Архиепископ Ральф улыбнулся.</p> <p>— Я тебя понимаю. Но, видишь ли, собор святого Петра ведь не церковь.</p> <p>Не такая, как другие церкви.</p> <p>Это главный римский храм.</p> <p>Помню, я сам очень не скоро к нему привык.</p> <p>Мальчик кивнул в знак, что слышал, но ждал не этих слов.</p> <p>— Я хотел помолиться о двух вещах, — сказал Лион Мёрлинг Хартгейм.</p> <p>— О том, что тебя пугает?</p> <p>— Да. Я думал, в соборе святого Петра моя молитва будет услышана.</p> <p>— Чего же ты боишься, Лион?</p> <p>— Что меня примут за еврея и что мой полк все-таки пошлют в Россию.</p>
---	---

<p>«Μάλιστα. Λογικό είναι να σε πιάνει τρόμος. Υπάρχει πράγματι η πιθανότητα να φτάσουν στο συμπέρασμα ότι είσαι Εβραίος;»</p> <p>«Κοιτάξτε με και κρίνετε μόνος σας!» είπε απλά το παιδί.</p> <p>«Όταν έγραφαν τα στοιχεία μου είπαν πως θα έπρεπε να το ερευνήσουν. Δεν ξέρω αν μπορούν ν'ανακαλύψουν τίποτε σίγουρο για την καταγωγή μου, αλλά φαντάζομαι πως οι Αδελφές μπορεί να ξέρουν κάτι που να μη μου το έχουν πει εμένα». «Αν έχουν υπόψη τους κάτι θα το μεταφέρουν μονάχα στην περίπτωση που θα είναι προς όφελος σου», τον καθησύχασε ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ.</p> <p>«Μη φοβάσαι, θα καταλάβουν αμέσως για ποιο λόγο θα τις ρωτήσουν οι Αρχές».</p> <p>«Έτσι λέτε; Αχ, μακάρι να 'χετε δίκιο!»</p> <p>«Εσένα σ'ενοχλεί η σκέψη πως μπορεί να 'χεις ιουδαϊκό αίμα στις φλέβες σου;»</p> <p>«Το τι έχω στις φλέβες μου δεν παίζει κανένα ρόλο», αποκρίθηκε ο Ράινερ. «Είμαι γεννημένος Γερμανός, αυτό είναι που μετράει».</p> <p>«Μόνο που οι άλλοι δεν το βλέπουν έτσι, ε;»</p> <p>«Ναι».</p> <p>«Κι όσο για τη Ρωσία... Τώρα πια δεν έχεις λόγους ν' ανησυχείς για τη Ρωσία. Βρίσκεσαι στη Ρώμη, στην αντίθετη κατεύθυνση».</p> <p>«Σήμερα το πρωί άκουσα το διοικητή μας να λέει πως μπορεί και να μας στείλουν στη Ρωσία τελικά, δεν πάνε καθόλου καλά εκεί τα πράγματα».</p> <p>«Είσαι παιδί ακόμα», έκανε ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ απότομα. «Θα έπρεπε να πηγαίνεις στο σχολείο».</p> <p>«Έτσι κι αλλιώς δε θα πήγαινα πια». Το παιδί χαμογέλασε. «Είμαι δεκάξι, άρα θα δούλευα».</p> <p>Στέναξε. «Πάντως θα θελα να συνέχιζα το σχολείο. Είναι σημαντικό πράγμα η μάθηση».</p> <p>Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ άρχισε να γελάει, μετά σηκώθηκε και γέμισε ξανά τα ποτήρια.</p> <p>«Μη μου δίνεις σημασία, Ράινερ. Δεν πρόκειται να βγάλεις νόημα. Απλά, μου περνάνε διάφορες</p>	<p>— Πονομαύ. Не удивительно, что тебе страшно. А тебя и в самом деле могут принять за еврея?</p> <p>— Да вы поглядите на меня! — просто сказал мальчик.</p> <p>— Когда меня записывали в армию, сказали, надо будет все проверить. Я не знаю, могут ли они проверить, но может быть, монахини в приюте что-нибудь такое про меня знают, а мне не говорили.</p> <p>— Если и знают, так никому не скажут, — успокоил архиепископ.</p> <p>— Они поймут, почему их спрашивают.</p> <p>— Вы правда так думаете? Ой, дал бы Бог!</p> <p>— А тебя очень смущает, что в твоих жилах, может быть, течет еврейская кровь?</p> <p>— Какая у меня там кровь, это все равно. Я родился немцем, вот что важно.</p> <p>— Но у вас на это смотрят по-другому, не так ли?</p> <p>— Да.</p> <p>— А что насчет России? Уж, наверно, сейчас нечего опасаться, что твой полк пошлют в Россию. Вы же в Риме, совсем в другой стороне.</p> <p>— Сегодня утром я услышал, наш командир говорил, может быть, нас все-таки туда отправят. Там дела идут не очень хорошо.</p> <p>— Ты еще ребенок, — резко сказал архиепископ Ральф. — Тебе место в школе.</p> <p>— Я бы все равно больше в школу не ходил, — с улыбкой возразил мальчик. — Мне уже шестнадцать, я бы теперь работал.</p> <p>— Он вздохнул. — А хорошо бы еще походить в школу. Учиться — это очень важно.</p> <p>Архиепископ коротко засмеялся, потом встал и налил себе и мальчику еще вина.</p> <p>— Не обращай на меня внимания, Лион. Я говорю вздор. Просто разные мысли приходят в</p>
---	---

<p>σκέψεις, η μια μετά την άλλη. Δεν είμαι και πολύ καλός οικοδεσπότης, ε;»</p> <p>«Εντάξει είστε», είπε το παιδί.</p> <p>«Λουπόν», είπε ο Μακαριότατος όταν γύρισε και κάθισε ξανά στην καρέκλα του.</p> <p>«Περίγραψε μου με δυο λόγια τον εαυτό σου, Ράινερ Μέρλινγκ Χάρτгейμ».</p> <p>Μια παράξενη περηφάνια ζωγραφίστηκε στο νεανικό πρόσωπο.</p> <p>«Είμαι Γερμανός και καθολικός. Θέλω να κάνω τη Γερμανία έναν τόπο όπου η καταγωγή κι η θρησκεία δε θα συνεπάγονται διώξεις, και θ' αφιερώσω σ' αυτόν το σκοπό όλη μου τη ζωή, αν ζήσω».</p> <p>«Θα προσεύχομαι για σένα, να ζήσεις και να πετύχεις τους στόχους σου».</p> <p>«Στ' αλήθεια, θα μπορούσατε να προσεύχεστε για μένα;» ρώτησε ντροπαλά το αγόρι.</p> <p>«Δηλαδή, να προσεύχεστε προσωπικά για μένα, αναφέροντας το όνομα μου;»</p> <p>«Και βέβαια. Μάλιστα θα έπρεπε να σου ομολογήσω ότι μου έμαθες κάτι. Πως με τη δουλειά που κάνω δεν έχω παρά ένα μονάχα όπλο στη διάθεση μου, την προσευχή. Τίποτ' άλλο δεν μπορώ να προσφέρω».</p> <p>«Εσείς ποιος είστε;» ρώτησε ο Ράινερ νυσταγμένα, γιατί είχε αρχίσει να τον πιάνει το κρασί.</p> <p>«Ο Αρχιεπίσκοπος Ραλφ ντε Μπρικασάρ!»</p> <p>«Ω! Κι εγώ νόμιζα πως είστε ένας απλός παπάς!»</p> <p>«Μα είμαι ένας απλός παπάς. Τίποτε παραπάνω».</p> <p>«Σας προτείνω να κάνουμε μια συμφωνία!» είπε το αγόρι με μάτια που έλαμπαν. «Εσείς θα προσεύχεστε για μένα, πάτερ, κι αν ζήσω αρκετά για να κάνω τα όσα θέλω, θα γυρίσω στη Ρώμη να σας δείξω τι πέτυχαν οι προσευχές σας!»</p> <p>Τα γαλάζια μάτια χαμογέλασαν τρυφερά.</p> <p>«Εντάξει, τη δέχομαι τη συμφωνία σου. Κι όταν θα 'ρθεις, θα σου πω εγώ τι πιστεύω για το αν έπιασαν τόπο οι προσευχές μου».</p> <p>Σηκώθηκε όρθιος. «Περίμενε με εδώ, μικρέ</p>	<p>голову. Это у меня такой час — для разных мыслей. Плоховат из меня хозяин, а?</p> <p>— Нет, вы ничего, — сказал мальчик.</p> <p>— Так. — Архиепископ снова сел в кресло. —</p> <p>Ну-ка, объясни, что ты за человек, Лион Мёрлинг Хартгейм.</p> <p>Странная гордость отразилась в полудетских чертах.</p> <p>— Я немец и католик. Я хочу, чтобы Германия стала страной, где за национальность и веру никого не преследуют, и если я останусь жив, я всеми силами стану этого добиваться.</p> <p>— Я стану молиться за тебя — за то, чтобы ты остался жив и достиг своей цели.</p> <p>— Правда, будете молиться? — застенчиво спросил мальчик.</p> <p>— Прямо за меня, за Лиона Мёрлинга Хартгейма?</p> <p>— Ну конечно. В сущности, ты меня кое-чему научил. Что в моей деятельности здесь я располагаю только одним оружием — молитвой. Иного назначения у меня нет.</p> <p>— А вы кто? — спросил Лиан и сонно моргнул: от вина веки его отяжелели.</p> <p>— Я — архиепископ Ральф де Брикассар.</p> <p>— О-о! Я думал, вы просто священник.</p> <p>— Я и есть просто священник. Не более того.</p> <p>— Давайте уговор! — вдруг сказал мальчик, глаза его блеснули. — Вы за меня молитесь, ваше преподобие, а если я буду живой и добьюсь, чего хочу, я вернусь в Рим, и вы увидите, как помогли ваши молитвы.</p> <p>Синие глаза ласково улыбнулись ему.</p> <p>— Хорошо, уговорились. И когда ты вернешься, я скажу тебе, что случилось с моими молитвами, по моему мнению.</p> <p>— Архиепископ поднялся. — Посиди здесь,</p>
---	---

<p>μου πολιτικέ. Θα πάω να σου βρω κάτι να φας».</p> <p>Κάθισαν και κουβέντιαζαν μέχρι που φώτισε η αυγή τους τρούλους και τα καμπαναριά, κι ακούστηκαν τα περιστέρια να φτεροκοπάνε έξω από το παράθυρο.</p> <p>Τότε ο Αρχιεπίσκοπος οδήγησε τον καλεσμένο του μέσα από τις δημόσιες αίθουσες του παλατιού, παρακολουθώντας με απόλαυση το δέος του παιδιού για το μεγαλόπρεπο περίγυρο, και τον έβγαλε στο δροσερό, ολόλαμπρο πρωινό.</p> <p>Μόλο που δεν το ήξερε, το αγόρι με το όμορφο όνομα θα πήγαινε πράγματι στη Ρωσία, κουβαλώντας μαζί του μια μνήμη παράξενα γλυκιά και καθησυχαστική: πως στη Ρώμη, στην ίδια την Εκκλησία του Κυρίου, κάποιος τον ανέφερε κάθε μέρα ονομαστικά στις προσευχές του.</p> <p>Μέχρι να ετοιμαστεί η Ένατη να φύγει για τη Νέα Γουινέα, τα εχθρικά στρατεύματα είχαν κιόλας υποστεί πανωλεθρία.</p> <p>Κακοκαρδισμένη που είχε χάσει την ευκαιρία ν' απαλλάξει η ίδια τον τόπο από την παρουσία τους, η πιο εκλεκτή μεραρχία στη στρατιωτική ιστορία της Αυστραλίας μπορούσε να ελπίζει πως θα μεγάλωνε τη δόξα της μονάχα σ' έναν άλλο χώρο πια, ακολουθώντας τη γιαπωνέζικη υποχώρηση μέσα από την Ινδονησία.</p> <p>Το Γκουανταλκανάλ είχε βάλει τέλος στις βλέψεις των Γιαπωνέζων να κατακτήσουν την Αυστραλία.</p> <p>Κι ωστόσο, σαν τους Γερμανούς, δεν εννοούσαν να παραδεχτούν την ήττα τους κι αντιστέκονταν με κάθε μέσο.</p> <p>Μόλο που υπέφεραν από την έλλειψη ανεφοδιασμού κι ενισχύσεων, ανάγκαζαν τους Αμερικάνους και τους Αυστραλούς να πληρώνουν ακριβά το κάθε τετραγωνικό μέτρο που επανακτούσαν.</p> <p>Υποχωρώντας, οι Γιαπωνέζοι εγκατέλειψαν την Μπούνα, την Γκόνα, τη Σαλαμάουα, και κατέληξαν στη βόρεια ακτή, στο Λάε και το Φιντσάφεν.</p> <p>Στις 5 του Σεπτέμβρη, στα 1943, η Ένατη Μεραρχία αποβιβάστηκε ανατολικά του Λάε.</p> <p>Έκανε ζέστη, η υγρασία είχε φτάσει στα εκατό τα</p>	<p>маленький политик. Я принесу тебе чего-нибудь поесть.</p> <p>Они проговорили до поры, когда колокольни и купола позолотил рассвет и зашумели за окном голубиные крылья.</p> <p>Тогда архиепископ, которому благоговейный восторг гостя доставлял истинное удовольствие, провел его по залам папского дворца и выпустил в прохладную утреннюю свежесть.</p> <p>Он этого не знал, но мальчику и впрямь суждено было отправиться в Россию и увезти с собою странно отрадное и утешительное воспоминание: что есть на свете человек, который в Риме, в самом главном храме, каждый день молится за него — за Лиона Мёрлинга Хартгейма.</p> <p>Пока Девятую дивизию подготовили к отправке на Новую Гвинею, противника там уже успели разбить наголову.</p> <p>К немалому разочарованию этого отборного войска, лучшего во всей истории австралийской армии, оставалось только надеяться, что дивизия еще покроет себя славой в других боях, выбивая японцев из Индонезии.</p> <p>После разгрома при Гуадалканале у японцев не осталось никакой надежды захватить Австралию.</p> <p>И однако, так же как и немцы, отступали они нехотя, яростно сопротивлялись.</p> <p>Все их резервы истошились, потрепанным армиям отчаянно не хватало боеприпасов и пополнения, и все же они заставляли австралийцев и американцев дорого платить за каждый дюйм отвоеванной обратно земли.</p> <p>Японцы уже оставили порт Буна, Гону, Саламауа и отошли по северному побережью к Лаэ и Финшафену.</p> <p>Пятого сентября 1943 года Девятая дивизия высадилась на берег чуть восточнее Лаэ.</p> <p>Стояла жара, влажность достигала ста</p>
--	---

<p>εκατό, κι έβρεχε κάθε απόγευμα, μόλο που κανονικά θ' άρχιζε σε δυο μήνες η περίοδος των βροχών.</p> <p>Η απειλή της μαλάριας τους ανάγκαζε όλους να παίρνουν Αταμπρίν, και τα μικρά στρογγυλά χαπάκια τους έκαναν να νιώθουν τόσο άσχημα λες κι είχαν πράγματι μαλάρια.</p> <p>Ακόμα, η μόνιμη υγρασία σήμαινε και μόνιμα υγρές μπότες και κάλτσες. τα πόδια μούλιαζαν, η σάρκα ανάμεσα στα δάχτυλα άνοιγε κι αιμορραγούσε.</p> <p>Τα τσιμπήματα των κουνουπιών γίνονταν κανονικές πληγές.</p> <p>Είχαν δει στο Πορτ Μόρεσμπαι το φριχτό χάλι των ιθαγενών, κι αφού δεν μπορούσαν εκείνοι ν' αντέξουν το κλίμα δίχως να προσβάλλονται από μαλάρια, πνευμονία, χρόνιες δερματικές παθήσεις, υπερτροφία του ήπατος και της σπλήνας, τροπική μόρωση και μπέρι-μπέρι, οι λευκοί είχαν πράγματι πολύ λίγες ελπίδες.</p> <p>Και υπήρχαν κι οι επιζήσαντες του Κοκόντα στο Πορτ Μόρεσμπαι, θύματα όχι τόσο των Γιαπωνέζων παρά της Νέας Γουινέας, κάτι άντρες πετσι και κόκαλο, γεμάτοι πληγές, να παραληρούν από τον πυρετό.</p> <p>Δέκα φορές περισσότεροι απ όσους είχαν σκοτωθεί από τους Γιαπωνέζους πέθαναν από πνευμονία, όντας ντυμένοι με τις λεπτές τροπικές στολές τους στην παγωνιά τριών χιλιάδων μέτρων ύψους.</p> <p>Γλιστερή νοτισμένη λάσπη, δάση απόκοσμα όπου έφεγγε και μετά το σούρουπο το χλομό στοιχειωμένο φως από τους φωσφορίζοντες μύκητες, αναρριχήσεις σε απότομες κακοτράχαλες πλαγιές καλυμμένες με άγριες ρίζες που πρόβαλλαν έξω από τη γη.</p> <p>Ήταν ολωσδιόλου διαφορετικά από τη Βόρεια Αφρική, και τελικά η Ένατη δε στενοχωριόταν καθόλου που είχε μείνει να πολεμήσει στα δυο Αλαμείν αντί να 'ρθει στο Κοκόντα.</p> <p>Το Λάε ήταν μια παραλιακή πόλη τριγυρισμένη από πεδιάδες με πυκνά δάση, μακριά από τα τρεις χιλιάδες μέτρα υψόμετρο της ενδοχώρας, και πολύ πιο υγιεινό σαν πεδίο μάχης απ ό,τι το Κοκόντα.</p>	<p>процентов, и лило каждый день, хотя до сезона дождей оставалось еще добрых два месяца.</p> <p>Во избежание малярии солдат пичкали атабрином — от этих маленьких желтых таблеток всех мутило и слабость одолевала не меньше, чем при настоящей малярии.</p> <p>В здешней вечной сырости никогда не просыхали обувь и носки, ступни ног набухали, как губка, а между пальцами появлялись кровоточащие трещины..</p> <p>Укусы мух и москитов обращались в зудящие воспаленные язвы.</p> <p>Еще в порту Морсби австралийцы нагледелись на жалких, замученных болезнями местных жителей — если уж сами новогвинейцы в этом невыносимом климате страдали фрамбезией, бери-бери и малярией, болезнями печени и селезенки, на что тут было надеяться белым.</p> <p>Встретили они в Морсби и тех немногих, кто уцелел после сражения при Кокоде — это были жертвы не столько японцев, сколько самой Новой Гвинее, живые скелеты, все в болячках, измученные жаром и бредом.</p> <p>На высоте девяти тысяч футов, где легкая тропическая форма не защищала от пронизывающего холода, пневмония унесла вдесятеро больше жизней, чем японские пули и снаряды.</p> <p>В таинственных чащах, где по ночам чуть светили призрачным фосфорическим светом странные грибы, где надо было карабкаться по кручам, по скользкой, липкой грязи, а под ногами сплетались и путались, выползая из земли, узловатые корни и нельзя было ни на миг поднять головы, каждый оказывался отличной мишенью для вражеского снайпера.</p> <p>Да, это было совсем, совсем непохоже на Северную Африку, и Девятая дивизия ничуть не жалела, что оставалась и выдержала два сражения за Эль-Аламейн — зато ей не пришлось пройти путь на Кокоду.</p> <p>Город Лаэ расположен на прибрежной лесистой равнине, далеко от срединной гористой части острова, которая возвышается на одиннадцать тысяч футов над уровнем моря, и места эти гораздо удобнее для военных действий, чем</p>
--	--

<p>Υπήρχαν μονάχα κάτι λίγα ευρωπαϊκά σπίτια, ένα πρατήριο βενζίνης, και μια συνοικία με καλύβες ιθαγενών.</p> <p>Οι Γιαπωνέζοι πολεμούσαν ακόμα, μα οι ελάχιστοι που είχαν απομείνει βρίσκονταν σε άθλια κατάσταση, η Νέα Γουινέα τους είχε τσακίσει όσο και τους Αυστραλούς αντιπάλους τους, τους είχε θερίσει με τις ίδιες αρρώστιες.</p> <p>Μετά τα βαριά πυροβόλα, τα μηχανοκίνητα και τα τεθωρακισμένα της Βόρειας Αφρικής, σου φαινόταν παράξενο να μη βλέπεις ποτέ έναν όλμο γύρω σου. μονάχα πολυβόλα και τουφέκια, με τις ξιφολόγχες στη θέση τους πάντα.</p> <p>Στον Τζιμς και στον Πάτσυ άρεσε να πολεμάνε πλάϊ πλάϊ, τους άρεσε να βρίσκονται σιμά ο ένας στον άλλο και να προσέχουν ο ένας τον άλλο.</p> <p>Πάντως ήταν ένας φρικτός ξεπεσμός μετά το Αφρिका Κορπς, δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία γι αυτό.</p> <p>Κιτρινιάρηδες άντρες, μικροκαμωμένοι κι αδύνατοι σαν πινέζες, που έμοιαζαν να φοράνε όλοι τους γυαλιά και να χουν δόντια πεταχτά σαν του λαγού. Πώς να καυχηθείς ότι πολέμησες με δαύτους;</p> <p>Δυο βδομάδες μετά την απόβαση της Ένατης στο Λάε δεν είχαν απομείνει καθόλου Γιαπωνέζοι.</p> <p>Ήταν μια πολύ όμορφη μέρα, για την άνοιξη της Νέας Γουινέας. Η υγρασία είχε πέσει είκοσι βαθμούς, ο ήλιος έλαμπε σ'έναν ουρανό άξαφνα γαλάζιο αντί άσπρο από τους υδρατμούς, η θάλασσα απλωνόταν πράσινη, μαβιά και λιλά πέρα από την πόλη.</p> <p>Είχαν λασκάρει οι κανονισμοί, ο καθένας μπορούσε να πάρει άδεια να πάει να παίξει κρίκετ, να τριγυρίσει, να πειράξει τους ντόπιους για να τους κάνει να γελάσουν και να δείξουν τα κόκκινα σαν το αίμα ξεδοντιασμένα ούλα τους, αποτέλεσμα της συνήθειας τους να μασάνε πιπερόφυλλα όλη την ώρα.</p> <p>Ο Τζιμς και ο Πάτσυ έκαναν βόλτα στο λιβάδι με το ψηλό γρασίδι πέρα από την πόλη, γιατί τους θύμιζε την Ντρογκέντα. είχε το ίδιο ξασπρισμένο, ανοιχτό χρώμα και ήταν ψηλό όσο γινόταν και της Ντρογκέντα μετά από μια καλή περίοδο πολλών</p>	<p>Κοκοδα.</p> <p>В городе всего-то несколько европейских домов, заправочная станция да мешанина туземных лачуг.</p> <p>Японцы и здесь, как всегда, дрались храбро, но их было мало. Новая Гвинея изнурила и вымотала их не меньше, чем их противников австралийцев, и они так же страдали от всяческих болезней.</p> <p>В Северной Африке воевали при поддержке мощной артиллерии и всевозможной техники, и странно показалось, что здесь, на Новой Гвинее, нет ни минометов, ни полевых орудий, только пулеметы да винтовки с постоянно примкнутыми штыками.</p> <p>Джимсу и Пэтси даже нравился рукопашный бой, нравилось идти на противника плечом к плечу, оберегая друг друга.</p> <p>Но, что и говорить, после сражений с немецким Африканским корпусом все это выглядело ужасно жалко.</p> <p>Желтокожие вражеские солдаты — мелкие, щуплые, чуть ли не все в очках и с беличьими торчащими зубами. Ни красоты, ни выправки, не то что бравые вояки Роммеля.</p> <p>Через две недели после того, как Девятая дивизия высадилась в Лаэ, японцев на острове не осталось.</p> <p>День для новогвинейской весны выдался чудесный. Влажность уменьшилась на двадцать процентов, белесое, как бы затянутое пеленой пара небо вдруг поголубело, и засияло солнце, и водная гладь за городом заиграла яркими красками — зеленой, лиловой, сиреневой.</p> <p>Дисциплина соблюдалась не так строго, словно всем сразу дали увольнительную и можно играть в крикет, гулять, где вздумается и подшучивать над местными жителями — те, смеясь, показывали багровые беззубые десны, изуродованные вечным жеванием бетеля.</p> <p>Джиме и Пэтси пошли бродить за городом, в высокой траве, она им напоминала Дрохеду — такая же золотистая, будто выцветшая, и такая же высокая, словно в Дрохеде после долгих дождей.</p>
---	---

βροχών.

«Λοιπόν, Πάτσυ, δε θα μας πάρει πολύ να ξεμπερδέψουμε και να φύγουμε για την πατρίδα», είπε ο Τζιμς.

«Το 'χουν βάλει στα πόδια και οι Γερμαναράδες και οι Γιαπωνέζοι. Και μετά θα πάμε σπίτι μας, Πάτσυ, σπίτι μας, στην Ντρογκέντα! Αχ, τότε θα φτάσει εκείνη η ώρα!»

«Ναι;» έκανε ο Πάτσυ.

Βάδιζαν πλάι πλάι δίχως να κρατάνε την απόσταση που θεωρούσε επιβεβλημένη ο υπόλοιπος κόσμος. μερικές φορές άγγιζαν ο ένας τον άλλο, όχι συνειδητά, αλλά έτσι όπως αγγίζει κανένας το ίδιο του το κορμί, για ν' ανακουφίσει κάποιο ανεπαίσθητο πιάσιμο ή να βεβαιωθεί πως είναι όλα στη θέση τους.

Τι όμορφα που ήταν να αισθάνονται στο πρόσωπο τους έναν ήλιο σωστό κι όχι μια πυρωμένη μπάλα που σ' έκανε να νομίζεις ότι βρίσκεσαι σε τούρκικο χαμάμ!

Κάθε τόσο σήκωναν στον ουρανό τα μάτια τους, ρουθούνιζαν ν' αναπνεύσουν τις μυρουδιές του βοσκότοπου που τόσο έμοιαζε με την Ντρογκέντα, να ονειρευτούν για λίγο πως βρίσκονταν σπίτι ξανά, κι ότι πήγαιναν να κάτσουν στη σκιά κάποιου δέντρου, να διαβάσουν και να λαγοκοιμηθούν όσο να πέρναγε το μεσημέρι.

Να κυλιστούν χάμω» να νιώσουν τη φιλική, όμορφη γη πάνω στο δέρμα τους, να αισθανθούν το δυνατό χτύπο μιας καρδιάς τεράστιας που έπαλλε βαθιά κάπου εκεί μέσα, όπως αισθάνεται ένα κοιμισμένο μωρό την καρδιά της μάνας του που το χει αγκαλιά.

«Τζιμς! Κοίτα! Ένα παπαγαλάκι σαν κι αυτά που χουμε στην Ντρογκέντα!» φώναξε σε μια στιγμή ο Πάτσυ, μιλώντας ξαφνικά πάνω στον ενθουσιασμό του.

Μπορεί να υπήρχαν πολλά τέτοια παπαγαλάκια στην περιοχή του Λάε, μα η διάθεση του εκείνης της μέρας και το γεγονός πως έβλεπε τώρα απρόσμενα κάτι που του θύμιζε τόσο το σπίτι λες και πυροδότησαν μια τρελή έξαψη μέσα στον Πάτσυ.

Γελώντας, νιώθοντας το γρασίδι να τον γαργαλάει κάτω από τις γυμνές πατούσες του, άρχισε να τρέχει πίσω απ' το πουλί, βγάζοντας το παλιωμένο καπέλο του και ανεμίζοντας το μπροστά λες και πίστευε πράγματι πως θα έπιανε με τούτο το

— Τεπερ мы уже скоро будем дома, — сказал Джиме.

— Япошек поколотили, фрицев тоже. Вернемся домой, Пэтси, домой, в Дрохеду! Хотя бы уж скорей, верно?

— Ага, — сказал Пэтси.

Они шагали плечом к плечу, тесней, чем это обычно принято между мужчинами, и порой касались друг друга — бессознательно, как человек тронет место, которое вдруг зачесалось, или рассеянно проверит, зажала ли царапина.

Как славно, когда в лицо тебе светит настоящее яркое солнце, а не какой-то мутный шар, словно в парной турецкой бане!

Опять и опять близнецы задирали головы, жмурились на солнце, раздували ноздри, вдыхая запах разогретых, так напоминающих Дрохеду трав, и им чудилось, что они уже там, дома, в полуденный зной идут прилечь в тени вилги, переждать самое пекло, почитать книжку, подремать.

Перекатишься с боку на бок, ощутишь всей кожей милую, дружелюбную землю и почувешь — где-то в ее недрах словно бьется могучее сердце, так слышит сердце матери спящий младенец...

— Джиме, смотри! Полосатик! Самый настоящий, дрохедский! — У Пэтси от изумления даже язык развязался.

Быть может, совсем не диво, что полосатые попугаи водятся и вокруг Лаэ, но уж очень счастливый выдался день, очень неожиданно было это напоминанием о родине, — и в Пэтси вдруг взыграла буйная радость.

Он рассмеялся и, с наслаждением чувствуя, как высокая трава щекочет голые колени, сорвал с головы потрепанную широкополую шляпу и пустился вдогонку за птицей, будто и впрямь надеялся поймать ее шляпой, словно бабочку.

<p>παπαγαλάκι.</p> <p>Ο Τζιμς καθόταν και τον κοίταζε χαμογελαστός. Θα 'ταν περίπου είκοσι μέτρα πιο πέρα όταν άρχισαν να πέφτουν οι σφαίρες του πολυβόλου σαν βροχή ολόγυρα του στο γρασίδι. ο Τζιμς τον είδε να σηκώνει ψηλά τα χέρια, να στριφογυρνάει μια βόλτα.</p> <p>Από τη μέση ίσαμε τα γόνατα ήταν βουτηγμένος σε αίμα κατακόκκινο, αίμα ζωής.</p> <p>«Πάτσυ, Πάτσυ!» ούρλιαξε ο Τζιμς. Ένιωθε τις σφαίρες στο κάθε κύτταρο του δικού του κορμιού, αισθανόταν να σβήνει κι ο ίδιος, να πεθαίνει.</p> <p>Άνοιξε τα πόδια του σε μια τεράστια δρασκελιά, πήρε φόρα ν' αρχίσει να τρέχει, μετά κυριάρχησε μέσα του η φρονιμάδα του στρατιώτη, κι έκανε βουτιά με το κεφάλι στο γρασίδι τη στιγμή ακριβώς που ακούστηκε ξανά το πολυβόλο.</p> <p>« Πάτσυ, Πάτσυ, είσαι καλά;» φώναξε κι ήταν ηλίθια η ερώτηση του αφού είχε δει όλο εκείνο το αίμα.</p> <p>Κι ωστόσο, μόλο που φαινόταν απίστευτο, έφτασε μια αδύναμη απάντηση:</p> <p>«Ναι».</p> <p>Ο Τζιμς σύρθηκε πόντο με πόντο μέσα στο μυρωδάτο χορτάρι.</p> <p>Όταν έφτασε στον αδερφό του ακούμπησε το κεφάλι του πάνω στο γυμνό του ώμο, κι έβαλε τα κλάματα.</p> <p>«Κόφ το», είπε ο Πάτσυ. «Δεν τα τίνιξα ακόμα».</p> <p>«Πόσο άσχημα είναι;» ρώτησε ο Τζιμς. Τράβηξε προς τα κάτω το πνιγμένο στα αίματα σορτς του αδερφού του, είδε την πνιγμένη στα αίματα σάρκα, ανατρίχιασε.</p> <p>«Πάντως δε νομίζω να πεθάνω».</p> <p>Είχαν μαζευτεί ένα σωρό άντρες γύρω τους, οι παίκτες του κρίκετ με τις επιγονατίδες και τα γάντια τους ακόμα- κάποιος γύρισε πίσω να φέρει ένα φορείο, ενώ οι άλλοι προχώρησαν να σιγάσουν το πολυβόλο στην άκρη του ξέφωτου.</p> <p>Η πράξη εκτελέστηκε με πιότερη από τη συνηθισμένη αγριάδα, γιατί αγαπούσαν όλοι τον</p>	<p>Джиме стоял и с улыбкой смотрел на брата. Пэтси отбежал ярдов на двадцать, и тут трава вокруг него взметнулась клочьями, срезанная пулеметной очередью; Джиме видел: брат круто повернулся на одном месте, вскинул руки к небу, точно умоляя.</p> <p>От пояса до колен весь он залился яркой алой кровью.</p> <p>— Пэтси, Пэтси! — отчаянно закричал Джиме. Каждой клеточкой тела он в себе ощутил пули, поразившие брата, — это он сам теряет живую кровь, это он умирает.</p> <p>Он рванулся — прыгнуть, бежать, но солдатская выучка напомнила об осторожности, он с размаху растянулся в траве, и тут снова застрочил пулемет.</p> <p>— Пэтси, Пэтси, ты цел? — закричал он как дурак, он ведь видел, сколько хлынуло крови.</p> <p>Но вот чудо — в ответ слабо донеслось:</p> <p>— Ага.</p> <p>И Джиме медленно пополз в высокой душистой траве, прислушиваясь, как она шуршит на ветру, как шуршит, расступаясь перед ним.</p> <p>Наконец он дополз до Пэтси, припал головой к его обнаженному плечу и заплакал.</p> <p>— Брось, — сказал Пэтси — Я еще живой.</p> <p>— Очень худо? — спросил Джиме, весь дрожа, стянул с брата пропитанные кровью шорты и поглядел на окровавленное тело.</p> <p>— Во всяком случае помереть я вроде не помру.</p> <p>Со всех сторон подбегали товарищи, те, что играли в крикет, не успели снять наколенники и перчатки; кто-то побегал обратно за носилками, остальные молча двинулись в дальний конец прогалины, на тот пулемет.</p> <p>С пулеметчиком расправились без пощады — все любили молчуна Харпо. Если с ним будет</p>
---	--

<p>Χάρπο. Κι αν πάθαινε κάτι τελικά, ο Τζιμς δε θα ήταν ποτέ ξανά ο ίδιος άνθρωπος.</p> <p>Ήταν μια μέρα όμορφη. το παπαγαλάκι είχε εξαφανιστεί από ώρα, μα υπήρχαν άλλα πουλιά που τιτίβιζαν και κελαηδούσαν δίχως να φοβούνται τώρα που είχαν πάψει οι πυροβολισμοί.</p> <p>«Είναι πολύ τυχερός ο Πάτσυ», είπε ο γιατρός στον Τζιμς κάμποση ώρα μετά.</p> <p>«Πρέπει να υπάρχουν μια ντουζίνα σφαίρες μέσα του, αλλά οι πιο πολλές βρίσκονται στους μηρούς του.</p> <p>Οι δυο τρεις που τον βρήκαν πιο ψηλά φαίνεται πως έχουν σφηνωθεί στο πυελικό οστόν ή στον πυελικό μυ.</p> <p>Απ' όσο μπορώ να κρίνω, η κύστη και το έντερο δεν έχουν πειραχτεί».</p> <p>«Δηλαδή τι;» τον παρακίνησε ο Τζιμς ανυπόμονα. έτρεμε ακόμα και τα χείλια του ήταν μελανά.</p> <p>«Δεν μπορώ να πω τίποτε με σιγουριά σ' αυτό το στάδιο, και δεν είμαι κανένα σάϊνι χειρουργός σαν κάτι άλλα φιλαράκια στο Μόρεσμπαιϊ.</p> <p>Αυτοί θα ξέρουν να σου πουν πολύ περισσότερα. Πάντως έχει πειραχτεί η ουρήθρα, όπως και πολλά μικρά νεύρα γύρω από το περίνεο. Κι αυτά τα νεύρα είναι που δεν ξέρω αν θα μπορέσουμε ν' αποκαταστήσουμε, γιατί κατά τα άλλα θα σου τον κάνουμε μια χαρά, όπως ήταν και πρώτα. Όμως τα νεύρα είναι δύσκολο να τα φέρεις σε λογαριασμό έτσι και πειραχτούν».</p> <p>Ξερόβηξε να καθαρίσει το λαιμό του.</p> <p>«Αυτό που προσπαθώ να σου πω είναι ότι ίσως από δω και πέρα να μην αισθάνεται και πολλά πράγματα στη γεννητική περιοχή».</p> <p>Ο Τζιμς έσκυψε το κεφάλι, κοίταξε χάμω μέσα από έναν κρυστάλλινο τοίχο δακρύων.</p> <p>«Τουλάχιστον είναι ζωντανός», είπε.</p> <p>Του έδωσαν άδεια να συνοδέψει τον αδερφό του μέχρι το Πορτ Μόρεσμπαιϊ, και να μείνει μαζί του ώσπου ν' αποφανθούν οι γιατροί πως ο Πάτσυ βρίσκεται εκτός κινδύνου.</p> <p>Ήταν σχεδόν σωστό θαύμα που δεν είχε πάθει τίποτε σοβαρότερο.</p>	<p>худо, Джиме тоже никогда не оправится.</p> <p>А день выдался такой чудесный, полосатый попугайчик давно улетел, но другие пичуги чирикали и щебетали вовсю, их заставляла замолчать только настоящая стрельба.</p> <p>— Твоему Пэтси дьявольски повезло, — немного погодя сказал Джимсу врач.</p> <p>— В него попало с десяток пуль, но почти все засели в мякоти бедер.</p> <p>Две или три угодили повыше, но, видимо, застряли в тазовой кости или в мышце.</p> <p>Насколько могу сейчас судить, ни кишки, ни мочевого пузыря не задеты. Вот только...</p> <p>— Ну, что там? — нетерпеливо прервал Джиме; его все; еще трясло, он был бледен до синевы.</p> <p>— Сейчас еще трудно сказать наверняка, и я не такой гениальный хирург, как некоторые в Морсби.</p> <p>Те разберутся и скажут тебе. Дело в том, что поврежден мочевого канал и мелкие нервы в паху. Безусловно, его можно залатать и заштопать, будет как новенький, кроме этих самых нервов. Их, к сожалению, не очень-то залатаешь.</p> <p>— Врач откашлялся.</p> <p>— Я что хочу сказать, возможно, он навсегда останется нечувствительным в детородной области.</p> <p>Джиме опустил голову, слезы застлали ему глаза.</p> <p>— По крайней мере, он остался жив.</p> <p>Он получил отпуск, чтобы лететь с братом в порт Морсби и оставаться при нем, пока врачи не решат, что Пэтси вне опасности.</p> <p>Ранение оказалось такое, что поистине это можно считать чудом.</p>
--	---

<p>Οι σφαίρες είχαν σφηνωθεί ολόγυρα από το υπογάστριο δίχως να το διαρρήξουν.</p> <p>Μα είχε δίκιο ο γιατρός της Ένατης. τα κάτω πυελικά νεύρα είχαν πειραχτεί σοβαρά, και κανένας δεν ήταν σε θέση να πει αν και πόσο θα βελτιωνόταν η κατάσταση τους με το χρόνο.</p> <p>«Δε με νοιάζει και τόσο», είπε ο Πάτσυ καθώς τον έβαζαν στο φορείο να τον μεταφέρουν στο αεροπλάνο που θα τον πήγαινε στο Σίδνεϋ.</p> <p>«Έτσι κι αλλιώς δε μ'ενδιέφερε ποτέ ο γάμος.</p> <p>Μόνο, κοίτα να προσέχεις τον εαυτό σου, Τζιμς, μ'ακούς; Στενοχωριέμαι πολύ που σ'αφήνω μονάχο».</p> <p>«Θα προσέχω, Πάτσυ. Χριστέ μου!» χαμογέλασε ο Τζιμς, σφίγγοντας το χέρι του αδερφού του.</p> <p>«Κοίτα που πρέπει τώρα να μείνω μέχρι το τέλος του πολέμου δίχως τον καλύτερο μου σύντροφο. Θα σου γράψω να σου πω πώς θα μου φανεί.</p> <p>Δώσε τους χαιρετισμούς μου στην κυρία Σμιθ, και στη Μέγκυ και στη μαμά και στ'αγόρια, έτσι; Είσαι και τυχερός από μια πλευρά, που πηγαίνεις στην Ντρογκέντα».</p> <p>Η Φη κι η κυρία Σμιθ πήγαν αεροπορικώς στο Σίδνεϋ να παραλάβουν τον Πάτσυ, που τον έφερε ένα αμερικάνικο αεροπλάνο από την Τάουνσβιλ.</p> <p>Η Φη έμεινε μερικές μέρες μονάχα, μα η κυρία Σμιθ εγκαταστάθηκε σ'ένα ξενοδοχείο κοντά στο στρατιωτικό νοσοκομείο Πρίγκιπας της Ουαλίας για αρκετό καιρό.</p> <p>Τρεις μήνες τον κράτησαν εκεί τον Πάτσυ. Ο πόλεμος είχε τελειώσει γι αυτόν.</p> <p>Πολλά ήταν τα δάκρυα που έχυσε η κυρία Σμιθ αλλά ήταν επίσης πολλά και τα πράγματα για τα οποία ευχαριστούσε το Θεό.</p> <p>Από μια άποψη δε θα μπορούσε να ζηήσει ποτέ του μια ζωή ολοκληρωμένη, όμως μπορούσε να κάνει οτιδήποτε άλλο: να περπατάει, να τρέχει, να πηγαίνει ιππασία.</p> <p>Έτσι κι αλλιώς το ζευγάρι δε φαινόταν να ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους Κλήαρι.</p> <p>Όταν τον έβγαλαν από το νοσοκομείο, η Μέγκυ πήγε με τη Ρολς Ρόις στο Τζίλν να τον πάρει, κι οι</p>	<p>Пули рассеялись по нижней части живота, но ни одна не пробила брюшину.</p> <p>Однако дивизионный врач оказался прав: область таза стала почти нечувствительной. И никто не мог предсказать, насколько чувствительность восстановится.</p> <p>— Не так уж это важно, — сказал Пэтси с носилок, когда его несли к самолету на Сидней.</p> <p>— Все равно я никогда особенно не жаждал жениться. А ты смотри, Джиме, береги себя, слышишь? До чего мне неохота оставлять тебя одного.</p> <p>— Не бойся, Пэтси, я не пропаду, — усмехнулся Джиме и крепко стиснул руку брата.</p> <p>— Черт, надо же, до конца войны остаюсь без лучшего товарища. Я напишу тебе, как оно дальше пойдет.</p> <p>А ты кланяйся за меня миссис Смит, и Мэгги, и маме, и всем братьям, ладно? Все-таки тебе повезло — возвращаешься в нашу Дрохеду.</p> <p>Φια и миссис Смит вылетели в Сидней встречать американский самолет, который доставил туда Пэтси из Таунсвилла;</p> <p>Φια провела в Сиднее всего несколько дней, но миссис Смит поселилась в гостинице по соседству с военным госпиталем.</p> <p>Пэтси пролежал здесь три месяца. Он свое отвоевал.</p> <p>Много слез пролила миссис Смит; но можно было кое-чему и порадоваться.</p> <p>В известном смысле он никогда не сможет жить полной жизнью, но все остальное доступно ему — он будет ходить, бегать, ездить верхом.</p> <p>А к женитьбе, похоже, мужчины в семействе Клири не склонны.</p> <p>Когда Пэтси выписали из госпиталя, Мэгги приехала за ним из Джилли в «роллс-ройсе», и</p>
--	--

δυο γυναίκες τον βόλεψαν στο πίσω κάθισμα, ανάμεσα σε κουβέρτες και περιοδικά, κάνοντας την προσευχή τους για ένα ακόμα θείο δώρο. να γύριζε κι ο Τζιμς στο σπίτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Μονάχα όταν υπέγραψε ο εκπρόσωπος του αυτοκράτορα Χιροχίτο την επίσημη παράδοση της Ιαπωνίας πείστηκε το Τζίλανμποουν πως είχε πράγματι τελειώσει ο πόλεμος.

Τα νέα έφτασαν την Κυριακή, 2 του Σεπτέμβρη του 1945, έξι ακριβώς χρόνια μετά την κήρυξη του.

Έξι οδυνηρά χρόνια. Τόσα κενά, που ποτέ ξανά δε θα καλύπτονταν. ο γιος του Ντομινίκ Ο'Ρουρκ, ο Ρόρυ, ο γιος του Χόρυ Χόπτον, ο Τζων, ο γιος του Ήντεν Καρμάικλ, ο Κόρμακ.

Ο μικρότερος γιος του Ρος Μακ Κουήν, ο Ανγκους, δε θα περπατούσε πια, ο γιος του Αντονου Κινγκ, ο Ντέιβιντ, θα περπατούσε, αλλά δε θα έβλεπε ποτέ ξανά το φως, ο γιος του Πάντυ Κλήαρι, ο Πάτσυ, δε θα έκανε ποτέ του παιδιά.

Κι υπήρχαν κι εκείνοι που τα τραύματα τους δεν ήταν ορατά, μα που τα σημάδια τους ήταν το ίδιο βαθιά κι ανεξίτηλα. εκείνοι που είχαν φύγει με χαρές και γέλια, κι είχαν γυρίσει σπίτι αθόρυβα, μιλούσαν λίγο και γελούσαν σπάνια μονάχα.

Ποιος θα μπορούσε να το χε φανταστεί όταν είχε αρχίσει πως θα τραβούσε τόσο σε μάκρος, ή ότι θα προξενούσε τόσα δεινά;

Το Τζίλανμποουν δεν ήταν καμιά ιδιαίτερα προληπτική κοινότητα, όμως ακόμα κι οι πιο κυνικοί της κάτοικοι ρίγησαν εκείνη την Κυριακή στις 2 του Σεπτέμβρη.

Γιατί την ίδια μέρα που τέλειωσε ο πόλεμος, τέλειωσε κι η πιο μεγάλη ξηρασία στην ιστορία της Αυστραλίας.

Για δέκα σχεδόν ολόκληρα χρόνια δεν είχε πέσει ωφέλιμη βροχή, αλλά την ημέρα εκείνη οι ουρανοί γέμισαν πυκνά, μαύρα σύννεφα, και μετά άνοιξαν για να ρίξουν στη διψασμένη γη τριάντα πόντους βροχή.

Ο ένας πόντος βροχής μπορεί να μη σημαίνει τη λήξη μιας ξηρασίας, ίσως να μην έχει και καμιά σημασία, αλλά οι τριάντα πόντοι βροχής

вдвоем с миссис Смит они удобно устроили его на заднем сиденье, среди кучи газет и журналов, и укутали одеялами; теперь они молили судьбу еще об одной милости: пусть и Джиме тоже вернется домой.

Глава 16

Только когда полномочный представитель императора Хирохито подписал документ о капитуляции Японии, в Джиленбоуне поверили, что война и в самом деле кончена.

Это стало известно в воскресенье второго сентября 1945-го, ровно через шесть лет после ее начала.

Шесть мучительных лет. Столько невосполнимых утрат: никогда уже не вернуться ни Рори, сын Доминика О'Рока, ни сын Хорри Хоупгона Джон, ни Кермак, сын Клена Кармайкла.

Младший сын Росса Маккуина Энгус никогда больше не сможет ходить; сын Энтони Кинга Дэвид будет ходить, но уже не увидит, куда идет; у Пэтси, сына Пэдди Клири, никогда не будет детей.

А сколько есть таких, чьи раны не видимы глазом, но столь же глубоки, таких, что покинули свой дом веселые, жизнерадостные, смеющиеся, а с войны возвратились притихшие, скупые на слова и почти разучились смеяться.

Когда война началась, разве снилось кому-нибудь, что это так надолго и так тяжки будут потери?

Джиленбоунцы не слишком суеверны, но даже самых отъявленных вольнодумцев в воскресенье второго сентября пробрала дрожь.

Ибо в тот же день, как кончилась война, кончилась и самая долгая за всю историю Австралии засуха.

Почти десять лет не выпало ни одного настоящего дождя, а в этот день небо сплошь заволоклось чернейшими, непроглядными тучами, с громом разверзлось и покрыло жаждущую землю потоками в двенадцать дюймов глубиной.

Если осадков выпадает на дюйм, это еще не обязательно конец засухи, второго дождя может и не быть, но двенадцать дюймов — это значит,

<p>σημαίνουν χορτάρι.</p> <p>Η Μέγκυ, η Φη, ο Μπομπ, ο Χιούη κι ο Πάτσυ στέκονταν στη βεράντα και την κοίταζαν μέσα στα σκοτάδια, ανασαίνοντας την αβάσταχτη γλυκιά μυρουδιά της έτσι που έπεφτε στο στεγνό μαραμένο χώμα.</p> <p>Τα άλογα, τα πρόβατα, τα γελάδια και τα γουρούνια στερέωναν τα πόδια τους στη γλιστερή γη κι άφηναν το νερό να κυλάει πάνω τους. τα πιο πολλά απ' αυτά είχαν γεννηθεί μετά το τελευταίο πέραςμα της βροχής από τον κόσμο τους.</p> <p>Η βροχή ξέπλυνε το νεκροταφείο από τη σκόνη, ξάσπρισε τα πάντα, καθάρισε τις ανοιχτές φτερούγες του ανέκφραστου αγγέλου.</p> <p>Στη ρεματιά φούσκωσαν τα νερά και κίνησαν το ταξίδι τους για τη θάλασσα, η βουή τους ανακατευόταν με το μονότονο ήχο της βροχής έτσι όπως κύλαγαν ορμητικά.</p> <p>Βροχή, βροχή! Βροχή.</p> <p>Σαν ευλογία δοσμένη από κάποιο άγιο χέρι, που τόσο καιρό τώρα τους την αρνιόταν, για να τους την προσφέρει επιτέλους.</p> <p>Η ευλογημένη, η υπέροχη βροχή. Γιατί βροχή σήμαινε χορτάρι, και το χορτάρι ήταν ζωή.</p> <p>Εμφανίστηκε ένα αχνοπράσινο χνούδι, τα μικρά του φυλλαράκια πρόβαλαν δείχνοντας κατά τον ουρανό, έβγαλαν βλαστούς, πήραν ένα πιο σκούρο πράσινο όσο μεγάλωναν, μετά ξεθώριασαν και δυνάμωσαν, γίνηκαν το ασημί μπεζ, ψηλό μέχρι τα γόνατα χορτάρι της Ντρογκέντα.</p> <p>Το Χόουμ Πάντοκ έμοιαζε χωράφι με στάρι που ρυτίδιαζε κι αναδευόταν στο κάθε σκανταλιάρικο αεράκι, κι οι κήποι του υποστατικού γέμισαν χρώμα, με τεράστια μπουμπούκια ν ανοίγουν ολοένα, τα μαστιχόδεντρα γίνηκαν ξάφνου άσπρα και πρασινοκίτρινα μετά από εννιά χρόνια σκονισμένης μουντάδας.</p> <p>Γιατί μόλο που υπήρχαν ακόμα αρκετά αποθέματα νερού στις παράλογα πολλές δεξαμενές του Μάικλ Κάρσον για να διατηρούνται ζωντανοί οι κήποι του υποστατικού, η σκόνη είχε στρωθεί από καιρό πάνω στο κάθε φύλλο και το κάθε πέταλο, είχε σβήσει ή θαμπώσει όλα τα χρώματα.</p>	<p>что вырастет трава!</p> <p>Мэгги, Фиа, Боб, Джек, Хьюги и Пэтси стояли на веранде и в грозовой тьме смотрели на этот ливень и вдыхали его несказанно сладостный аромат, запах иссохшей, растрескавшейся земли, наконец-то утоляющей жажду.</p> <p>Лошади, овцы, коровы и свиньи упирались потверже ногами в расплзающуюся жидкую грязь и, вздрагивая всей кожей, с наслаждением подставлялись под живительные струи; почти все они с самого рождения не знали, что такое дождь.</p> <p>На кладбище смыло всю пыль, вновь забелел мрамор, омылись от пыли распростертые крылья невозмутимого Боттичеллиева ангела.</p> <p>Речка вздулась, забурилась, шум ее смешался с барабанной дробью ливня.</p> <p>Дождь, дождь! Дождь.</p> <p>Словно исполинская непостижимая рука даровала наконец долгожданную благодать.</p> <p>Дождь — благословение и чудо. Ибо дождь — это значит трава, а трава — это жизнь.</p> <p>Из земли пророс нежно-зеленый пушок, крохотные ростки потянулись к небу, пошли куститься, набухать почками, поднимались все выше, зеленели все гуще, потом посветлели, налились соками — и вновь она стоит по колено людям, то серебристая, то матовая, цвета кофе с молоком трава Дрохеды.</p> <p>Главная усадьба — совсем как пшеничное поле, по которому пробегает рябь от малейшего озорного ветерка, цветники вокруг дома пылают ярчайшими красками, раскрываются огромные бутоны, призрачные эвкалипты, что девять лет кряду стояли угрюмые, серые, пропыленные, разом опять засветились белизной и золотисто-зеленым.</p> <p>Да, в цистернах, поставленных расточительным сумасбродом Майклом Карсоном, хватило воды, чтобы цветники не погибли, но пыль давно покрыла каждый лист и лепесток, приглушила и омрачила их краски.</p>
---	---

<p>Κι ένας παλιός μύθος είχε βγει αληθινός: η Ντρογκέντα διέθετε πράγματι αρκετό νερό για να τα βγάλει πέρα με δέκα χρόνια ξηρασίας, όμως το νερό της έφτανε μονάχα για το υποστατικό.</p> <p>Ο Μπομπ, ο Τζακ, ο Χιούη κι ο Πάτσυ βγήκαν πάλι στα βοσκοτόπια, άρχισαν να κουβεντιάζουν για τα ζώα που θα έπρεπε ν αγοράσουν για ν ανανεώσουν τα κοπάδια τους.</p> <p>Η Φη άνοιξε ένα κατακαίνουριο μπουκαλάκι με μαύρη μελάνη κι έκλεισε με μανία το κόκκινο μελανοδοχείο της στρίβοντας άγρια το καπάκι του. Τέρμα πια το παθητικό στα λογιστικά βιβλία της Ντρογκέντα!</p> <p>Η Μέγκυ έβλεπε να παίρνει τέλος η ζωή της στους βοσκότοπους, γιατί δε θα περνούσε πολύς καιρός ίσαμε να 'ρθει ο Τζιμς στο σπίτι και να παρουσιαστούν διάφοροι άντρες ζητώντας δουλειά.</p> <p>Μετά από εννιά χρόνια πολύ λίγα πρόβατα και γελάδια είχαν απομείνει, μονάχα τα πιο εκλεκτά ζωντανά, που κέρδιζαν βραβεία σε διαγωνισμούς και τα χαν πάντα μαντρωμένα και τα τσίζαν με το χέρι, κι ο πυρήνας των κοπαδιών, τα κριάρια κι οι ταύροι.</p> <p>Ο Μπομπ κίνησε ανατολικά, για τα ψηλά των Δυτικών Πλαγιών, ν'αγοράσει προβατίνες καλής ράτσας από αγροκτήματα που δεν είχαν χτυπηθεί τόσο σκληρά από την ξηρασία.</p> <p>Ο Τζιμς γύρισε στο σπίτι. Στη μισθοδοτική κατάσταση της Ντρογκέντα προστέθηκαν οχτώ βοσκοί.</p> <p>Η Μέγκυ κρέμασε τη σέλα της στο καρφί του τοίχου.</p> <p>Λίγο καιρό μετά, η Μέγκυ πήρε ένα γράμμα από τον Λιουκ, το δεύτερο αφότου τον είχε αφήσει.</p> <p>«Δε μένει πολύ ακόμα, φαντάζομαι», της έλεγε. «Μερικά χρονάκια στις φυτείες και θα μαζέψω τα λεφτά που θέλω.</p> <p>Τώρα τελευταία έχει αρχίσει και με πονάει λιγάκι η μέση μου, αλλά μπορώ πάντα να κρατιέμαι ανάμεσα στους καλύτερους, κόβω οχτώ κι εννιά τόνους την ημέρα.</p> <p>Ο Αρν κι εγώ έχουμε άλλα δώδεκα συνεργεία στη δουλειά μας, κι όλα τα παιδιά είναι σάϊνια.</p> <p>Βγάζουμε όλο και πιο καλά λεφτά, η Ευρώπη θέλει να της στέλνουμε όσο περισσότερη ζάχαρη</p>	<p>Старое поверье подтвердилось: запасы воды в Дрохеде такие, что можно пережить и десять лет засухи — но это верно лишь для Большого дома.</p> <p>Боб, Джек, Хьюги и Пэтси вернулись на выгоны, начали прикидывать, как бы лучше восстановить отары;</p> <p>Фиа открыла новенький пузырек черных чернил и намертво заткнула пробкой пузырек красных, которыми записывались убытки;</p> <p>а Мэгги поняла, что для нее жизнь в седле подходит к концу: скоро вернется Джиме и появятся мужчины, которым нужна работа.</p> <p>После тяжелых девяти лет скота осталось ничтожно мало — уцелели только породистые производители, которых во все времена содержали в стойлах, горсточка отборных, первоклассных быков и баранов.</p> <p>Боб отправился на восток, в края, не так сильно пострадавшие от засухи, закупать лучших чистокровных ярок.</p> <p>Вернулся Джиме. Наняли восьмерых овчаров. И</p> <p>Мэгги распрощалась со своим седлом.</p> <p>А вскоре она получила письмо от Люка — второе с тех пор, как ушла от него.</p> <p>"Я так думаю, осталось уже недолго, — писал Люк. — Еще несколько лет на плантациях, и у меня наберется дополнительно денег.</p> <p>Иногда побаливает спина, но я еще могу потягаться с самыми классными ребятами, рублю за день восемь, а то и девять тонн.</p> <p>У нас с Арне под началом еще двенадцать артелей, и все отличный народ.</p> <p>Деньги сейчас остаются куда легче, в Европе такой спрос на сахар, что , только поспевай</p>
--	--

<p>μπορούμε.</p> <p>Πάνω από πέντε χιλιάδες λίρες καθαρίζω κάθε χρόνο, και τα βάζω στην άκρη τα πιο πολλά. Να το δεις, Μεγκ, που δε θ'αργήσω να πάω στο Κυνούνα ν'αγοράσω το κτήμα μου.</p> <p>Κι ίσως θελήσεις να ξαναγυρίσεις κοντά μου όταν θα τα βολέψω τα πράγματα.</p> <p>Πες μου τελικά, σου έδωσα το παιδί που ήθελες;</p> <p>Παράξενο πράγμα το πώς κάνουν οι γυναίκες για τα παιδιά.</p> <p>Φαντάζομαι πως έφταιγε αυτό που χωρίσαμε, έτσι δεν είναι; Γράψε μου πώς είσαι, και πώς τα πήγε η Ντρογκέντα με την ξηρασία. Δικός σου, Λιουκ».</p> <p>Η Φη βγήκε στη βεράντα όπου καθόταν η Μέγκυ με το γράμμα στα χέρια, κοιτώντας αφηρημένα μπροστά της.</p> <p>«Πώς είναι ο Λιουκ;»</p> <p>«Πάντα ο ίδιος, μαμά. Διόλου δεν έχει αλλάξει. Εξακολουθεί να λέει πως θα κάτσει λίγο ακόμα στις καταραμένες του φυτείες, πως θ'αγοράσει κάποια μέρα το αγρόκτημα του κάπου στην περιοχή του Κυνούνα».</p> <p>« Πιστεύεις πως θα το κάνει πράγματι;»</p> <p>« Φαντάζομαι πως ναι, κάποτε».</p> <p>«Και συ τι θα κάνεις τότε, Μέγκυ; Θα πας να ζήσεις μαζί του;»</p> <p>«Χίλια χρόνια να ζούσε δε θα ξαναγύριζα κοντά του».</p> <p>Η Φη κάθισε σε μια πολυθρόνα από μπαμπού πλάϊ στην κόρη της γυρίζοντας την έτσι που να μπορεί να βλέπει καλά τη Μέγκυ.</p> <p>Από μακριά ακούγονταν αντρικές φωνές και σφυριά να καρφώνουν κάτι στο σπίτι. οι τζαμαρίες της βεράντας και τα παράθυρα του πρώτου πατώματος φράζονταν επιτέλους με λεπτό συρμάτινο δίχτυ που δε θ'άφηνε τις μύγες να μπαίνουν μέσα.</p> <p>Η Φη είχε αντισταθεί χρόνια ολόκληρα, μένα πείσμα αλύγιστο.</p>	<p>подавать.</p> <p>Я зарабатываю больше пяти тысяч фунтов в год и почти все откладываю. Теперь уже скоро я поселюсь в Кайнуне, Мэг.</p> <p>Может, когда я там устроюсь, ты захочешь ко мне приехать.</p> <p>Заполучила ты от меня тогда ребятенка?</p> <p>Чудно, до чего женщинам охота нарожать ребятишек.</p> <p>Я так думаю, от этого у нас с тобой все и разладилось, верно? Напиши, как твои дела и как Дрохеда выдержала засуху. Твой Люк».</p> <p>Мэгги сидела на веранде с этим письмом в руке, устремив невидящий взгляд на ярко-зеленую лужайку, и тут из дома вышла Фиа.</p> <p>— Ну, что Люк?</p> <p>— Все то же, мама. Ничуть не переменялся. Опять пишет, что ему надо еще немного поработать на этих окаянных сахарных плантациях, а потом он купит землю где-нибудь в Кайнуне.</p> <p>— По-твоему, и правда это когда-нибудь сбудется?</p> <p>— Да, пожалуй... в конце концов придет такой день.</p> <p>— И ты к нему вернешься, Мэгги?</p> <p>— Ни за что на свете.</p> <p>Фиа повернула плетеное кресло и села напротив дочери, внимательно на нее посмотрела.</p> <p>Поодаль перекликались мужчины, стучали молотки — наконец-то верхние веранды затягивали густой сеткой для защиты от мух.</p> <p>Многие годы Фиа упрямо на это не соглашалась.</p>
--	---

<p>Όσες μύγες και να υπήρχαν, ποτέ δε θα χαλούσε την εμφάνιση του σπιτιού με άσχημα διχτυωτά.</p> <p>Όμως όσο κρατούσε η ξηρασία τόσο χειρότερο γινόταν το κακό με τις μύγες, ώσπου, δυο βδομάδες πριν από τη λήξη της, η Φη είχε υποχωρήσει και πήρε έναν εργολάβο να της φράξει όλα τα κτίσματα του υποστατικού, όχι μονάχα το μεγάλο σπίτι παρά κι όλα τα σπίτια του προσωπικού όπως και τα παραπήγματα.</p> <p>Αλλά ηλεκτρικό δεν έλεγε να βάλει με τίποτε.</p> <p>Η Ντρογκέντα δίχως το απαλό φως που σκόρπαγαν οι λάμπες πετρελαίου; Ούτε που το σκεφτόταν καθόλου.</p> <p>Ωστόσο είχε παραγγείλει έναν από τους καινούριους φούρνους που δούλευαν με γκάζι, και μια ντουζίνα καινούρια ψυγεία κηροζίνης.</p> <p>Η αυστραλέζικη βιομηχανία δεν είχε πάρει τα πάνω της, όμως κάποτε θα έφταναν οι καινούριες συσκευές.</p> <p>«Μέγκυ, γιατί δε χωρίζεις τον Λιουκ να παντρευτείς ξανά;» ρώτησε άξαφνα η Φη.</p> <p>«Ο Ήνοχ Ντέηβις θα σ'έπαιρνε στη στιγμή. Ποτέ του δε γύρισε να κοιτάξει καμιά άλλη».</p> <p>Τα όμορφα μάτια της Μέγκυ περιεργάστηκαν ξαφνιασμένα τη μητέρα της.</p> <p>«Χριστέ και Κύριε! Μαμά, έχω την εντύπωση πως μου μιλάς πράγματι σαν γυναίκα σε γυναίκα!»</p> <p>Η Φη δε χαμογέλασε, εξακολουθούσε να χαμογελάει σπάνια.</p> <p>«Ε, αν δεν έχεις γίνει γυναίκα ίσαμε τα τώρα, δεν πρόκειται να γίνεις ποτέ σου. Θαρρώ πως θα 'πρεπε να σε αντιμετωπίζω πια έτσι.</p> <p>Πάντως φαίνεται πως με πήραν για τα καλά τα χρόνια. έχω διάθεση για κουβεντούλα».</p> <p>Η Μέγκυ έβαλε τα γέλια. Την είχε ενθουσιάσει η πρωτοβουλία της μητέρας της και δεν ήθελε με κανέναν τρόπο να καταστρέψει την καινούρια τούτη ατμόσφαιρα ανάμεσα τους.</p> <p>«Είναι η βροχή, μαμά. Πρέπει να ναι η βροχή. Αχ, δεν είναι χάρμα να βλέπεις ξανά χορταριασμένη</p>	<p>Μухи мухами, а она не желала изуродовать дом безобразной проволочной сетью.</p> <p>Но чем дольше тянулась засуха, тем сильнее одолевали несносные мухи — и, наконец, за две недели до дождя Фиа сдалась и наняла подрядчика с артелью, пускай защитят от этой напасти всю Главную усадьбу. Не только Большой дом, но и жилище постоянных работников, и бараки сезонников.</p> <p>А вот провести в дом электричество она не соглашалась.</p> <p>Но представить себе Дрохеду без мягкого, рассеянного света старых ламп? Нет, немислимо. Впрочем, кое-какие новшества на усадьбе появились: газовая плита, для которой по заказу доставляли газ в баллонах, и с десяток керосиновых холодильников;</p> <p>промышленность Австралии еще не совсем перестроилась на мирный лад, но скоро и сюда придут новомодные изобретения.</p> <p>— Мэгги, а может быть, тебе развестись с Люком и выйти опять замуж? — спросила вдруг Фиа.</p> <p>— Инек Дэвис будет рад и счастлив на тебе жениться, он никогда ни на одну девушку, кроме тебя, и не смотрел.</p> <p>Чудесные серые глаза с изумлением обратились на мать.</p> <p>— Мама, да неужели ты и правда заговорила со мной как со взрослой?</p> <p>Фиа даже не улыбнулась; она по-прежнему улыбалась не часто.</p> <p>— Ну, если ты до сих пор не стала взрослой, так и не станешь никогда. По-моему, ты уже настоящая взрослая женщина.</p> <p>А я, видно, старею. Становлюсь болтливой.</p> <p>Мэгги засмеялась от радости — как хорошо, что мать заговорила по-дружески, только бы ее не спугнуть!</p> <p>— Это на тебя дождь подействовал, мама. Уж наверно дождь. Какое счастье, что всюду опять</p>
---	---

την Ντρογκέντα και καταπράσινους τους κήπους μας;»

«Ναι, είναι. Όμως αποφεύγεις να μου δώσεις μια άμεση απάντηση. Γιατί δε χωρίζεις τον Λιουκ, να παντρευτείς ξανά;»

«Γιατί θα ερχόμουν σε σύγκρουση με τους κανόνες της Εκκλησίας».

«Πφ!» έκανε η Φη, μα δίχως να είναι περιφρονητικό το ύφος της.
«Είσαι κατά το ήμισυ δική μου κόρη κι εγώ δεν είμαι καθολική.

Μη μου τα λες εμένα αυτά, Μέγκυ. Αν ήθελες στ' αλήθεια να παντρευτείς, θα τον χώριζες τον Λιουκ».

«Ναι, φαντάζομαι πως θα το έκανα. Δε θέλω όμως να παντρευτώ ξανά. Είμαι μια χαρά με τα παιδιά μου, στην Ντρογκέντα».

494

COLLEEN MCCULLOUGH

растет трава и лужайки наши опять зазеленели! Правда, счастье?

— Да, конечно. Но ты мне не ответила. Почему бы тебе не развестись с Люком и не выйти снова замуж?

— Церковь не допускает развода.

— Чепуха! — прикрикнула Фиа, но прикрикнула не сердито.

— Ты наполовину моя дочь, а я ведь не католичка.

Не говори глупостей, Мэгги. Если б ты всерьез хотела выйти опять замуж, ты бы прекрасно развелась с Люком.

— Да, наверно. Но я больше не хочу замуж. У меня есть дети, есть Дрохеда, а больше мне ничего не надо.

В кустах неподалеку звонко засмеялся кто-то совсем таким же смехом, как Мэгги, но за густо свисающими алыми соцветьями не видно было, кто там смеется.

— Слышишь? Это Дэн там, в кустах. Знаешь, этот малыш уже держится на лошади ничуть не хуже меня. Дэн! — крикнула Мэгги. — Ты чего там прячешься, проказник? Вылезай сию минуту!

И он выполз из-под ближнего куста — руки черные, все в земле, и губы тоже подозрительно перепачканы черным.

— Мам, а знаешь, земля какая вкусная? Правда, мам, вкусная, честное слово!

Он подошел и стал перед Мэгги; в свои семь лет он был высокий, изящный и тоненький, но крепкий, с точеным фарфоровым личиком.

Появилась Джастина и встала рядом с братом. Тоже для своих лет высокая, но не то чтобы тоненькая, просто худая и вся в веснушках. Под этой густой коричневой россыпью не разобрать, какое же у нее лицо, от веснушек совсем незаметны золотистые брови и ресницы, но странные глаза все такие же чересчур светлые, и взгляд их вызывает то же тревожное чувство, что и прежде, чуть не с колыбели. Рожицу эльфа обрамляет масса буйных кудрей, огненно-рыжих, совсем как были у Пэдди. Хорошенькой девочку никак не назовешь, но и

забыть ее, увидев хоть раз, невозможно — поражают не только глаза, но редкостная внутренняя сила. Суровая, решительная, умная и резкая, Джастина и в восемь лет так же мало, как в младенчестве, считается с тем, что о ней подумают. По-настоящему близок ей лишь один человек на свете — Дэн. Его она по-прежнему обожает и по-прежнему полагает, будто он безраздельная ее собственность.

Из-за этого у них с матерью постоянно бывают стычки. Для Джестины было тяжким ударом, что Мэгги перестала ездить по выгонам и вернулась к материнским обязанностям. Начать с того, что девочка, всегда и при всех обстоятельствах уверенная в своей правоте, словно бы ничуть не нуждается в матери. И не тот у нее характер, чтобы изливать кому-то душу или ждать похвал и ласкового одобрения. Мэгги для нее прежде всего соперница, которая отнимает у нее Дэна. Куда лучше Джастина ладит с бабушкой: вот это человек стоящий, не путается не в свои дела, понимает, что у тебя и у самой есть голова на плечах.

— Я ему не велела есть землю, — сказала Джастина.

— Ну, от этого не умирают, Джастина, но пользы тоже нет. — Мэгги поглядела на сына.
— Что это тебе вздумалось, Дэн?

Минуту он серьезно размышлял над ее вопросом.

— Земля тут, вот я ее и попробовал. Если б она была вредная, она и на вкус была бы плохая, правда? А она хорошая, вкусная.

— Это ничего не значит, — надменно перебила Джастина. — Беда мне с тобой, Дэн, ничего ты не понимаешь. Иногда самые вкусные вещи как раз самые ядовитые.

— Ну да! Какие это? — с вызовом спросил Дэн.

— Патока! — торжествующе объявила Джастина. Удар попал в цель, был с Дэном однажды такой случай — он нашел в кладовой у миссис Смит банку с патокой, объелся, и потом ему было очень худо.

Все-таки он возразил:

— Я ведь еще живой, значит, не такая она ядовитая.

— Потому что тебя тогда вырвало. А если б не вырвало, ты бы умер.

Тут уж возражать было нечего. Дэн дружески взял сестру под руку — они были почти одного роста, и оба неспешно зашагали по лужайке к домику, который по их точным указаниям соорудили любящие дядюшки под нависшими ветвями перечного дерева. Сначала взрослые очень протестовали против такого выбора, опасаясь пчел, но дети оказались правы. Пчелы отлично с ними уживались. Перечные деревья самые уютные, лучше всех, объясняли Дэн и Джастина. Такие свежие, душистые, а когда сожмешь в руке гроздь крохотных розовых шариков, вроде мелкого-мелкого винограда, получаются очень славные хрустящие и пахучие розовые хлопья.

— До чего они разные, Дэн и Джастина, а ведь прекрасно ладят, — сказала Мэгги. — Просто удивительно. Кажется, я ни разу не видела, чтобы они поссорились, хотя она уж до того настойчивая и упрямая... просто непостижимо, как Дэн умудряется с ней не ссориться.

Но Фиа думала совсем о другом.

— Что и говорить, вылитый отец, — сказала она, провожая глазами Дэна, он как раз нырнул под низко нависшие ветви и скрылся из виду.

Мэгги похолодела, как всегда при этих словах, хотя за многие годы опять и опять слышала их от самых разных людей. Конечно же, у нее просто совесть нечиста. Люди всегда подразумевают сходство Дэна с Люком. Почему бы и нет? В чем-то существенном Люк О'Нил с виду очень похож на Ральфа де Брикассара. Но сколько ни старалась Мэгги держаться как ни в чем не бывало, от замечаний о сходстве Дэна с отцом ей всегда становилось не по себе.

Она осторожно перевела дух, сказала как могла небрежно:

— Ну, разве, мама? — и продолжала, беззаботно покачивая ногой:

— Право, я этого не вижу. У Дэна ни в характере, ни в поведении ничего нет общего с Люком.

Фиа засмеялась, словно бы фыркнула пренебрежительно, но это был самый настоящий смех. Глаза ее с годами поблекли, да еще начинались катаракты, но сейчас она в упор

хмуро и насмешливо разглядывала испуганное лицо дочери.

— Ты что же, Мэгги, круглой дурой меня считаешь? Я говорю не про Люка О'Нила. Я сказала, что Дэн — вылитый Ральф де Брикассар.

Свинец. Нога, тяжелая, свинцовая, опустилась на вымощенный испанской плиткой пол веранды, налитое свинцом тело сникло в кресле, не хватает сил биться непомерно тяжелому свинцовому сердцу. Бейся, будь ты проклято, бейся! Ты должно биться ради моего сына!

— Что ты, мама! — голос тоже свинцовый. — Что ты такое говоришь! Преподобный Ральф де Брикассар?!

— А ты знаешь и других Ральфов де Брикассаров? Люк О'Нил не имеет никакого отношения к этому мальчонке, Ральф де Брикассар — вот кто его отец. Я это знаю с первой минуты, когда ты родила его, а я приняла.

— Но... но тогда почему ты молчала? Ждала семь лет, а теперь бросаешь мне такое нелепое, сумасшедшее обвинение?

Фиа вытянула ноги, изящно скрестила их в лодыжках.

— Наконец-то я старею, Мэгги. И уже не так близко все принимаю к сердцу. Как отрадна иногда бывает старость! С удовольствием смотрю, как оживает Дрохеда, от этого у меня и на сердце легче. Вот и поговорить захотелось, в первый раз за столько лет.

— Ну, знаешь, когда уж ты решила поговорить, так нашла о чем! Слушай, мама, ты никакого права не имеешь такое говорить! Это не правда! — с отчаянием сказала Мэгги, она понять не могла, жалеет ее мать или хочет помучить.

И вдруг Фиа положила руку ей на колено и улыбнулась — не с горечью и не презрительно, а с каким-то странным сочувствием.

— Не лги мне, Мэгги. Можешь лгать кому угодно, только не мне. Никогда ты меня не убедишь, что этот малыш — сын Люка О'Нила. Я не дура и не слепая. В нем нет ничего от Люка и никогда не было, потому что и не могло быть. Он весь пошел в его преподобие. И руки

те же, и волосы так же растут — тот же мысок надо лбом, и овал лица тот же, и брови, и рот. Даже ходит так же. Ральф де Брикассар, вылитый Ральф де Брикассар.

И Мэгги сдалась, и непомерная тяжесть скатилась с души, во всем ее облике теперь чувствовалось облегчение и покой.

— Главное — глаза, он словно смотрит откуда-то издалека. Вот что меня поражает больше всего. Но неужели так заметно? Неужели все знают, мама?

— Нет, конечно, — уверенно сказала Фиа. — Люди замечают только цвет глаз, форму носа, сложение. А в этом достаточно сходства и с Люком. Я знаю, потому что годами наблюдала за тобой и Ральфом де Брикасаром. Ему бы только пальцем тебя поманить, и ты побежала бы за ним на край света, и не болтай, что церковь не допускает развода, этим вздором меня не проведешь. Тебе до смерти хотелось преступить куда более серьезный запрет церкви, чем этот, насчет развода. Ты тогда всякий стыд потеряла, Мэгги, всякий стыд потеряла, — сказала Фиа пожестче. — Но он был упрям. Во что бы то ни стало решил оставаться безупречным пастырем, а ты у него была где-то там, на втором плане. Экая глупость! Не очень-то ему помогло его дурацкое упрямство, а? Рано или поздно это все равно должно было случиться.

За углом веранды кто-то уронил молоток и длинно выругался. Фиа вздрогнула, поморщилась.

— Фу, хоть бы уж они скорее покончили с этими сетками! — И снова заговорила о том же:

— Неужели ты воображаешь, что одурачила меня, когда не захотела, чтобы Ральф де Брикассар обвенчал тебя с Люком? Я-то знала. Ты не желала, чтобы он венчал тебя с другим, ты с ним самим хотела идти под венец. А когда он явился в Дрохеду перед отъездом в Афины, а тебя здесь уже не было, я поняла — рано или поздно он не выдержит и разыщет тебя. Он бродил по всей усадьбе как неприкаянный, будто малый ребенок потерялся на Сиднейской выставке. Твое замужество — это был твой самый хитроумный ход, Мэгги. Покуда Ральф знал, что ты по нем сохнешь, ты была ему не нужна, а вот стоило тебе выйти за другого, тут он сразу и выдал себя — суцкая собака на сене. Разумеется, он убедил себя, что питает к тебе

чистейшие платонические чувства, но как ни крути, а оказалось, ты ему нужна. Нужна, необходима, как никогда не была и, подозреваю, не будет необходима больше ни одна женщина на свете. Странно, — прибавила Фиа с искренним недоумением, — для меня всегда было загадкой, что он в тебе особенное нашел... что ж, наверно, все матери немножко слепы и не понимают своих дочерей, пока не состарятся и не перестанут завидовать их молодости. Ты так же плохо понимаешь Джастину, как я плохо понимала тебя.

Она откинулась на спинку кресла-качалки и слегка покачивалась, прикрыв глаза, но из-под опущенных ресниц зорко присматривалась к Мэгги, как ученый к подопытному кролику.

— Что бы он ни нашел в тебе, он это заметил с первого взгляда и этим ты его околдовала раз и навсегда. Тяжелей всего ему было понять, что ты становишься взрослой, но пришлось понять, когда он приехал и оказалось — тебя нет, ты вышла замуж. Бедняга Ральф! Ничего не поделаешь, ему только оставалось пуститься на поиски. И он тебя разыскал, не так ли? Я это поняла еще раньше, чем родился Дэн, как только ты вернулась домой. Раз ты заполучила Ральфа де Брикассара, тебе уже незачем было оставаться с Люком.

— Да, — вздохнула Мэгги, — Ральф меня разыскал. Только ведь это ничему не помогло, правда? Я знала, он никогда не откажется от своего бога. Потому и решила — пускай у меня останется хоть частица его, единственное, чем я могу завладеть. Его ребенок. Дэн.

— Я как будто эхо слышу. — Фиа засмеялась невеселым своим смехом. — Ты говоришь моими словами.

— Фрэнк?

Скрипнуло кресло; Фиа встала, прошлась назад и вперед по звонким плиткам веранды, потом остановилась перед дочерью, посмотрела на нее в упор.

— Так, так! Мы квиты, а, Мэгги? Ну, а ты давно узнала?

— Еще когда была маленькая. Когда Фрэнк убежал из дому.

— Его отец был женатый человек. Много старше меня, видный политический деятель.

Имя известное, даже ты, наверно, слышала. В Новой Зеландии полно улиц, названных в его честь, найдутся даже два-три города. Но на сей раз я стану его называть Пакеха. На языке маори это значит «белый человек» — ничего, сойдет. Он уже умер, конечно. Во мне и самой есть капля маорийской крови, а отец Фрэнка был наполовину маори. По Фрэнку это было очень видно, ведь наследственность получилась с двух сторон. Ох, как я любила этого человека! Может быть, это был зов крови, не знаю. Он был красавец. Высокий, грива черных волос и черные, сияющие, смеющиеся глаза. В нем было все, чего не хватало Пэдди, — культура, утонченность, редкостное обаяние. Я его любила до безумия. И думала, что уж никогда больше никого не полюблю; и упивалась этим самообманом долго, очень долго, и протрезвела слишком поздно... — Голос изменил ей. Она отвернулась, несколько минут смотрела в сад. — Я во многом виновата, Мэгги, можешь мне поверить.

— Значит, вот почему ты любила Фрэнка больше всех нас, — сказала Мэгги.

— Я и сама так думала — потому что он сын Пакехи, а все остальные — дети Пэдди. — Фиа опустилась в кресло, странный скорбный не то стон, не то вздох сорвался с ее губ. — Итак, история повторяется. Да, я посмеялась про себя, когда увидела Дэна, можешь мне поверить.

— Ты необыкновенная женщина, мама!

— Разве? — Кресло скрипнуло; Фиа подалась вперед. — Скажу тебе на ушко маленький секрет, Мэгги. Необыкновенная там или самая обыкновенная, но я очень несчастная женщина. По той ли, по другой ли причине, но я была несчастна с того самого дня, как встретила Пакеху. Прежде всего по своей же вине. Я его любила, но не дай Бог ни одной женщине испытать в жизни то, что выпало мне из-за него. И потом, Фрэнк... я дорожила одним Фрэнком, а обо всех вас и не думала. Не думала о Пэдди, а он — лучшее, что мне дано было в жизни. Но я тогда этого не понимала. Только тем и занималась, что сравнивала его с Пакехой. Нет, конечно же, я была ему благодарна, и я не могла не видеть, что он прекрасный человек... — Фиа пожала плечами. — Ну ладно, что было, то прошло. Просто я хотела сказать: ты виновата, Мэгги. Разве ты сама не понимаешь, что виновата?

— Нет, не понимаю. По-моему, виновата

церковь, когда отнимает у священников еще и это.

— Забавно, мы всегда говорим о церкви как о сопернице. Ты украла мужчину у соперницы, Мэгги, совсем как я когда-то.

— Ральф ничем не связан был ни с одной женщиной, только со мной. Церковь — не женщина, мама. Это не человек, просто такой институт.

— Зря ты передо мной оправдываешься. Я знаю все, что тут можно сказать. Когда-то я и сама так рассуждала. О том, чтобы Пакеха развелся с женой, нечего было и думать. Он один из первых среди маори стал большим политическим деятелем; ему пришлось выбирать между мной и своим народом. Какой мужчина устоит перед таким соблазном, откажется от величия? Вот и твой Ральф выбрал церковь, ведь так? Что ж, я решила — пусть, мне все равно. Возьму от Пакехи что могу, по крайней мере у меня будет от него ребенок, ребенка мне ничто не помешает любить.

И вдруг в Мэгги вскипела ненависть, дикая обида вытеснила жалость к матери — значит, та считает, что и она, Мэгги, так же все испортила, загубила жизнь и себе и сыну?! И она сказала:

— Ну нет, мама, я гораздо хитрее тебя. У моего сына есть законное имя, этого у него никто не отнимет, даже Люк.

Фиона Клири задохнулась, проговорила не сразу, сквозь зубы:

— Ядовито сказано! Так вот ты какая, Мэгги! А поглядеть — сама кротость, мухи не обидишь. Что ж, верно, мой отец попросту купил мне мужа, чтобы дать Фрэнку имя и сплавить меня подальше. Я готова была головой поручиться, что ты об этом не знаешь. Откуда ты узнала?

— Это мое дело.

— Но и ты заплатишься, Мэгги. Поверь, расплаты не миновать. Тебе это не пройдет даром, как не прошло мне. Я потеряла Фрэнка, для матери не может быть утраты более жестокой — мне даже увидеть его нельзя, а я так по нем тоскую... Но подожди! Ты тоже потеряешь Дэна.

— Нет уж, постараюсь не потерять. Ты потеряла Фрэнка потому, что он не мог ужиться

с папой. А я позаботилась, чтоб у Дэна не было никакого папы, чтоб никто не мог его взнудать и запрячь. Я сама его взнудую и запрягу накрепко — в Дрохеду. Ты думаешь, почему я уже понемножку делаю из него овчара? В Дрохеде он в безопасности, тут ему ничто не грозит.

— А папе грозило? А Стюарту? Безопасности на свете нет. И если Дэн захочет отсюда уехать, ты его не удержишь. Папа вовсе не взнудывал Фрэнка. Ничего подобного. Фрэнка нельзя было взнудать. И если ты воображаешь, будто ты, женщина, сумеешь взнудать сына Ральфа де Брикассара, ты глубоко ошибаешься. Сама подумай, это так ясно. Если ни я, ни ты не сумели удержать отцов, где нам удержать сыновей?

— Я потеряю Дэна только в одном случае, мама, если ты проболтаешься. Но прежде я тебя убью, так и знай.

— Не волнуйся, из-за меня тебе вовсе незачем идти на виселицу. Я не собираюсь выдавать твой секрет; просто мне любопытно смотреть на это со стороны. Да, только этим я и занимаюсь, дочка. На все смотрю со стороны.

— Ох, мама! Ну отчего ты стала такая? Такая всему посторонняя, закрытая, ничем не хочешь поделиться! Фиа вздохнула.

— Оттого, что случилось очень давно, за много лет до твоего рождения, — сказала она горько.

Но Мэгги яростно затрясла сжатым кулаком.

— Ну нет, и слышать не хочу! После всего, что ты мне тут рассказала? Больше ты меня не разжалобишь этой старой историей! Вздор, вздор, чепуха! Слышишь, мама? Ты полжизни смаковала эти свои страдания, хватит!

Фиа улыбнулась ей — весело, от души.

— Прежде я думала, дочь — это так, между прочим, важно, что у меня есть сыновья, но я ошибалась. Ты мне доставляешь совсем особенное удовольствие, Мэгги, от сыновей мне такого не получить. С дочерьми мы равны, понимаешь ли. Сыновья не то. Сыновья — просто беззащитные куклы, мы их расставляем, как хотим, и сшибаем одним щелчком, когда вздумается.

Мэгги смотрела на мать во все глаза.

— До чего ты безжалостная. Тогда скажи мне, ну а мыто в чем виноваты?

— В том, что родились на свет, — сказала Фиа.

Тысячи и тысячи мужчин возвращались по домам, сбрасывали форму цвета хаки, широкополые шляпы и вновь надевали все штатское. И лейбористское правительство, все еще стоявшее у власти, начало всерьез присматриваться к огромным поместьям на западных равнинах, к крупнейшим владениям в глубине страны. Несправедливо, чтобы столько земли принадлежало какой-то одной семье, ведь очень многим австралийцам, которые честно исполняли свой долг перед родиной, негде голову приклонить вместе с их семьями, да и государство заинтересовано в том, чтобы люди старательней хозяйничали на земле. Простору много, страна не меньше США, а населения всего шесть миллионов, и на шесть миллионов — горсточка земельных тузов, горсточка таких, кому принадлежат громадные угодья. Нет, крупнейшие поместья должны уступить долю земли, поделиться своими несчетными акрами с ветеранами войны.

В Бугеле из ста пятидесяти тысяч акров осталось семьдесят: двое солдат, возвратившись с фронта, получили от Мартина Кинга по сорок тысяч акров. Радней Ханиш насчитывала сто двадцать тысяч акров, а потому Росс Маккуин лишился шестидесяти тысяч — ими наделили еще двоих вчерашних воинов. Так оно и шло. Конечно, правительство как-то возмещало овцеводам потери, но платило много дешевле, чем если бы они сами продавали свою землю. И это было обидно. Еще как обидно! Но власти в Канберре не слушали никаких доводов: такие огромные владения, как Бугела и Радней Ханши, следует делить. Ясно и понятно, что одному владельцу вовсе не требуется столько земли, ведь в джилленбоунской округе очень многие фермеры имеют меньше чем по пятьдесят тысяч акров — и, однако, процветают.

И вот что всего обиднее: похоже, теперь бывшие солдаты не отступятся. После первой мировой войны у большинства крупных поместий тоже отрезали часть земли, но тогда новоявленные хозяева, не имея ни знаний, ни опыта, не сумели с толком и выгодой разводить на ней скот; постепенно ветераны отчаялись в успехе, и прежние владельцы за гроши вновь скупили отнятые у них участки. Однако на сей

раз правительство намерено за свой счет подучить и наставить начинающих фермеров.

Почти все хозяева старых имений были яркими приверженцами Земельной партии и убежденными ненавистниками лейбористов, полагали, что это сплошь горожане, рабочие крупных промышленных центров, профсоюзные заправилы да никчемные интеллигенты-марксисты. Тем более жестоко уязвило открытие, что у семейства Клири, заведомо голосующего за лейбористов, не отрежут ни единого акра от необъятных дрохедских земель. Ведь Дрохеда — собственность Римской католической церкви, а стало быть, разделу не подлежит. Вопль протеста достиг Канберры, но услышан не был. Землевладельцам было нелегко снести такое пренебрежение, ведь они всегда считали себя самой влиятельной силой в кулуарах парламента, а оказалось, столичные власти их в грош не ставят. Вся сила — за федеральным правительством, и представители штатов ничего не могут от него добиться.

Итак, Дрохеда сохранила все свои четверть миллиона акров и осталась великаном в мире лилипутов.

Выпадали и кончались дожди, то в меру, то побольше, то поменьше, но, к счастью, такой страшной засухи больше не было. Постепенно росло поголовье овец, и много лучше стала шерсть, Дрохеда превзошла даже все, чего достигла перед засухой, — подвиг нешуточный. Все помешались на улучшении породы. Поговаривали, что некий Хэддон Риг состязается с владельцем соседней Уорренской фермы Максом Фокинером и намерен получить на Сиднейской выставке призы за лучшего барана-производителя и лучшую овцу. Цены на шерсть понемногу росли, потом небывало, стремительно поднялись. Европа, Соединенные Штаты и Япония жадно хватали всю до последнего волоконца австралийскую тонкую шерсть. Более грубую шерсть, годную на плотные материи, на ковры и фетр, поставляют и другие страны, но только из длинной шелковистой шерсти австралийских тонкорунных мериносов можно изготовить тончайшие ткани, мягкие, как самый нежный батист. И лучшую шерсть таких сортов получают на черноземных равнинах, что лежат на северо-западе Нового Южного Уэльса и на юго-западе Квинсленда.

Казалось, после долголетних тяжких испытаний

пришла заслуженная награда. Никогда еще Дрохеда не давала таких неслыханных доходов. Год за годом — миллионы фунтов стерлингов. Фиа подсчитывала и сияла от удовольствия. Боб нанял еще двух овчаров. Все шло бы как нельзя лучше, если б не эта напасть — кролики, они, как и прежде, оставались бичом пастбищ.

И на Главной усадьбе вдруг стало славно, как никогда. После того как все вокруг затянули сетками, в комнатах уже не было мух; а к сеткам все привыкли и уже не понимали, как без них можно было существовать. Конечно, не бог вещь какое украшение, зато насколько эти сетки облегчили жизнь; к примеру, в самую жару прекрасно можно пообедать на свежем воздухе, на веранде, увитой густолиственными, шелестящими под ветром плетями глицинии.

Древесным лягушкам сетка тоже пришлась по вкусу. Маленькие, зеленые с золотистым отливом, на цепких лапках они взбирались по наружной стороне сетки и застывали и подолгу важно и серьезно созерцали людей за столом. А потом вдруг какая-нибудь прыгнет, ухватит бабочку чуть ли не больше нее самой и опять сидит неподвижно, с полным ртом, из которого больше чем наполовину торчит и неистово трепещет жертва. Дэн и Джастина с любопытством смотрели, как долго лягушка управляется со своей добычей — сидит и пресерьезно смотрит сквозь сетку и каждые десять минут понемногу заглатывает все больше. Насекомое удивляло живучестью, иной раз уже и кончики крыльев исчезли в лягушачьей пасти, а ножки все еще дергаются.

— Бр-р! Вот так участь! — смеялся Дэн. — Представляешь, ты еще наполовину живая, а другую половину уже кто-то переваривает.

Как и все в Дрохеде, маленькие О'Нилы рано пристрастились к чтению и словарем обладали богатым не по возрасту. Они росли живыми, смысленными, и все на свете им было интересно. Кому-кому, а им жилось совсем славно. Они умели ездить на породистых пони и, подрастая, получали лошадку покрупнее; они учились заочно и терпеливо готовили уроки на кухне за зеленым столом миссис Смит; играли в домике под перечным деревом; у них были свои любимцы — кошки, собаки и даже ручная ящерица гоанна, которая послушно ходила на поводке и знала свое имя. А главным любимцем был крошечный розовый поросенок, умница, ничуть не глупее собаки, по кличке Свинкин-Корзинкин.

В Дрохеде, вдали от городской скученности, дети почти никогда не болели, не знали никаких гриппов и простуд. Мэгги панически боялась детского паралича, дифтерии, всякой инфекции — вдруг что-нибудь такое громом с ясного неба поразит ее детей — и потому им делали все возможные прививки. И Дэн с Джастиной жили прекрасной здоровой жизнью, вдоволь было и упражнений для мускулов, и пищи для ума.

Когда Дэну минуло десять, а Джастине — одиннадцать, их отправили учиться в Сидней — Дэна, по традиции, в Ривервью-колледж, а его сестру — в Кинкопелский пансион. Впервые Мэгги усадила их в самолет и, не отрываясь смотрела, как они машут платками на прощанье; оба побледнели, но храбро сохраняли на лицах спокойствие, а ведь им никогда еще не приходилось уезжать из дому. Ей отчаянно хотелось их проводить, своими глазами убедиться, что им хорошо на новом месте, но вся семья решительно запротестовала — и Мэгги покори́лась. Все, начиная с Фионы и кончая Джимсом и Пэтси, считали, что малышам куда полезнее самостоятельность.

— Довольно тебе кудахтать над ними, — сурово сказала Фиа.